

Kristiansund kommune
I medvind uansett vær

Handlingsprogram 2023-2026

Budsjett 2023, Økonomiplan 2023-2026

Kommunedirektørens forslag

Samhandling - Nyskaping - Optimisme - Raushet

INNHALDSFORTEGNELSE

INNHALDSFORTEGNELSE	2
INNLEDNING	5
ORDFØRERENS KOMMENTAR	6
KOMMUNEDIREKTØRENS KOMMENTAR.....	7
OM KRISTIANSUND KOMMUNE.....	9
Verdigrunnlag	9
Derfor er det godt å bo i Kristiansund.....	10
Organisering	11
Politisk struktur	11
Administrativ struktur	12
VIRKSOMHETSSTYRING	14
Hovedelementene i virksomhetsstyring	14
Plansystemet	15
Styringssystemet	17
Mål- og resultatstyring	17
Internkontroll og risikostyring	17
Læring og forbedring	17
Utvikling og innovasjon.....	17
KOMMUNENS SATSINGSOMRÅDER.....	18
Den varme byen	19
Den kloke byen	20
Den smarte byen	21
Den modige byen	22
Menneskelige ressurser	23
Økonomi	24
ØKONOMISKE RAMMER.....	25
Statlige rammebetingelser	25
Morgendagens Kristiansund.....	26
Økonomiske konsekvenser av koronapandemien	26
Befolkningsutvikling og demografikostnader	27
Befolkningsutvikling	27
Demografikostnader	28
Driftsbudsjett.....	31
Driftsinntekter	32
Driftsutgifter.....	34
Finansposter	35
Driftsresultat	36
Tilskudd.....	38
Investeringsbudsjett.....	39
Finansieringsbehov	39
Finansiering.....	41
Klimabudsjett	43
Klimatiltak.....	44
HANDLINGSDDEL - TJENESTEOMRÅDENE	49
Felles for tjenesteområdene	49
Organisatoriske endringer	49
POLITIKK OG ADMINISTRASJON	51
Status og utfordringer	51
Hovedmål for sektoren	52
Prioriteringer i planperioden 2023-2026.....	52
Politisk styring.....	53
Beskrivelse av rammeområdet	53
Styringsdata	53

Driftsbudsjett	53
Investeringsbudsjett	54
Sentraladministrasjon	55
Beskrivelse av rammeområdet	55
Styringsdata	55
Driftsbudsjett	56
Investeringsbudsjett	56
Felles avsetninger	57
Beskrivelse av rammeområdet	57
Driftsbudsjett	57
Eksterne enheter	58
Beskrivelse av rammeområdet	58
Driftsbudsjett	58
Investeringsbudsjett	58
OPPVEKST	59
Status og utfordringer	59
Hovedmål for sektoren	60
Prioriteringer i planperioden 2023-2026	60
PP-tjenesten	61
Beskrivelse av rammeområdet	61
Styringsdata	61
Driftsbudsjett	61
Investeringsbudsjett	61
Grunnskoler	62
Beskrivelse av rammeområdet	62
Styringsdata	62
Driftsbudsjett	62
Investeringsbudsjett	63
Barnehager og opplæringstjenesten	65
Beskrivelse av rammeområdet	65
Styringsdata	65
Driftsbudsjett	65
Investeringsbudsjett	66
Barn - familie - helse.....	67
Beskrivelse av rammeområdet	67
Styringsdata	67
Driftsbudsjett	67
Investeringsbudsjett	68
HELSE OG OMSORG	69
Status og utfordringer	69
Hovedmål for sektoren	70
Prioriteringer i planperioden 2023-2026	70
Fellestjenester helse og omsorg	71
Beskrivelse av rammeområdet	71
Driftsbudsjett	71
Investeringsbudsjett	72
Sykehjem.....	73
Beskrivelse av rammeområdet	73
Styringsdata	73
Driftsbudsjett	73
Investeringsbudsjett	74
Hjemmetjenester	75
Beskrivelse av rammeområdet	75
Styringsdata	75
Driftsbudsjett	75
Investeringsbudsjett	76
Psykisk helse og rus.....	77
Beskrivelse av rammeområdet	77
Styringsdata	77
Driftsbudsjett	77
Investeringsbudsjett	77
Velferd	78
Beskrivelse av rammeområdet	78
Styringsdata	78
Driftsbudsjett	78

Investeringsbudsjett	78
Bo og habilitering	79
Beskrivelse av rammeområdet	79
Styringsdata	79
Driftsbudsjett	79
Investeringsbudsjett	80
Storhaugen helsehus	81
Beskrivelse av rammeområdet	81
Styringsdata	81
Driftsbudsjett	81
Investeringsbudsjett	82
Legetjenester	83
Beskrivelse av rammeområdet	83
Styringsdata	83
Driftsbudsjett	83
Investeringsbudsjett	83
TEKNISK OG KULTUR	84
Status og utfordringer	84
Hovedmål for sektoren	85
Prioriteringer i planperioden 2023-2026	85
Kultur	86
Beskrivelse av rammeområdet	86
Styringsdata	86
Driftsbudsjett	86
Investeringsbudsjett	87
Kommunalteknikk	88
Beskrivelse av rammeområdet	88
Styringsdata	88
Driftsbudsjett	88
Investeringsbudsjett	89
Plan og byggesak	90
Beskrivelse av rammeområdet	90
Styringsdata	90
Driftsbudsjett	90
Investeringsbudsjett	90
Eiendomsdrift	91
Beskrivelse av rammeområdet	91
Styringsdata	91
Driftsbudsjett	91
Investeringsbudsjett	92
Brann og redning	94
Beskrivelse av rammeområdet	94
Styringsdata	94
Driftsbudsjett	94
Investeringsbudsjett	95

INNLEDNING

Samfunnsdelen trekker opp visjon og satsingsområder/hovedmål for kommunen som samfunn og organisasjon. Handlingsdelen skal angi hvordan kommuneplanens samfunnsdel og andre planer skal følges opp med tiltak. Handlingsdelen skal være innenfor kommunes økonomiske rammer. Handlingsdelen har en tidshorisont på 4 år og skal rulleres årlig. Ifølge kommuneloven kan økonomiplanen inngå i handlingsdelen.

Handlingsprogram 2023-2026 bygger på:

- [Rammene i kommunens vedtatte handlingsprogram 2022-2025](#).
- [Årsrapport 2021](#).
- [Årsregnskap 2021](#).
- Politiske vedtak, herunder vedtaket om [Morgendagens Kristiansund](#).
- Revidert budsjett 2022, jf. sak 59/22 om [budsjettjusteringer i bystyret 16 juni](#) i år.
- Regjeringens [forslag til statsbudsjett for 2023](#) (lagt frem 06.10.2022).
- SSB sin [kommunefakta](#) og [prognose for befolkningsutvikling](#) og [nøkkeltall](#).

Følgende handlingsregler er lagt til grunn:

- Mål om netto driftsresultat på 1,75 % av driftsinntektene.
- Egenkapitalfinansieringen av ikke-rentable investering skal være minimum 25 %.
- Egenkapitalprosenten skal være minimum 10 %.
- Likviditetsgraden skal være minimum 2 %.
- Disposisjonsfondet skal etableres på minimum 2,5 % av brutto budsjett.
- Kommunelovens krav til "minste tillatte avdrag".
- Veksten i langsiktig gjeld, eksklusive startlån og VA, bør ikke overskride veksten i frie inntekter.
- Minimum 1/3 av låneporteføljen skal ha rentebinding lenger enn ett år.

ORDFØRERENS KOMMENTAR

Etter å ha lagt bak oss flere år som var preget av pandemien, så oppsto en ny alvorlig situasjon i verden med Putins krig mot Ukraina. Dette har hatt konsekvenser for hele samfunnet, inkludert kommunen, med blant annet høyere priser og renteoppgang. Byggeprosjekt blir dyrere som følge av prisvekst på byggematerialer og renteoppgangen påvirker kommunens driftskostnader.

I denne krevende situasjonen har vi allikevel tatt vårt samfunnsansvar med å ta imot flyktninger fra Ukraina. Jeg er glad for det vedtaket bystyret gjorde med å følge anmodningen fra IMDI om å ta imot flere flyktninger som følge av krigen. I skrivende stund har vi bosatt over 100 flyktninger fra Ukraina, de fleste kvinner og barn. Jeg vil takke for den fantastiske jobben mange ansatte i kommunen har gjort for å integrere disse menneskene på en best mulig måte. Takk også til frivilligheten og resten av befolkningen i kommunen for all mulig bistand og hjelp.

Et tilnærmet samstemt bystyre har vedtatt store satsinger i årene som kommer. Nå ser vi at flere av prosjektene er påbegynt eller er i startgropen. Det er nå inngått avtale med entreprenør, og i november starter endelig rivningen av gamle Langveien ungdomsskole for å gjøre plass til kulturhuset Normoria. Endelig kan operaen, kulturskolen, biblioteket og museet starte nedteilingen til åpningen av dette bygget, som vil bli en unik møteplass for kommunens og regionens befolkning.

Byggingen av Campus Kristiansund er i full gang, og byggetrinn 1 er omtrent fulltegnet. På bakgrunn av den store interessen så starter byggherren allerede nå å prosjektere byggetrinn 2. Campus vil være en katalysator for vekst og utvikling i regionen, og allerede lenge for bygget står ferdig så ser vi de positive synergiene som Campus skaper. Et eksempel er United Cities Internship, der kommunen er en av initiativtakerne. Det første kullet startet opp nå i høst med deltakere fra 3 kontinent. Disse skal være i regionen og jobbe med prosjekt innenfor bærekraft, og deretter ta med seg den kompetansen de opparbeider seg ut i verden. Jeg er stolt over at dette skjer med base i Kristiansund.

Kommuneøkonomier har vært, og er krevende. Men vi har levert i balanse eller i pluss de siste 7 årene. Vi har store investeringsprosjekt i årene framover som også utfordrer økonomien. Verdensbildet med økende priser og renteøkninger gjør denne utfordringen større. Og selv om vi har klart å bygge oss opp et disposisjonsfond så blir det krevende å prioritere for årene framover.

Men vi skal fortsette å bygge et samfunn for alle generasjoner. Vi ønsker at det skal være attraktivt å bo og jobbe for alle i den flotte kommunen vår. Vi skal bygge nye skoler og sykehjem, Atlanten stadion er snart ferdigstilt, Bakgården fritidsklubb åpner og det skal satses på mange andre områder. Samarbeidet med privat næringsliv og frivilligheten blir også viktig framover. Kommunen har samarbeidet og støttet mange private initiativ, som sammen og hver for seg bidrar til positivitet, utvikling og økt bolyst. Det er nok å nevne nytt klatresenter, sherpatrappen på Kvernberget og alle turstiene som er opparbeidet rundt om i kommunen.

Kristiansund scorer bra på de fleste målinger som undersøker kvaliteten på det vi gjøre. Enten det er Kommunekompasset, Kommunebarmometeret eller andre undersøkelser. Og det beste er at vi klatrer oppover på de fleste målinger som blir foretatt. Det betyr ikke at alt er bra her, men det bør gi administrasjonen, de ansatte og oss politikere motivasjon til å jobbe videre for å utvikle tjenestetilbudet i kommunen.

Som de fleste kommuner så går vi inn i en utfordrende tid, men jeg har sterk tro på vekst og utvikling i Kristiansund i årene som kommer.

Kjell Neergaard
Ordfører (Ap)

KOMMUNEDIREKTØRENS KOMMENTAR

Etter vårt kortvarige opphold på ROBEK i 2016 har vi fokusert på stabilisering av økonomien samtidig som vi har startet utvikling av en del kommuneinterne prosesser som for eksempel; digitalisering, bærekraftsfokus og nye rammevilkår for sentrale tjenester i grunntilbudet som barnehager, skole, sykehjem og branntjeneste. For å skape ytterligere handlingsrom har vi i perioden 2017 til i dag kjørt med stadig strammere budsjetter. I budsjettene fram til pandemien ble det vedtatt en betydelig innstramming av kommunale tjenester på over 10 %. Dette var nødvendig. Utfordringen videre inn i 2020 og 2021 var overraskede nok en pandemi, men vi har klart å holde skuten på forholdsvis stø kurs også i slikt urolig farvann. Med økende inflasjon på tampen av pandemien, og en krig i Europa har det medført et inflasjons- og rentetrykk som, til tross for vårt gode arbeid fra 2017-21, utfordrer vår evne til å realisere våre planer.

Kristiansund gjør det betydelig bedre på de fleste undersøkelser som omhandler kommuners levedyktighet. Vi ligger nå helt i toppen i Møre og Romsdal, og for så vidt nasjonalt, på alle undersøkelser av tjenestekvalitet og andre indikatorer som reflekterer en kommunes bærekraft.

Kristiansund kommune er derfor en av de kommunene i fylket som er best skodd for å møte de kommende utfordringene. Alle kommuner under 100 000 innbyggere deler utfordringsbildet. Vi har heldigvis tatt grep en stund, samtidig som vi har opprettholdt kvalitet. Det gir oss litt handlingsrom.

Sykefraværet fortsetter å utfordre oss. Dette kan i verste fall utfordre realiseringen av investeringsprosjekter da vi ikke vil ha det nødvendige handlingsrommet om vi må planlegge med dyrere driftsmodeller. Videre engasjement og fokus på lavt sykefravær vil være et fortsatt fokus.

Statsbudsjettets rammevilkår og forventede statlige innstramminger vil medføre betydelig mer krevende budsjettprosesser inn mot slutten av budsjettperioden i denne økonomiplanen.

Spesielt statens reformarbeider har spist mye av vårt handlingsrom. Etter blant annet oppvekstreformen står vi igjen med jobben å redusere tjenestenivået for å implementere nok en underfinansiert reform, samtidig som det settes krav og normtall til bemanning. Den tynne røde linjen vi har igjen å gå på er skjør.

Å redusere tjenestenivået, som viser stadig økende behov, til de faktiske økonomiske rammer, har vist seg utfordrende over flere år. I 2022 klarte vi dette godt, til tross for stadig utfordringer i statlige krav der kompensasjonen ikke står i forhold til ansvaret.

Store deler av merforbruket de siste årene dreier seg om utgifter delvis utenfor vår kontroll, som sosialtønad, refusjoner til private og våre egne refusjoner for ekstra krevende brukere, hvor innslagspunktet nok en gang oversteg lønns- og prisveksten. Vi er ikke av de dårligst stilte, men trenger en håndsrekning fra staten om vi skal klare å møte de demografiutfordringene som er i full utbredelse i vår kommune allerede.

Heldigvis har vi en kontinuerlig bedring i den underliggende driften og ikke en vedvarende negativ trend slik vi fryktet ved utgangen av 2018. Med sparevedtakene fra 2019, og oppfølgingen av dette i 2020-22 er vi ganske nær en vedvarende sunn kommuneøkonomi. Det som utfordrer oss nå, er investeringstakten og den fysiske fornyelsen av våre tjenestelokasjoner. På sikt er dette gode investeringer, men under omlegging av driften, og det økte rentetrykket, vil vi få fortsatt krevende perioder.

Tjenestene vi leverer er noe redusert, men må fortsatt reduseres i kvalitet eller omfang for å være tilpasset våre økonomiske rammer, og gi handlingsrom for viktige satsinger innenfor både helse, omsorg og oppvekst. Å lykkes med dette krever effektivisering, stramme prioriteringer og en gjennomgående handlekraftig organisasjon, fra bystyret til den enkelte ansatte.

Vi står nå foran tidenes investeringsløft i Kristiansund kommune, både i forhold til vår egen tjenesteproduksjon og samfunnet for øvrig. Vedtatte strukturelle endringer vil medføre investeringer og realisering av to skoler, et sykehjem, Normoria, Campus, Havparken, ny brannstasjon med mer.

I år fortsetter vi dreiningen av finansiering oppvekst til eldreomsorg. Dette vil allikevel sette de områdene som står overfor den største økningen i forventet tjenesteproduksjon under mer press enn de tjenestene som forventer nedgang i tjenesteproduksjonen. Den lille dreiningen av økonomien i forhold til demografien er bare starten, men i motsetning til de aller fleste kommuner i Norge har Kristiansund i alle fall startet denne dreiningen. God budsjett disiplin og strukturelle grep for at tjenesteområdene skal drive mer effektivt er en nødvendighet, uavhengig av om man trekkes ned eller tilføres midler i budsjettet.

Samtidig ser vi at rammer og kvalitet ikke alltid henger sammen. Kristiansund har de samme lovpålagte krav som andre kommuner. Vi skal levere kultur-, oppvekst-, helse- og tekniske tjenester til våre innbyggere. Selv som ROBEK-kommune i 2015 greide vi å skinne på alle disse områdene. Selv med begrensede midler til nyskaping og vekst er det mulig å være god! I 2019 ble vi kåret til nest beste by i Europa innen innovasjon i offentlig administrasjon, og i 2022 ble vi kåret til #1 i det nasjonale kommunekompasset.

Pandemiårene 2020 og 2021 viste oss at vårt innovasjonsfokus fungerer i praksis, og over 500 000 innbyggere i Norge benyttet våre løsninger for egenkontroll, prøvebestilling og pasientoppfølging for sine covid-19 pasienter. Vi må fortsette introduksjonen av teknologiske hjelpemidler i tjenesteproduksjonen for å være i stand til å møte kravene til økt omfang i tjenestene. I 2022 har vi påbegynt en revolusjon innen hjelpemiddelhåndtering, hvor vi endelig får gode logistikk-løsninger, og en plattform hvor NAV og kommune spiller sammen. De siste årene er det tatt i bruk gode og moderne verktøy innen de aller fleste tjenesteområdene. Dette gjelder også innenfor politisk styring med nytt saksbehandlingssystem og nytt virksomhetsstyringssystem. Vår teknologiske gjeld vil være nedbetalt i midten av denne økonomiperioden. Bystyrets beslutning om investering i digitalisering og tjenesteinnovasjon i 2016 har vært vellykket.

I 2018 valgte vi å gjennomføre effektiviseringen i tre etapper. Første etappe var å gå inn i 2019 med et lavest mulig finansielt merforbruk. Dette klarte vi, og oppnådde finansiell balanse, som vi er lovpålagt. 2019 dreide seg om en justering av de økonomiske rammene for drift på 66 mill. kroner. Dette var utfordrende, og driften er fortsatt tung, men finansielt leverte vi balanse også i 2019. I tillegg vedtok vi i 2019 å kunne bygge fremtidig kapasitet ved å justere de økonomiske rammene ytterligere i de tre siste årene av økonomiplanen med ytterligere 60 mill. kroner, og det er der vi er nå, i 2022/23. Dette arbeidet, kalt «spareprosjektet» var vitalt for vår evne til handling i de kommende år. Dessverre har inflasjon- og rentetrykket kommet som en tsunami i 2022 og vil være hovedutfordringen vår i denne økonomiplanen for å få realisert våre planer. Enda sørgeligere er det at dette er komponenter i et regnskap vi har veldig liten innflytelse på.

Et ufravikelig krav om 100 % budsjett disiplin vil også i 2023 være helt avgjørende når vi har strammere rammebetingelser som tidligere.

Administrasjonen mener vi har klart å balansere kravet om effektivisering og kravet om en forsvarlig tjenesteproduksjon på en god måte, selv om enkeltområder og enkeltsaker ikke har hatt den kvaliteten vi har ønsket for de midlene som er avsatt.

2023 viser tendenser til å bli det året hvor mange norske kommuner skal inn på ROBEX ettersom samfunnsutviklingen har gått inn i en negativ spiral og vi ikke styrkes gjennom statlige overføringer.

I Kristiansund må vi være takknemlige for at modige politikere i 2019 vedtok stramme budsjetter som har båret oss gjennom pandemiårene 2020 og 2021/22, gjennom krig og inflasjon, og i noenlunde god balanse. Eksterne faktorer gjør at 2023 vil bli mer enn normalt vanskelig, men på ingen måte umulig, samtidig som vi nå kan skimte en ny hverdag med flere nybygg i enden av økonomiplanen.

Vi ser på heisekranene i sentrum at forvandlingen av Kristiansund er i full gang.

Dette blir spennende!

Arne Ingebrigtsen
Kommunedirektør

OM KRISTIANSUND KOMMUNE

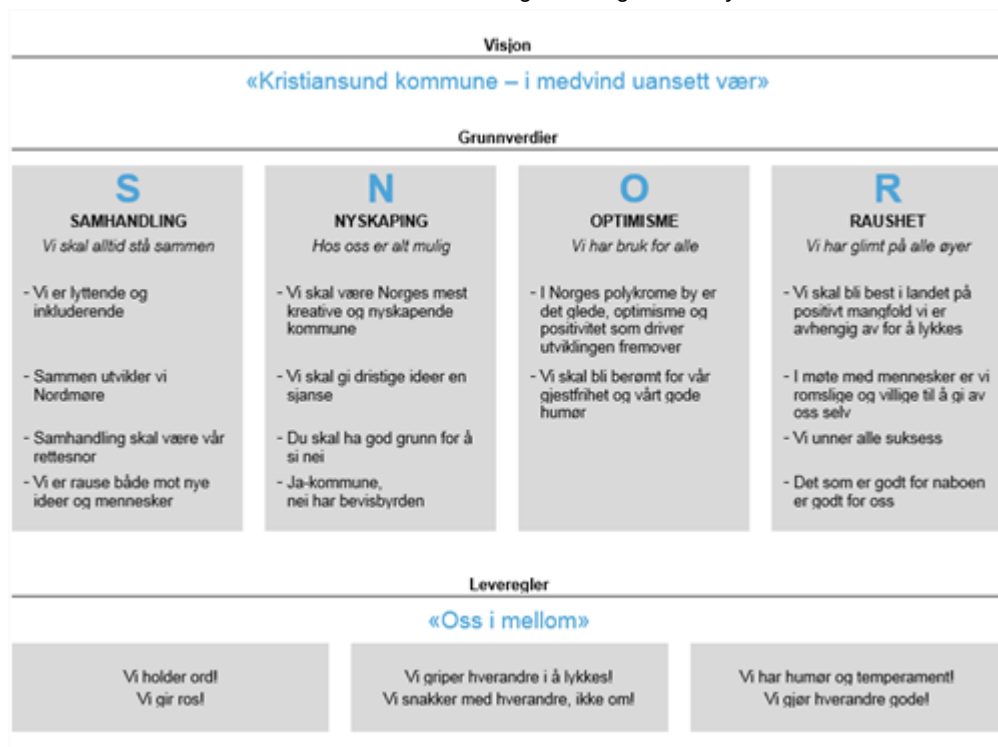
Verdigrunnlag

Kommunens visjon, grunnverdier og leveregler utgjør kommunens verdigrunnlag.

Verdigrunnlaget skal være:

- Kommunens vilje og evne til å bygge opp og videreutvikle et godt omdømme.
- Retningsgivende for arbeidsgiver i møte med kommunens medarbeidere, og komme til uttrykk gjennom ledelse og medarbeiderskap.

Etisk kvalitet på tjenesteyting og myndighetsutøvelse er en forutsetning for at innbyggerne og andre interessegrupper skal ha tillit til kommunen. Målet er at alle ansatte og folkevalgte skal være seg dette bevisst. God etisk standard skal prege alle i møte med omverdenen, samt i etterlevelse av regelverk og kontrollsystemer.

Derfor er det godt å bo i Kristiansund

I Kristiansund tenker vi muligheter. Vårt motto er «I medvind uansett vær». Vi lever etter fire verdier som skal kjennetegne Kristiansund; samhandling, nyskaping, optimisme og raushet. Kommunen vår er – og skal fortsatt være - god å bo i både for liten og stor. Vi har mye å by på, i alle faser av livet.

Etablering

Kristiansund tilbyr personer i etableringsfasen attraktive tomter, et bredt utvalg av eiendommer til salgs til overkommelige priser, startlån for de langvarig økonomisk vanskeligstilte og eventuelt tilskudd til finansiering av bolig og tilpasning av bolig.

Barn

Barn og barnefamilier i Kristiansund har et godt tilbud med full barnehagedekning og gode barnehager. Vi har fokus på et godt læringsmiljø, språkarbeid, realfag og IKT - supplert av en god helsestasjon og skolehelsetjeneste. Undersøkelser viser at foreldre er fornøyde med både de private og de kommunale barnehagene. Det arbeides med oppgradering av kommunale lek- og møteplasser.

Utdanning

Vi har eget tilbud om voksenopplæring, og utdanningstilbudet til personer med minoritetsspråklig bakgrunn er godt. De videregående skolene har tilbud om generell og spesiell studiekompetanse samt yrkesfaglige og studieforberedende utdanningsprogram. Fagskolen tilbyr yrkesrettet utdanning på høyere nivå i tillegg til yrkessjåføropplæring. Vi har også et eget høyskolesenter som tilbyr årsstudium og bachelor på hel- og deltid. Utdanningene er fremtidsrettet og tett på næringslivet. Det arbeides aktivt med utvikling av et bredere høyskoletilbud blant annet gjennom etablering av Campus Kristiansund.

Arbeidsmarked

En stor andel av næringslivet som er knyttet til oljerelatert virksomhet har fortsatt mange arbeidsplasser, men kommunen er også aktiv for å påvirke til nye arbeidsplasser blant annet ved utvikling av næringsareal. Vi tilbyr traineeordninger til nyutdannede som ønsker å bosette seg i kommunen.

Næringsliv

Næringslivet er fortsatt preget av koronasituasjonen, men etterspørselen etter kompetent arbeidskraft er økende. På sikt er etableringen av Campus i Kristiansund viktig for å dekke dette behovet. Kristiansund by har en regional urban kvalitet, og er påvirkningskraft i forhold til unge etableringer både i bosetning og næringsliv. Kristiansund arbeider aktivt med å styrke sin rolle som regionsenter ved å øke sin attraktivitet i et større bo- og arbeidsmarked.

Transport

Med egen havn, bussterminal, flyplass og helikopterbase er det lett å reise både i regionen, i Norge og til utlandet. Internt i kommunen har vi Sundbåten og stadig bedre fremkommelighet for sykkel og universell utforming i sentrum.

Friluftsliv

Både i og rundt Kristiansund er man velsignet med frisk luft og rent vann, spesielle forhold for vannaktiviteter, toppturer og friluftsliv. Vi har god tilgang til friluftsareal og nærturterreng. Bruken av turområder er økende og for den gjengse turgåer har man alt man trenger i sentrum; grønne plener og kilometervis med turstier. Et godt samarbeid med frivillige lag og organisasjoner og ildsjeler har resultert i godt skiltet turstier, flere skiløyper og gapahuker i Freimarka, samt påbegynt steintrapp opp til Kvernberget.

Kultur og idrett

Kristiansund byr på et blomstrende og mangfoldig kultur- og idrettstilbud for alle, uansett alder og behov. Operaen er svært populær, et fantastisk musikk- og dansemiljø, kulturskole, bibliotek og et svært godt idrettstilbud – med fotball i norgestoppen og et brytemiljø i verdenstoppen. Frivilligheten og dugnadsånden står sterkt. Skissekonseptet til Normoria ble vedtatt i desember og det ble gitt kommunal garanti til nytt klatresenter på Løkkemyra, som skal realiseres første halvdel av 2022.

Alderdom

Vi har en tydelig aldrende befolkning i Kristiansund. Det arbeides med å bygge infrastruktur og tjenester for et langt større antall eldre nå enn tidligere. Det er et variert og omfattende tjenestetilbud som spenner fra forebyggende tiltak, tilbud i hjemmet og ulike former for tilbud med heldøgns pleie- og omsorg. Flere sosiale møteplasser er etablert rundt i hele kommunen og i alle våre byutviklingsprosjekt er det fokus på aldersvennlig samfunn.

Trygghet

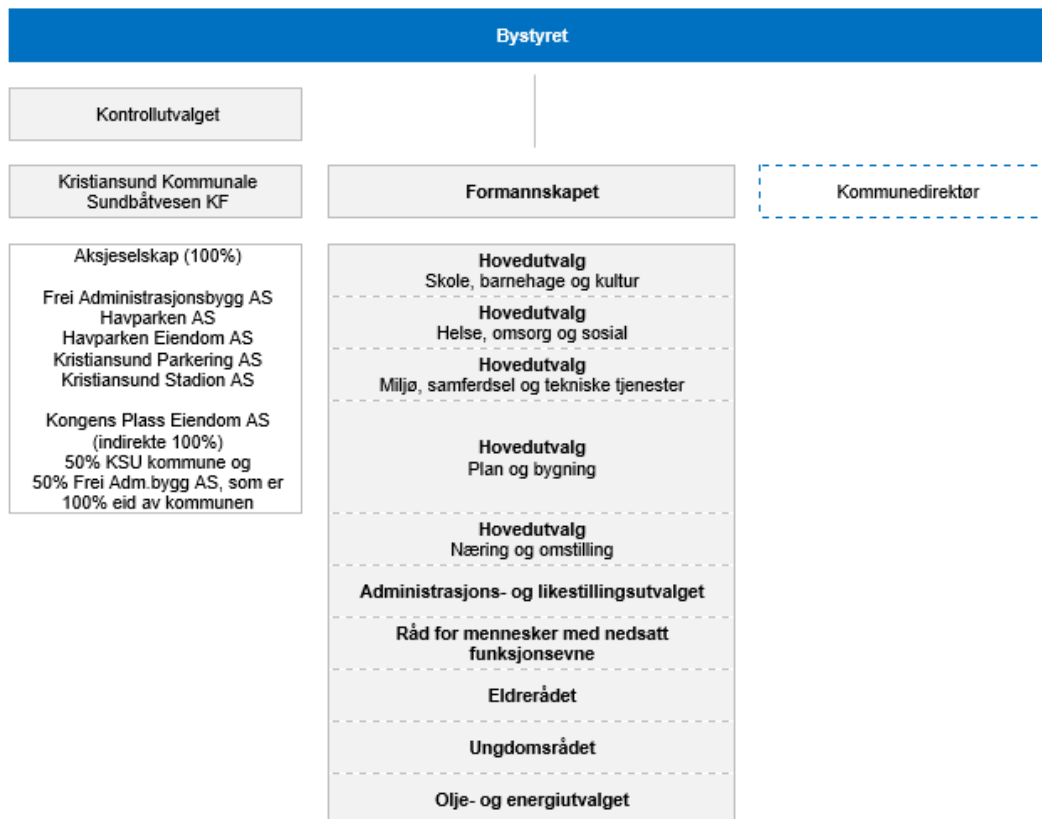
Det er viktig at innbyggerne opplever trygghet og kvalitet i alle kommunens tilbud. Vi har gode tjenester og god service innen legetjenesten, helsestasjon for foreldre og barn, ungdom, gravide, helsetjeneste for flyktninger og skolehelsetjeneste. Våre nødetater samt en velfungerende kriseberedskap ivaretar samfunnssikkerheten for befolkningen. Vi har flere tilrettelagte og godt belyste møteplasser og turstier.

Organisering

All delegering av fullmakter i Kristiansund kommune skjer i henhold til vedtatt delegeringsreglement og reglement for intern viderelegering.

Politisk struktur

Kommunens politiske styringsstruktur er organisert etter formannskaps- og hovedutvalgsmodellen.

Politisk struktur per 01.10.2022.

Aksjeselskap (100 %) per 31.12.2021.

Bystyret har 45 medlemmer og er kommunens øverste politiske organ. Bystyret fatter vedtak på vegne av kommunen så langt ikke annet følger av lov og delegeringsvedtak.

Formannskapet har 11 medlemmer og er kommunens nest øverste politiske organ. Formannskapet behandler og avgjør en rekke saker som er delegert av bystyret. I tillegg behandler formannskapet forslag til handlingsprogram, og gir innstilling i en rekke andre saker som skal til bystyret.

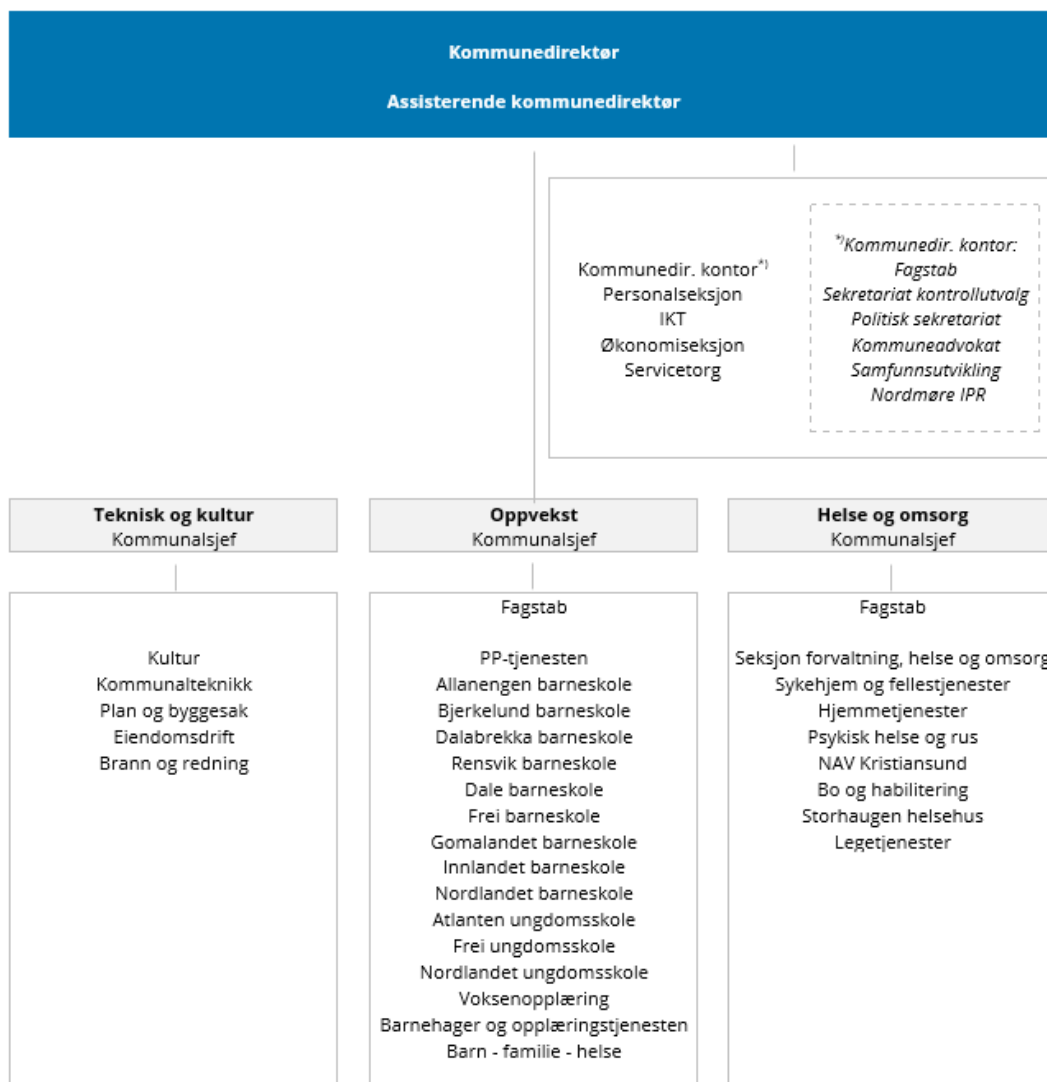
Kommunen har fem hovedutvalg, alle med 9 medlemmer. Utvalgene forbereder og innstiller saker som behandles av bystyret. Plan og bygning behandler saker i henhold til plan- og bygningsloven.

Kontrollutvalget, Formannskapet, Administrasjons- og likestillingsutvalget, Eldrerådet, Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne og Ungdomsrådet er lovpålagte organer.

Administrativ struktur

Kommunen er administrativt organisert i en tradisjonell linjeorganisasjon som arbeider vertikalt, og stab/støtte-funksjoner som arbeider horisontalt. Organiseringen skal ivareta krav til rolledeling og derigjennom sikre en reell internkontroll.

Organisasjonsstrukturen er basert på fire nivå; sektor - ramme - enhet - avdeling.

Per 01.10.2022.

Kommunedirektøren er kommunens øverste administrative leder, og ansvarlig for saksutredninger for folkevalgte organer og iverksettelse av politiske vedtak. Kommunedirektøren har også det løpende personalansvaret og er ansvarlig for kommunens internkontroll. Kommunedirektøren har gjennomgående delegering av myndighet i forhold til utførelse av definerte oppgaver og ansvar.

Assisterende kommunedirektør har kommunedirektørens ansvar og fullmakter som stedfortreder, personalsjefs ansvars og arbeidsoppgaver inkludert i stillingen samt stabsansvar for personalseksjonen. Fram til mai 2023 er assisterende kommunedirektør også konstituert økonomisjef med stabsansvar for økonomiseksjonen.

Kommunalsjefene har linjeansvar og kommunedirektøren fullmakter innenfor sine respektive rammeområder. I tillegg har den enkelte kommunalsjef et spesielt ansvar for de fagområdene som hører til kommunens hovedutvalg og andre utvalg.

Personalsjef, IKT-sjef og økonomisjef har gjennomgående fagansvar for hele organisasjonen og kommunedirektøren fullmakter innenfor sine fagområder.

Enhetslederne er ansvarlig for sine enheter innenfor rammen av de fullmakter som er delegert fra kommunedirektøren. Det innebærer at de har nødvendig myndighet til å sikre enhetenes drift både når det gjelder faglige, økonomiske, personalmessige og organisatoriske forhold.

Avdelingslederne er ansvarlig for avdelingens personalkostnader.

Toppledergruppe

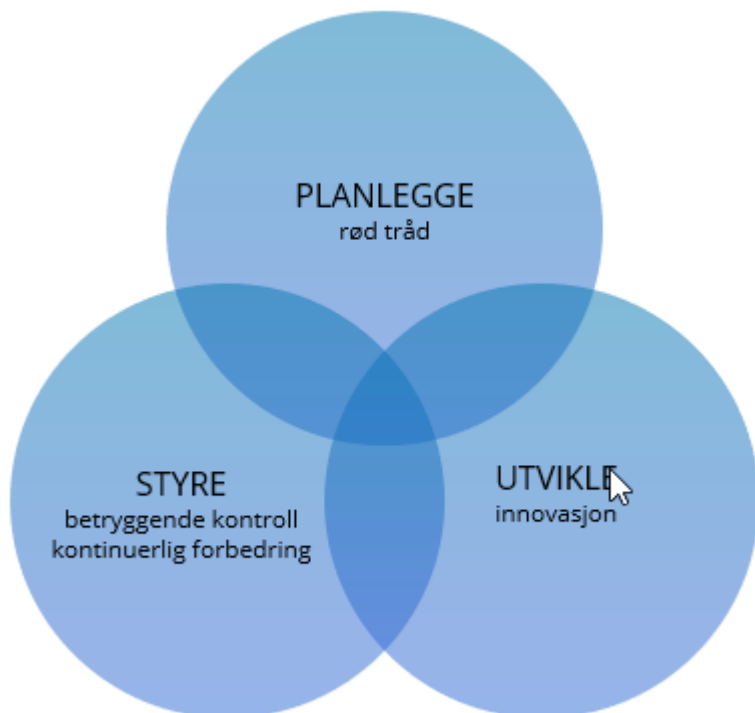
Per 01.10.2022 bestod kommunedirektørens ledergruppe av:

- Kommunedirektøren Arne Ingebrigtsen
- Assisterende kommunedirektør Synnøve Tangen
- Kommunalsjef oppvekst Olaug Haugen
- Kommunalsjef helse og omsorg Siv Iren Stormo Andersson
- Kommunalsjef teknisk og kultur John Einar Aune Skontoft
- IKT-sjef Arild Ovesen
- Økonomisjef Wenche Mostuen Eikeset (permisjon, Synnøve Tangen konstituert)

VIRKSOMHETSSTYRING

Helhetlig virksomhetsstyring er summen av de strukturer, prosesser og verktøy som organisasjonen bruker til planlegging, gjennomføring, oppfølging og forbedring av virksomhetens aktiviteter for å bidra til realisering av kommunens mål, visjoner og verdier.

Hovedelementene i virksomhetsstyring

Planlegge

Plansystemet skal sikre gjennomføring av politiske mål, tiltak og prioriteringer. Det skal være sammenheng og samsvar - rød tråd - mellom de ulike nivåene i systemet.

Styre

Styringssystemet skal sikre implementering og oppfølging av det som er planlagt og vedtatt. God styring skal sikre betryggende kontroll og kontinuerlig forbedring i virksomheten basert på mål- og resultatstyring, internkontroll og risikostyring.

Utvikle

Utviklings- og innovasjonsarbeid skal bidra til å finne gode og bærekraftige løsninger som sikrer kontinuerlig videreutvikling av tjenestene, forvaltningen og samfunnet.

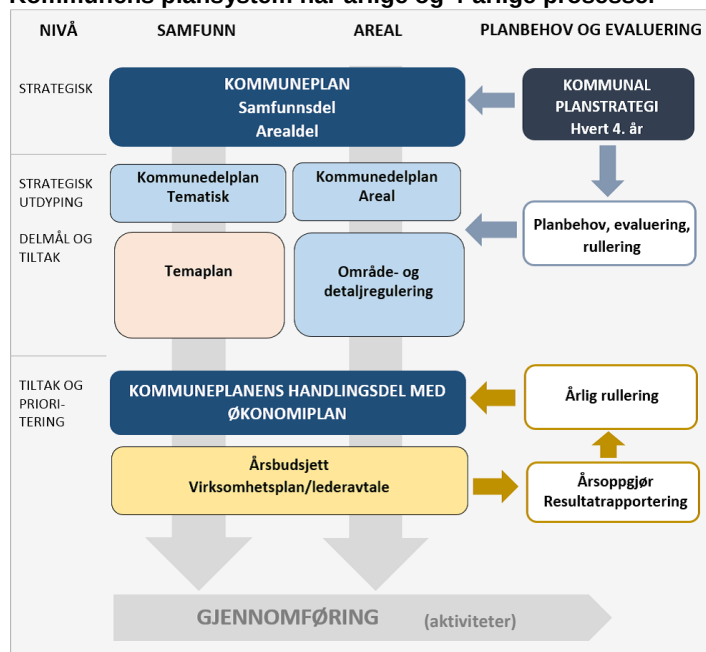
Plansystemet

Plansystemet skal sikre gjennomføring av politiske mål, tiltak og prioriteringer. Det skal være sammenheng og samsvar - rød tråd - mellom de ulike nivåene i systemet.

Oppfølging og utarbeidelse av planer skjer i kommunens virksomhetsstyringssystem.

Kommunens plansystem har årlige og 4-årige prosesser

Sammenheng mellom nivå i plansystemet

Planstrategi - verktøy for politisk prioritering av planarbeidet i hver valgperiode			
Kommuneplan (samfunnsdel og arealdel)	Kommunedelplan	Temaplaner og reguleringsplaner	Handlingsprogram (samfunnsdelens handlingsdel, økonomiplan og årsbudsjett)
«Strategisk og langiktig»	«Eventuell strategisk utdypiing av kommuneplanens samfunns-/ arealdel»	«Konkretisering av kommuneplanens samfunns-/ arealdel»	«Prioritering og fordeling av ressurser»
• Visjon • Satsingsområder med hovedmål og strategier • Arealstrategi - føringer for arealplanlegging	• Samfunnstema	• Tjenesteområde/ tema • Delmål og forslag til tiltak	• Oppfølging av satsingsområder i samfunnsdelen • Prioritering av tiltak fra temaplaner og eventuelle kommunedelplaner • Fordeling av driftsbudsjett og investeringer i fireårsperioden
• Areal - hovedtrekk arealbruk	• Areal - for en del av kommunen	• Areal - område og detaljregulering	
I tillegg til planene vist i oversikten over lages det virksomhetsplaner/årsplaner på enhetsnivå som vedtas administrativt og er nært knyttet opp mot årsbudsjettet			

Planstrategi

Planstrategi er ikke en plantype, men et verktøy for å vurdere hvilket planarbeid som skal prioriteres i valgperioden. I planstrategien skal det tas stilling til om kommuneplanen skal revideres eller ikke. Planstrategien skal i tillegg drøfte hvilke oppgaver kommunene er tjent med å planlegge sammen med nabokommuner og kommuner i regionen for øvrig. Bystyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi.

Kommuneplan

Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsdokument. Planen skal være strategisk og langsiktig og inneholde mål og retningsvalg for kommunens utvikling. Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn. Alt planarbeid i kommunen bygger på kommuneplanen.

Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter en samfunnsdel med handlingsdel og en arealdel:

- Samfunnsdelen trekker opp visjon, satsingsområder og hovedmål for kommunen som samfunn og organisasjon. Handlingsdelen skal angi hvordan kommuneplanens samfunnsdel og andre planer skal følges opp med tiltak. Handlingsdelen skal være innenfor kommunes økonomiske rammer. Handlingsdelen har en tidshorisont på 4 år og skal rulleres årlig. Ifølge kommuneloven kan økonomiplanen inngå i handlingsdelen.
- Arealdelen omfatter hele kommunen og skal utarbeides etter at samfunnsdelen er vedtatt. Den er juridisk bindende, styrer den langsiktige arealutviklingen og skal sikre at arealbruken bidrar til å nå målene i samfunnsdelen. Arealdelen består av plankart, planbestemmelser og planbeskrivelse. Den er også styrende for mer detaljerte arealplaner og utbyggingstiltak.

Kommunedel,- tema- og reguleringsplaner

Kommunedelplan er en utdyping av kommuneplanen. Delplanene dekker en geografisk del av kommunen eller et avgrenset samfunnstema. Tematiske kommunedelplaner skal ha en handlingsdel som rulleres årlig. Kommunedelplaner behandles i tråd med prosesskravene i plan- og bygningsloven. Kommunedelplaner for en del av kommunens areal vedtas med rettsvirkning.

Temaplaner er planer for bestemte tjenestekområder eller tema. Planene er mer konkrete enn kommunedelplanene og skal vise hvordan overordnede mål skal følges opp og iverksettes. Noen planer er lovpålagte, ellers står kommunen fritt til å velge hva det er hensiktsmessig å lage temaplaner for. Temaplaner må ikke følge prosesskravene i plan- og bygningsloven.

Reguleringsplaner brukes for å følge opp kommuneplanens arealdel, kommunedelplaner eller krav fastsatt i områderegulering. Det er to typer reguleringsplaner; områderegulering og detaljregulering. Planene er juridisk bindende og består av plankart med tilhørende bestemmelser og beskrivelse. Planene behandles i tråd med prosesskravene i plan- og bygningsloven.

Handlingsprogram

Handlingsprogrammet knytter sammen mål, tiltak og prioriteringer og sikrer sammenhengen mellom oppfølgingen av kommunes planer og økonomiplanlegging. De økonomiske rammene bygger på rammefaktorer i kommuneproposisjonen og statsbudsjettet.

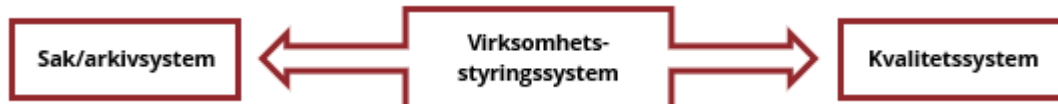
Kommunens handlingsprogram omfatter kommuneplanens handlingsdel og økonomiplan med årsbudsjett:

- Handlingsdelen har en tidshorisont på 4 år og skal rulleres årlig. Det inneholder mål for hva som skal oppnås i perioden og tiltakene som skal føre dit.
- Økonomiplanen viser hvilke konsekvenser tiltakene har for kommunens økonomi på sikt. Økonomiplanen skal omfatte hele kommunens virksomhet og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden. Økonomiplanen har et 4. års perspektiv med årsbudsjettet som første år. Planen rulleres årlig.
- Årsbudsjettet er kommunens bevilgningsdokument, det vil si at vedtatt budsjett angir hvilke rammer bystyret har bevilget til kommunens virksomhet det kommende året. Rammene er bindende for rammeområdene. Årsbudsjettet skal baseres på realistiske anslag for inntekter og utgifter i løpet av året.

Styringssystemet

Styringssystemet skal sikre implementering og oppfølging av det som er planlagt og vedtatt. God styring skal sikre betryggende kontroll og kontinuerlig forbedring i virksomheten basert på mål- og resultatstyring, internkontroll og risikostyring.

Integrasjoner med ulike fagsystem og databaser bidrar til effektiv dataflyt og mindre manuelt arbeid. Referanse til henholdsvis sak-, arkiv- og/eller ID-nummer i kvalitetssystemet sørger for den røde tråden mellom systemer.

Systematisk og strukturell resultatoppfølging og rapportering er en viktig del av styringsprosessen, og en forutsetning for å sikre kontinuerlig videreutvikling av tjenestene, forvaltningen og samfunnet. Det skal være en rød tråd i kommunens styringskjede.

Oppfølging og rapportering skjer i kommunens virksomhetsstyringssystem.

Mål- og resultatstyring

Kommunens mål- og resultatstyring er basert på den røde tråden i plansystemet; fra hovedmål i kommuneplanens samfunnsdel og helt ned til gjennomføring av aktiviteter ut i virksomhetene. Måleindikatorer benyttes for å følge med på graden av måloppnåelse.

Internkontroll og risikostyring

Internkontroll er systematisk arbeid og dokumentasjon av egen praksis, forbedring av arbeidsmetoder og samhandling for å sikre måloppnåelse samt unngå lovbrudd og andre uønskede hendelser. Internkontrollen bør være risikobasert.

Oppfølging av statlige tilsyn, forvaltningsrevisjoner, regnskapsrevisjoner/etterlevelseskontroller, politiske vedtak og eierstyring skjer i virksomhetsstyringssystemet.

Kvalitetssystemet ivaretar ROS-analyser, dokumentasjon og dokumentstyring, håndtering av avvik og uønskede hendelser, korrigerende tiltak, forbedringsforslag og varsling av kritikkverdige forhold på arbeidsplassen.

Læring og forbedring

Tilbakemeldinger gjennom ulike undersøkelser og medvirkning fra ansatte, brukere og innbyggere er viktige elementer i kommunens kvalitets- og forbedringsarbeid. Resultater fra undersøkelser registreres i virksomhetssystemet.

Overvåking av internkontrollen skjer gjennom interne revisjoner og ledelsens gjennomgang. Slik sikrer vi at den fungerer som forutsatt og bidrar til kontinuerlig læring og forbedring. Oppfølging skjer i virksomhetsstyringssystemet.

Utvikling og innovasjon

Utviklings- og innovasjonsarbeid skal bidra til å finne gode og bærekraftige løsninger som sikrer kontinuerlig videreutvikling av tjenestene, forvaltningen og samfunnet.

Oppfølging og rapportering på deler av arbeidet skjer i kommunens virksomhetsstyringssystem.

KOMMUNENS SATSINGSOMRÅDER

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klima-endringene innen 2030. Bærekraftsmålene består av 17 mål og 169 delmål som skal fungere som en felles global retning. Målene er inndelt i tre dimensjoner – økonomisk, sosial og økologisk bærekraft. Bærekraftsmålene gjelder for alle land i verden, og regjeringen har forpliktet Norge til å arbeide for å nå målene.

FNs bærekraftsmål utgjør det overordnede rammeverket for utviklingen av Kristiansundsamfunnet. Vi har oversatt og omformulert de globale målene til 10 lokale bærekraftsmål som passer til våre utfordringer og muligheter.

Lokale bærekraftsmål

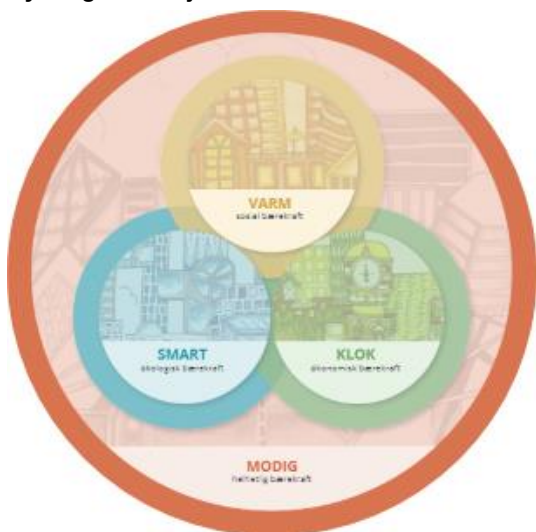
Med bakgrunn i de 10 lokale bærekraftsmålene er det definert følgende satsingsområder i kommuneplanen:

- Den varme byen
- Den kloke byen
- Den smarte byen
- Den modige byen

I tillegg er menneskelige ressurser og økonomi sentrale satsingsområder for kommunen.

Alle satsingsområdene er tverrsektorielle. Det betyr at de gjelder for alle tjenesteområdene, og at vi må arbeide sammen på tvers av sektorene for å oppnå den utviklingen vi ønsker. For hvert satsingsområde er det definert hovedmål og strategier.

Byer og dimensjoner

De 4 "byene" illustrerer våre dimensjoner for bærekraft, vår visjon og framtidens Kristiansund:

- Sosial bærekraft – varm
- Økonomisk bærekraft – klok
- Økologisk bærekraft – smart
- Helhetlig bærekraft – modig

Den varme byen

Vi ivaretar helse, trivsel, trygghet og livsutfoldelse for et mangfold av mennesker, som tar vare på hverandre. Våre bygg og byrom tar hensyn til både funksjonelle og estetiske verdier. Vi legger til rette for fellesskap og inkludering som stimulerer til utjevning av forskjeller, og en god fordeling av fellesskapets samlede ressurser.

Hovedmål og strategier

HOVEDMÅL: Slik vil vi ha det	STRATEGIER: Slik gjør vi det
Vi har lagt til rette for god helse og livskvalitet for alle, uansett alder.	Vi skal mobilisere innbyggerne til å ta vare på seg selv og sine omgivelser, og tilrettelegge for friluftsliv og aktivitet i nærmiljøet. Vi skal forebygge tidlig og på riktig tidspunkt, fremfor å reparere sent. Vi skal arbeide aktivt med forebygging av psykiske plager og rusmisbruk.
Vi har et aldersvennlig samfunn.	Vi skal legge til rette for at innbyggerne kan bo trygt i eget hjem så lenge som mulig. Vi skal legge til rette for aktiv deltagelse og ta i bruk eldre som en ressurs. Vi skal utvikle en tomteløst som fremmer aldersvennlige lokalsamfunn og som bidrar til god integrering.
Vi har en inkluderende, rettferdig og god utdanning, og muligheter for livslang læring for alle.	Vi skal ha en langsiktig utdanningsstrategi for å lykkes med kommunens samfunnsutvikling. Vi skal ha god kvalitet og kompetente voksne i barnehager og skoler. Vi skal opprettholde involvering av våre eldre på forskjellige lærings- og opplysningsarena.
Vi har like muligheter for alle til tross for ulike forutsetninger.	Vi skal i samarbeid med ulike aktører arbeide for å motvirke utenforskap og konsekvenser av sosiale ulikheter, og spesielt ta hensyn til barn og unge. Vi skal opprettholde en mangfoldig frivillig sektor som samarbeider med kommunen om å skape gode lokalsamfunn, tjenester og tilbud til befolkningen. Vi skal identifisere og sette inn tiltak på riktig tidspunkt for de som står i fare for å falle utenfor. Vi skal legge til rette for mangfoldige bomiljø og boformer som ivaretar en variert befolkningssammensetning og ulike inntektsgrupper.
Vi har en trygg by som er tilgjengelig for alle.	Vi skal ha høy oppmerksomhet på samfunnssikkerhet og beredskap gjennom gode planer og realistiske øvelser. Vi skal ha en byutvikling som er universelt utformet slik at mennesker på tvers av alder og bakgrunn kan møtes og leve sammen. Vi skal arbeide med forskjønning, gode byrom, inkludering og utvikling av kommunen.

Den kloke byen

Vi har kunnskap, ideer, og talenter. Vi er søkende etter ny kunnskap og deler den med andre. Vi utvikler våre virksomheter og vårt demokrati slik at vi har økonomisk styring og kontroll, som sikrer velferden i et bærekraftig samfunn. Vi tar vare på vår kulturelle identitet og er stolte av hva vi får til. Vi har trygge arbeidsplasser som gir trivsel og livskvalitet for befolkningen i hele arbeidsregionen.

Hovedmål og strategier

HOVEDMÅL: Slik vil vi ha det	STRATEGIER: Slik gjør vi det
Vi har et inkluderende, bærekraftig og seriøst arbeidsliv.	Vi skal fokusere på å tilrettelegge for et næringsliv som kombinerer oppmerksomhet på eksisterende næringer og nye næringer som utvikles. Vi skal ha oppdatert kunnskapsgrunnlag av ressursituasjonen om mineralforekomster og biomasse i kommunen og Norskehavet. Vi skal tilrettelegge for tilstrekkelig næringsareal for å øke arbeidsplass-dekningen i regionsenteret Kristiansund. Vi skal samarbeide med våre nabokommuner for å fremme næringsetableringer i regionen. Vi skal tilpasse utdanningstilbudet til et framtidig arbeidsmarked, og skape en kultur for endringsvilje. Vi skal styrke utdanningstilbudene med oppdaterte nybygg og oppdatert utstyr. Vi skal bruke kommunens innkjøpskraft og posisjoner til å fremme et ordnet og anstendig arbeidsliv. Vi skal bruke trepartssamarbeidet mellom tillitsvalgte, politisk ledelse og administrasjon for å ivareta et inkluderende arbeidsliv. Vi skal gjøre det attraktivt å jobbe innenfor helse- og omsorg.
Vi har gode tjenester og god service.	Vi skal ha optimal tilpasning av kommunale tjenester i forhold til behov. Vi skal sikre en rask og forutsigbar kommunal saksbehandling til innbyggere og næringsliv.
Vi har styrket byen som regional motor gjennom handlekraftige og forpliktende partnerskap.	Vi skal være et regionsenter med gode offentlige og kommersielle tjenester til omlandet. Vi skal etablere møteplasser der kunnskap deles, tanker utfordres og spørsmål stilles. Vi skal bygge en kulturell infrastruktur som gir økt mulighet for kulturproduksjoner og aktivitet i regionen.

Den smarte byen

Vi utnytter våre naturgitte forutsetninger og er gode forvaltere av våre naturressurser, både på land og i havet. Vi ivaretar det globale perspektivet og utvikler våre byer og tettsteder ut ifra klima- og miljøvennlige forutsetninger. Vår bebyggelse og infrastruktur skal være et viktig ressursgrunnlag for framtidige generasjoner.

Hovedmål og strategier

HOVEDMÅL: Slik vil vi ha det	STRATEGIER: Slik gjør vi det
Vi har klima- og miljøperspektiv i alt vi gjør, og er pådriver for en samfunnsutvikling mot et lavutslippsamfunn.	Vi skal ha en klimavennlig kommune som gjør det enklest å velge miljøvennlig. Vi skal ha gode kunnskapsgrunnlag i arbeidet med reduksjon av klimagassutslipp. Vi skal påvirke leverandørmarkedet, og være pådriver for klimavennlige anskaffelser. Vi skal investere i og drifte bygg og infrastruktur vurdert ut fra et bærekraftig livsløpsperspektiv. Vi skal investere i og drifte bygg og infrastruktur vurdert ut fra et bærekraftig livsløpsperspektiv. Vi skal ha et tydelig klima- og miljøperspektiv i utvikling av næringsareal. Vi skal forvalte vår natur både i hav og på land, slik at livsgrunnlaget for naturmangfoldet blir ivaretatt. Vi skal ta vare på matjorda og lære av våre nabokommuner.
Vi har redusert konsekvensene av klimaendringen som skjer.	Vi skal ta hensyn til klimaendringen gjennom våre areal- og reguleringsplaner og stille krav til tekniske løsninger for å begrense skade på helse og eiendom.
Vi har bevart våre marine ressurser og bruker havet på en måte som fremmer våre naturgitte forutsetninger og utvikling.	Vi skal ta vare på og utnytte havrommet som kommunens «spiskammers» og ferdselsåre. Vi skal bidra til å utvikle ny bærekraftig næringsaktivitet, og legge til rette for nye lokale bedriftsetableringer. Vi skal posisjonere Kristiansund som senter for videre satsing på blå-grønn næringsaktivitet.
Vi har tatt vare på og videreutviklet Kristiansunds bygningsmessige særpreg og identitet.	Vi skal ivareta kommunens kulturminner og verneverdig bebyggelse.
Vi har solid infrastruktur.	Vi skal ha infrastruktur som dekker framtidens behov for digital utvikling, elkraft og vann og avløp. Vi skal utvikle våre veisamband for en sikker og miljøvennlig trafikkavvikling. Vi skal arbeide for å bedre eksisterende og utvikle nye transport- og samferdselsløsninger. Vi skal ha regionalt samarbeid for at regionens behov når fram i nasjonal transportplan.

Den modige byen

Vi har en felles helhetsforståelse som gir god samhandling og bærekraftig samfunnsutvikling. Her finnes risikovilje og pågangsmot. Hos oss skjer det innovasjon og omstilling. Vi har sterke fagmiljøer og et nyskapende næringsliv, som utvikler seg sammen med det offentlige.

Hovedmål og strategier

HOVEDMÅL: Slik vil vi ha det	STRATEGIER: Slik gjør vi det
Vi er en fremtidsrettet og inkluderende kommune.	Vi skal ha en kommune som har en kunnskapsbasert helhetsforståelse av hva som er forutsetningene for god samfunnsutvikling. Vi skal bidra til å digitalisere tjenestetilbudene i offentlig sektor. Vi skal våge å være i front, ta risiko og prøve ut nye leveransemetoder og tjenestetilbud, men samtidig ta vare på de gode løsningene. Vi skal øke kunnskapen om og forståelse for offentlige anskaffelser hos lokalt næringsliv. Vi skal være en effektiv og attraktiv by som benytter smarte og moderne løsninger, og ha arenaer som stimulerer til skaperkraft. Vi skal være et attraktivt reisemål og utvikle reiselivet slik at det gir ny vekst. Vi skal styrke vår innbygger- og brukervedvirkning, motivere til samfunnsdeltagelse og tjenesteutvikling.
Vi er en foretrukken og innovativ samarbeidspartner.	Vi skal samarbeide tett med forskningsmiljø, andre offentlige myndigheter, kompetansemiljø og lokalt næringsliv for å styrke læringsarenaer og stimulere til entreprenørskap og leverandørutvikling. Vi skal ha en sterk delingskultur og samarbeide med offentlig sektor, kunnskapsmiljøer og næringsliv.
Vi tar i bruk gullet i vår egen bakgård.	Vi skal ha en gjennomgående entreprenør- og innovasjonskultur.

Menneskelige ressurser

Kristiansund kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver, og en fremtidsrettet og fleksibel organisasjon med kompetente medarbeidere.

Hovedmål og strategier

HOVEDMÅL: Slik vil vi ha det	STRATEGIER: Slik gjør vi det
Vi er en attraktiv arbeidsgiver.	Vi skal ha et felles verdigrunnlag. Vi skal ha en klar identitet og godt omdømme. Vi skal sammen med folkevalgte og tillitsvalgte tilrettelegge for samarbeid, medbestemmelse og involvering. Vi skal sikre et godt arbeidsmiljø som gir grunnlag for en helsefremmende og meningsfylt arbeidssituasjon. Vi skal bidra til et inkluderende arbeidsliv, og legge til rette for at ansatte, lærlinger og studenter har en god og meningsfylt arbeidshverdag. Vi skal ha en livsfasepolitikk som gjenspeiler likeverd for ansatte.
Vi er en fremtidsrettet og fleksibel organisasjon.	Vi skal utøve en tydelig og mestringsorientert ledelse. Vi skal bidra til tillitsbasert medarbeiderskap og legge til rette for medarbeiderdrevet innovasjon. Vi skal sikre den enkelte medarbeider nødvendig kompetanse og sette organisasjonen i stand til å møte framtidige rekrutterings- og kompetanseutfordringer. Vi skal fremme livslang læring for yngre og eldre medarbeidere. Vi skal ha motivasjon, kompetanse og kapasitet til endring og omstilling.
Vi har fokus på kvalitet, og jobber kontinuerlig med forbedring av våre tjenester i henhold til krav.	Vi skal ha nødvendig kunnskap, rutiner og prosedyrer som sikrer tjenester til våre innbyggere i henhold til myndighetskrav og egne krav. Vi skal rapportere, følge opp og lære av avvik og uønskede hendelser. Vi skal avdekke og følge opp risiko for avvik. Vi skal evaluere og ved behov forbedre våre prosedyrer og andre tiltak for internkontroll.

Kristiansund skal være en økonomisk robust og bærekraftig kommune.

Hovedmål og strategier

HOVEDMÅL: Slik vil vi ha det	STRATEGIER: Slik gjør vi det
Vi har økonomisk bærekraft i virksomheten.	Vi skal arbeide målrettet for å etablere og oppfylle handlingsregler. Vi skal utarbeide klimabudsjett og klimaregnskap.
Vi har god økonomistyring og effektiv tjenesteproduksjon.	Vi skal arbeide aktivt for å sikre god økonomistyring. Vi skal gjennomføre gode og smarte anskaffelser i henhold til interne retningslinjer og lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Vi skal ha kontroll på vår gjeld i et langsiktig perspektiv. Vi skal vurdere kostnadsnivået vårt opp mot sammenlignbare kommuner og markedet. Vi skal levere effektiv tjenesteproduksjon med økonomiske analyser som grunnlag.

ØKONOMISKE RAMMER

Statlige rammebetingelser

Forslag til statsbudsjettet legger klare føringer for bruken av den totale realveksten, og økningen i frie inntekter er forutsatt å finansiere endring i folketall og alderssammensetningen, lønns- og prisvekst samt ulike oppgaveendringer knyttet til den kommunale tjenesteytingen.

Kommunens frie inntekter består av skatteinntekter og rammetilskudd og utgjør om lag 72 % av sektorens samlede inntekter. Dette er inntekter som kommunen kan disponere fritt uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regler.

De øvrige inntektene består av øremerkede tilskudd, gebyrer og momskompensasjon. Disse inntektene er ikke med i denne oversikten.

Anslag frie inntekter for Kristiansund kommune er i overkant av 1,5 mrd. kroner. Dette anslaget på frie inntekter innebærer en nominell vekst for Kristiansund kommune fra 2022 til 2023 på 3,2 %. I samme periode er anslått landsgjennomsnittlig vekst på 3,5 %. [Veksten i frie inntekter](#) er regnet fra anslag på regnskap for 2022 i forslag til statsbudsjett 2023.

Det vises til KS sin [samleside for statsbudsjettet](#) for grunnlagstall og -informasjon fra både Kommunal- og moderniseringsdepartementet og KS selv.

Tabellen under viser makrotallene for kommunesektoren i forslag til statsbudsjett for 2023.

Makrodriver	Kommuner (mrd. kroner)
Maksimal foreldrebetaling 3 000 fra 1. januar 2023	0,3
Gratis bhg-plass for 3. barn fra 1. august.2023	0,02
Redusert pensjonspåslag i private bhg	-0,05
Barnevernsreformen	0,4
Ny barnevernslov med plan for samvær	0,03
Basistilskuddet til fastleger fra 1.mai	0,4
Forvaltning og drift av e-helseløsninger	0,01
Nytt prøvegjennomføringssystem	-0,01
Regelendring ny opplæringslov	0,05
Maksimalpris bhg til 3 050 fra 1.august 2022, helårseffekt	0,4
12 timers gratis SFO 1. trinn, helårseffekt	0,8
Barnekoordinator fra 1.august 2022, helårseffekt	0,08
Felles dagsats for tiltakspenger, helårseffekt	0,01
Ikke ta hensyn til barnetrygd ved økonomisk sosialhjelp, helårseffekt	0,3
Oppjustering av økonomisk sosialhjelp, helårseffekt	0,07
Sakkyndig + tolk fylkesnemndene	-0,01

Endringer i oppgaver

Endringer i oppgavene vil gjenspeiles i tiltak under rammeområdene i handlingsdelen.

Innholdet i evt. tilleggspolisjoner kan medføre at det blir ettersendt et notat til politisk behandling om det medfører endringer i oppgaver, ansvar og det økonomiske opplegget for kommunene etter forhandlinger. Regjeringen må nå framforhandle et flertall for statsbudsjettet på Stortinget gjennom komitébehandlingen i andre halvdel av november. Stortinget gjør sitt endelige vedtak om statsbudsjettet innen midten av desember.

Mer om beregningene for Kristiansund kommune er på departementets side for [inntektssystemet](#).

Morgendagens Kristiansund

Bystyrets vedtak 17.12.2020:

Bystyret ber formannskapet sette rammene for en prosess ned sikte på å imøtekomme utfordringsbildet i årene som kommer. Prosessen skal ta opp i seg utfordringsbildet, bred involvering gjennom trepartssamarbeid og gi konkrete veivalg til handlingsprogrammet 2022 til 2025. Bystyret er prosjekteier og formannskapet skal være prosjektstyrer. Bystyret ber om at rammene for prosessen, herunder tidsplan med milepæler for 2021 som tilpasses den politiske møteplanen, rapporteres tilbake i egen sak ved 1. kvartal 2021.

Formannskapets vedtak 19.01.2021:

Følgende arbeidsgruppe får ansvaret for å drive prosjektet Morgendagens Kristiansund framover:

1. ordfører
2. varaordfører
3. opposisjonsleder
4. leder og en representant fra opposisjon fra hovedutvalgene skole, barnehage og kultur samt helse, omsorg og sosial
5. politisk sekretariat
6. kommunedirektør/assisterende kommunedirektør
7. tre hovedtillitsvalgte fra relevante forbund

Arbeidsgruppen i Morgendagens Kristiansund startet sitt arbeid i juni 2022 for å sette rammene for en prosess med sikte på å imøtekomme utfordringsbildet i årene som kommer. Arbeidsgruppen hadde nytt møte den 07.09.2022.

Økonomiske konsekvenser av koronapandemien

Koronapandemien har hatt stor innvirkning på kommunenes inntekter og utgifter. I forslag til statsbudsjett 2023 tar regjeringen bort kompensasjonen til kommunene og øremerker tilskudd til innkjøp av vaksiner og drift av vaksinasjonsprogrammet.

Statsbudsjettet 2023:

- Bevilgninger fra 2022 som ikke er videreført i 2023 (i 2022 kroner); kompensasjon for covid-19 utgifter, 913 mill. kroner.
- Regjeringen foreslår 1,92 mrd. kroner til innkjøp av vaksiner mot covid-19 og vaksinasjon. Staten vil fortsette å dekke kommunenes, Svalbards og helseforetakenes kostnader til gjennomføring av vaksinasjonsprogrammet i 2023.
- Regjeringen foreslår å bevilge 80 mill. kroner til drift av koronavaksinasjonsprogrammet, fordelt på 69 mill. kroner til Folkehelseinstituttet og 11 mill. kroner til Legemiddelverket.

Befolkningsutvikling og demografikostnader

I planperioden er det lagt til grunn befolkningsnedgang. Den demografiske analysen viser at alderssammensetningen vil endre seg relativt mye i tidsperioden. Klart størst vekst er forventet å komme i aldersgruppen 67 år og eldre. Elevantallet er ventet å synke drastisk. Følgende områder må gis særlig oppmerksomhet med sikte på å opprettholde og tilpasse tjenestetilbudet:

- Barn og unge.
- Brukere med behov for sammensatte og ressurskrevende tjenester.
- Tilrettelegging for at kommunens ansvar i samhandlingsreformen ivaretas.
- Behov for utvikling og tilpasning av tilbudet til eldre og hjelpe-/pleietrengende.

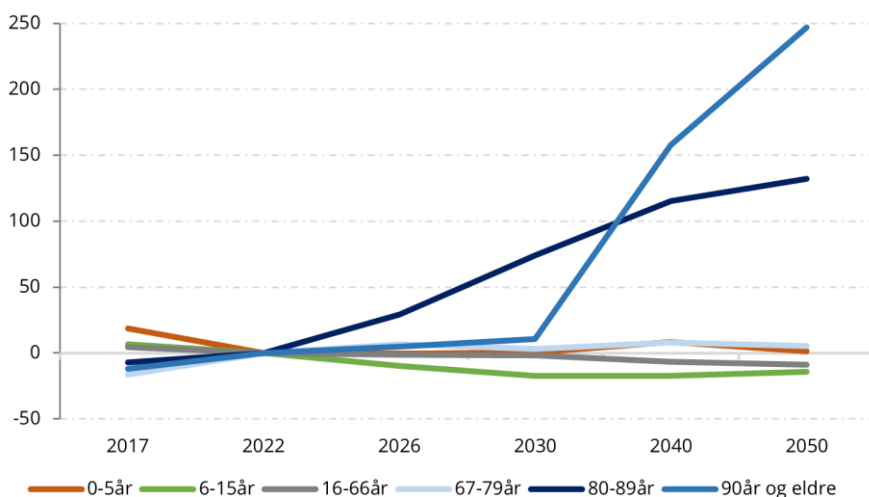
Endringer i både antall innbyggere og sammensetning av aldergrupper har stor betydning for planlegging og drift i årene framover.

Befolkningsutvikling

De demografiske faktorene som bidrar til befolkningsutviklingen er fruktbarhet, dødelighet og migrasjon. Migrasjon/flytting handler om innflyttinger/innvandring og utflyttinger/utvandring.

[Fakta om befolkningsutviklingen i Kristiansund kommune.](#)

Prosentvis vekst fra 2017-2050

Prognoser fra SSB viser at befolkningen i Kristiansund forventes å være noenlunde stabile frem til 2028, for deretter å øke svakt frem til 2050. Total befolkningsvekst i perioden fra 2021 til 2050 er beregnet til 191 personer. Dette vil kunne gi utfordringer knyttet til tjenestetilbud, tilgang på kompetanse samt kommunens by- og arealutvikling. Som regionsenter er vi avhengig av et sterkt omland. Videre innbyggervækst forventes derfor ikke å skje gjennom konkurranse med nabokommunene, men gjennom tilflytting fra utlandet og fra de største norske byene. Det er fra disse kompetansesentrene vi må hente nødvendig arbeidskraft til å fylle kommunens nøkkelrolle som tjenesteleverandør og utviklingsaktør.

Demografikostnader

Aldersgruppe	2022	2050	Endring	
			mill. kroner	prosent
0-5 år	425	430	5	1,1
6-15 år	859	420	-69	-14,0
16-66 år	2956	2 366	-230	-8,9
67-79 år	220	232	12	5,4
80-89 år	198	460	262	132,2
90 år eller eldre	89	307	219	247,1
Sum utgifter	4 018	4 217	199	4,95

Det er grunn til å utøve skjønnsmessige vurderinger for prognosene. Det er større sikkerhet knyttet til aldersgruppen 50 år og over, enn det er for de yngste aldersgruppene. Når en innbygger først blir 50 år i en kommune, er det statistisk lav sannsynlighet for at den innbyggeren vil flytte. Prognosene for aldersgruppen for 67 år og over er derfor ganske treffsikre. Motsatt er det for de yngre aldersgruppene, og spesielt for gruppen 0-5 år. Fødselstallene er usikre og de siste årene har antall 0-åringer i Kristiansund gått ned fra rundt 300 til noe over 200. I 2021 ble det kun født 298 barn i Kristiansund. Som følge av lav økning i gruppen 0-åringer, vil det bli relativt stor nedgang i elever i grunnskolen (aldersgruppen 6-15 år) i 2050. Det viser også prognosen for den aldersgruppen. Treffer prognosen blir det en nedgang på 14 % i elevtallet sammenlignet med 2022, noe som utgjør om lag 69 mill. kroner i reduksjon i skolebudsjettene. For eldreomsorgen øker kostnadene vesentlig, og spesielt for eldre i alderen 80-89 år. Totalt vil kostnaden innenfor eldreomsorgen øke med om lag 481 mill. kroner i perioden 2022 til 2050.

Den normerte kostnaden er beregnet med bakgrunn i delkostnadsnøkklene i 2021, ressursbruken i 2021 og innbyggertall i 2022.

Kommunesektoren har ansvaret for blant annet barnehager, grunnskole og helse- og omsorgstjenester. Dette er tjenester som i hovedsak er rettet mot bestemte aldersgrupper av befolkningen, og hvor utgiftene blant annet påvirkes av den demografiske utviklingen. I oppstillingene som følger er det benyttet tilnærmet samme aldersfordeling som det inntektssystemet opererer med. Dette gir et godt grunnlag for å kunne se potensielt press på tjenestetilbudet og for å få korrekt dimensjonering av tjenestene.

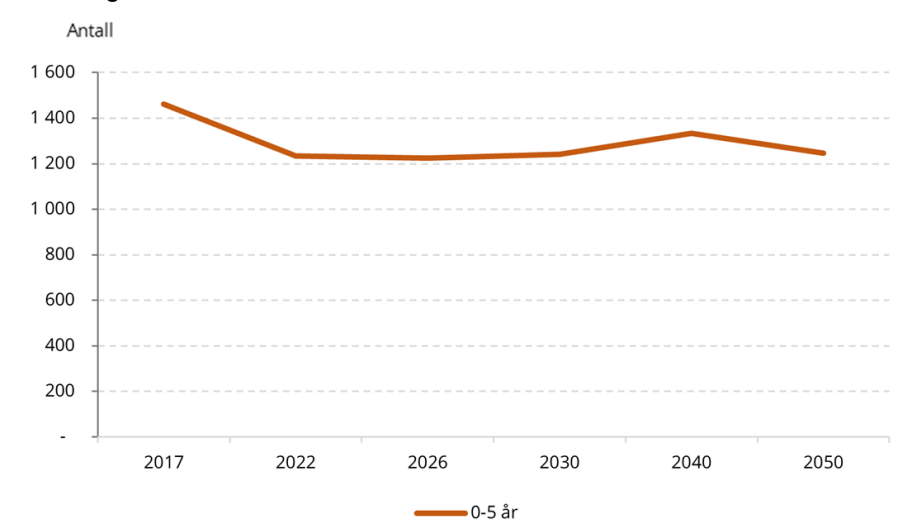
Befolkningsutvikling i Kristiansund fordelt på aldersgrupper

Aldersgruppe	2021	2022	2023	2024	2025	2050	% 2022-2050
0-5 år	1 270	1 233	1 240	1 249	1 233	1 247	1,14
6-15 år	2 743	2 701	2 647	25 656	2 502	2 322	-14,03
16-66 år	15 650	15 489	15 442	15 381	15 313	14 117	-8,86
67-79 år	3 336	3 452	3 530	3 615	3 652	3 637	5,36
80-89 år	891	930	966	1 021	1 114	2 159	123,15
90 år eller eldre	209	208	218	218	217	722	247,12
Sum innbyggere per 1.1	24 099	24 013	24 043	24 050	24 031	24 204	0,80

Befolkningsutviklingen viser at det i all hovedsak er økningen i andelen eldre som vil gi Kristiansund de største utfordringene. Det er ikke bare Kristiansund som vil oppleve denne endringen i befolkningssammensetningen, men også nasjonalt. Det vil føre til press på velferdsstaten når andelen eldre øker, samtidig som det er ventet nedgang i andelen i arbeidsfør alder. Utfordringen er dobbeltbunnet – det blir færre skattebetalere til å finansiere eldreomsorgen, samtidig som en høyere andel av potensielle skattebetalere må jobbe innen eldreomsorgen, som igjen fører til lavere skatteinntekter fra andre sektorer. Forekomsten og utviklingen av antall eldre over 80 år i befolkningen ansees som en hovedindikator for framskrivning av behov og ressursbruk i våre helse- og omsorgstjenester. I tillegg har utviklingen av innslag av demens og personer med omfattende og komplekse omsorgsbehov også en vesentlig innvirkning på organiseringen.

Innvandrerbefolkningen i Kristiansund vokser og er den største enkeltfaktoren til veksten i folketallet. I 2010 var 1 600 innbyggerne i Kristiansund av utenlandsk opprinnelse. Tall fra SSB viser at det ved inngangen til 2022 var 2 722 personer av utenlandsk opprinnelse. Innvandringen er en viktig ressurs. Uten tilflytting fra utlandet ville det allerede vært vanskeligheter med bemanning innenfor helse og omsorg. Mangel på arbeidskraft innen helse og omsorg vil øke i årene fremover, og utenlandsk arbeidskraft er helt nødvendig for å kunne opprettholde og utvikle det kommunale tjenestetilbudet. I tillegg til å representere en ressurs, er det også viktig å være bevisst på at denne utviklingen medfører behov for tilrettelegging av kommunale tjenestetilbud.

Barnehagealder

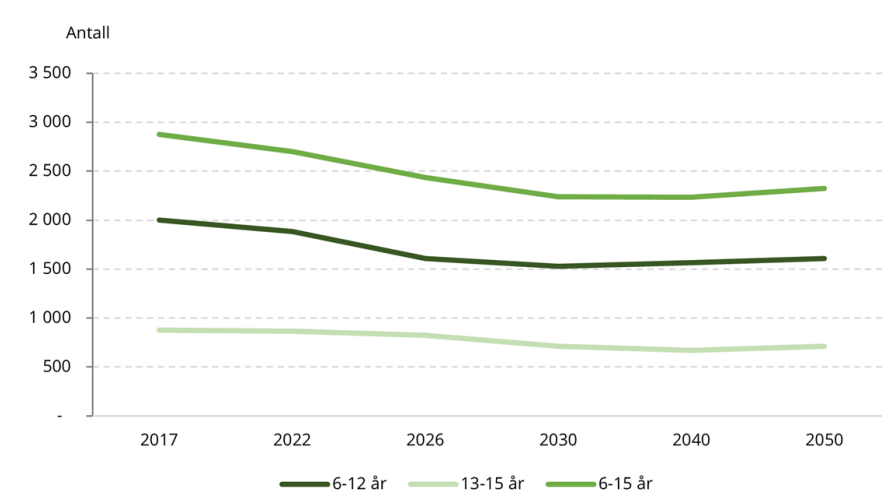

Antall barn mellom 0-5 år vil etter prognosene øke med 1,14 % fra 2022 til 2050. Det er likevel en nedgang på 14,7 % i antall barn i gitt aldersgruppe hvis vi sammenligner med 2017.

Reduksjonen i antall småbarn vil medføre redusert volum på tjenestetilbudet primært innenfor barnehage, PPT, barnevern og helsestasjon.

Det er grunn til å understreke at tallene her er heftet med usikkerhet. Utviklingen for antall barn i barnehagealder vil være avhengig av utviklingen i aldersgruppen for innbyggere i fruktbar alder. Utviklingen i aldersgruppen for innbyggere i fruktbar alder vil være drevet av utviklingen i antall arbeidsplasser og hvorvidt vi lykkes med å være en attraktiv kommune. Trender innen utviklingen i gjennomsnittsalder for førstegangsfødende og utviklingen i tallet for reproduksjonsnivå vil være andre drivere for utviklingen i antall barnehagebarn.

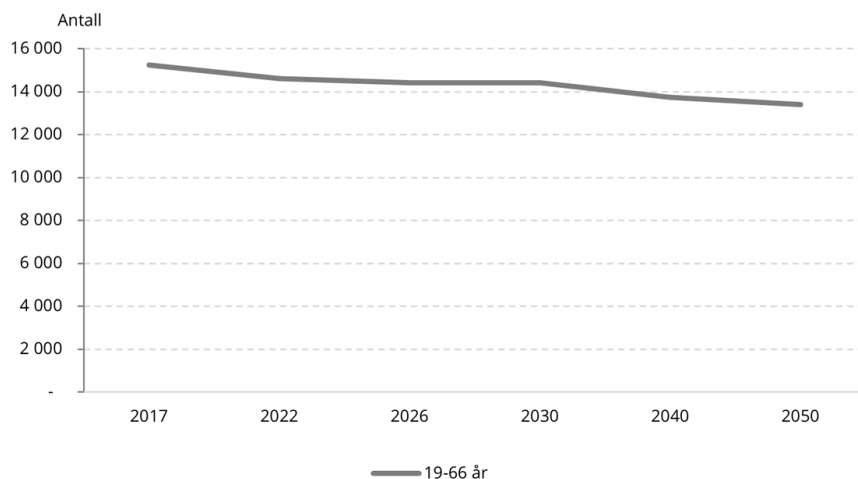
Grunnskolealder

Antall innbyggere i skolepliktig alder vil etter prognosene gå ytterligere ned i årene som kommer. Reduksjonen vil komme sterkt de første 10 årene basert på konkrete tall for utviklingen i antall barn i barnehagealder.

Utviklingen som har lagt press på økonomien i barnehagesektoren de siste årene vil etter hvert på samme måte legge press på skolestruktur og budsjetter i årene som kommer. Ny skolestruktur med nye og færre skoler er nødvendig for å være fremtidsrettet både med tanke på kapasitet, samt samle kompetanse i form av gode fagmiljø.

Yrkesaktiv alder

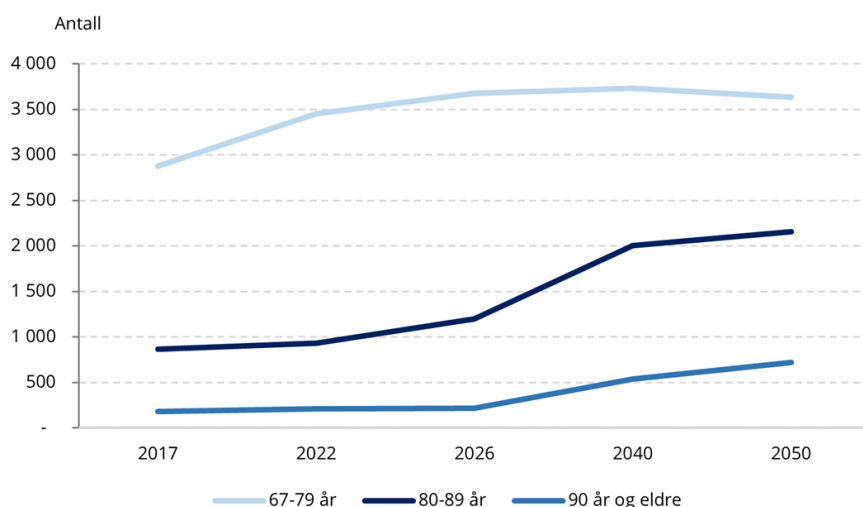

Antall innbyggere i yrkesaktiv alder vil etter prognosene reduseres kraftig.

Siden årtusenskiftet har det vært relativt stor arbeidsinnvandring som sannsynligvis har vært drevet av behov for arbeidskraft. Behovet for arbeidskraft har gått ned. Følgelig har også arbeidsinnvandringen gått ned, og det har vært netto utflytting i denne arbeidsgruppen.

Denne aldersgruppen er de som etterspør færrest kommunale tjenester som finansieres over rammetilskuddet. Samtidig er denne gruppen den viktigste kilden til offentlige inntekter gjennom skatter og avgifter, til både stat og kommune. Det er også denne gruppen som må brukes til å yte tjenester til barnehage, skoler samt helse og omsorg. Framover kan det bli en dobbeltbunnet utfordring i at inntektsgrunnlaget til velferdsstaten blir redusert, samtidig som de offentlige utgiftene går opp. Endringer innen denne aldersgruppen vil føre til redusert eller økning i behov for tjenestetilbudet primært innenfor tekniske tjenester, sosiale tjenester, psykisk helse og rus.

Eldre

Prognosen viser at antall eldre vil gå mye opp i årene som kommer. Det gjelder innen alle aldersgrupper eldre. Det er spesielt de store kullene som ble født etter krigen som forklarer eldrebølgen Kristiansund nå står i. Prognosen fra 2022 til 2050 viser en økning på totalt 42 % i disse 3 aldersgruppene. Prognosene for disse aldersgruppene er mer sikre enn for yngre aldersgrupper. Erfaringsdata viser at det er relativt stor sjanse for at en innbygger som fyller 50 år i en kommune også vil bli gammel i den kommunen. Yngre aldersgrupper, under 50 år, har et mer mobilt flyttemønster.

Det er tidligere vedtatt å bygge nytt sykehjem i planperioden, noe som vil føre til økning av antall beboere i institusjon. Vi har gjennomført en storstilt omlegging av arbeidet, fra å være tung på institusjonsdrift til nå å ha en tydelig profil som viser at vi satser på hjemmebaserte tjenester. KOSTRA-tallene viser allerede at vi er på riktig vei, selv om det fortsatt gjenstår mye. Utfordringen fremover blir å finne nye tjenester, utenfor institusjon, som samtidig ivaretar innbyggernes behov for trygghet og selvstendighet. Vi må bruke innovasjonskunnskapen vår til å designe nye tjenester, våge å finne løsninger som ikke beskrives i de tradisjonelle omsorgstrappene, og vi må satse langt mer på varierte dagaktivitetstilbud.

Driftsbudsjett

Kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan vil overholde flere handlingsregler og finansielle måltall for økonomistyringen i 2023. De kommende årene i økonomiplanperioden; 2024, 2025 og 2026 er det uløste økonomiske utfordringer. De store investeringsprosjektene vil føre til økte rente- og avdragsutgifter, samt økte driftsutgifter for de investeringene som forutsetter kapasitetsøkning i tjenesten. Dette medfører at handlingsreglene og de finansielle måltallene ikke overholdes i de årene. For å sikre et godt økonomisk handlingsrom og overholde økonomiske handlingsregler mot slutten av økonomiplanperioden, er det behov for transformasjon og tilpasning av tjenestene i takt med endrede behov, ønsker og prioriteringer.

Rammebetingelser og forutsetninger

I driftsbudsjettet er det innarbeidet en vekst i frie inntekter. På utgiftssiden er det tatt høyde for lønnsvekst, demografiendringer og prisjustering. Følgende forutsetninger er lagt til grunn for 2023:

- Deflator - 3,7 %.
 - Generell prisvekst - 3,0 %.
 - Lønnsvekst - 4,2 %.
- Avkastning på overskuddslikviditet - 4,0 %.
- Lånerente - 4,1 % gjennomsnittlig rente på gjeld med flytende vilkår.

For Kristiansund kommune er anslaget på oppgavekorrigert vekst i frie inntekter for 2023 i statsbudsjettet satt til 15,5 mill. kroner. Det gir en forventet nominell vekst i frie inntekter på 2,7 % sett i forhold til forventet regnskap for 2022. Medberegnert den kommunale deflatoren, gir det et negativt handlingsrom på -1,0 %.

Som nevnt under "Statlige rammebetingelser" og "Demografikostnader", er det redusert økonomisk handlingsrom i 2023. Årsaken til det er todelt. For det første er det redusert handlingsrom som følge av forslag til statsbudsjett. Det gjelder både i forhold til realnedgang i inntekten og fordi det er trukket mer i inntekter enn det har kostet å levere tjenesten. For det andre er det lavere overføringer fra staten på grunn av endring i aldersgruppene, og spesielt nedgang i elevtallet fører til lavere inntekt. For å saldere budsjettet er det lagt inn krav om effektivisering for rammeområdene.

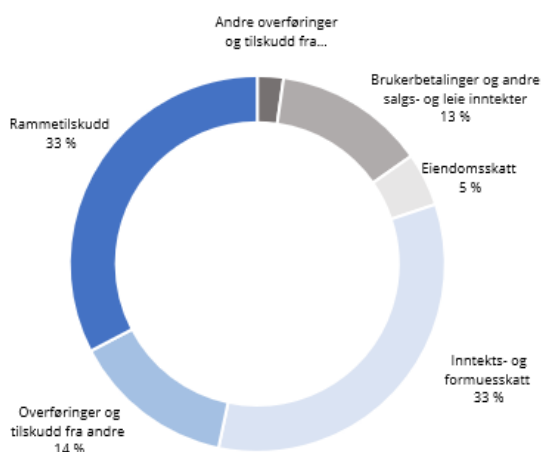
Forslag til betalingssatser (gebyrer og brukerbetalinger) for 2023 er brukt som grunnlag i utarbeidelsen av budsjettet. Til grunn for forslaget ligger lønns- og prisvekst som foreslått i forslag til statsbudsjett, vektet til en økning på ca. 3,7 %. Alle satser er i tillegg vurdert særskilt. Enkelte satser er justert med annen faktor blant annet for å få en mer korrekt sammenheng mellom kommunens inntekter og utgifter.

Den generelle promillesatsen for eiendomsskatt er foreslått satt til 3,7 for boliger og fritidsboliger, og 7 promille for næringseiendommer i 2023.

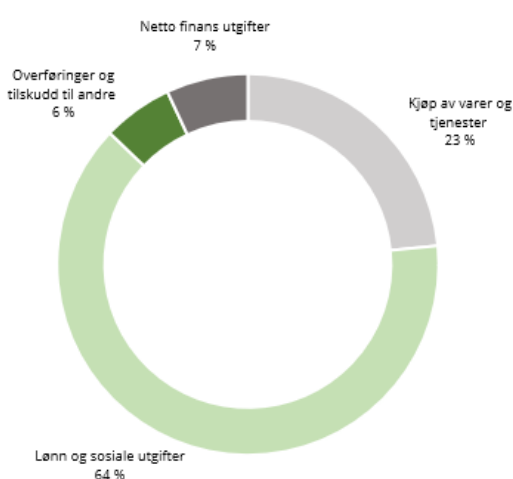
Vi har betydelige verdier gjennom eierandeler i selskap med økonomisk formål. Budsjettforslaget innebærer en økning av utbytte i tråd med kommunens utbyttepolitikk og signaler fra selskapene.

Budsjetterte avdragsutgifter oppfyller prognose for kommunelovens krav om minimumsavdrag og handlingsregelen for investering knyttet til gjeld og frie inntekter. Netto rente- og avdragsbelastning ved å betjene lånegjeld forventes å øke betydelig gjennom økonomiplanperioden.

Fordeling av kommunens inntekter

Fordeling av kommunens utgifter

Driftsinntekter

Etter Regjerings forslag i statsbudsjettet kan de frie inntektene til kommunen settes til 1 534 mill. kroner i 2023 (inkl. skjønnsmidler og fylkesløft/prosjektskjønn for 2023).

Veksten i de frie inntektene må dekke følgende oppgaveendringer:

Oppgave	Kristiansund (tusen kroner)
Maksimal foreldrebetaling 3 000 fra 1. januar 2023	1 237
Gratis bhg-plass for 3. barn fra 1. august 2023	75
Redusert pensjonspåslag private bhg	-199
Barnevernsreformen	5 391
Ny barnevernslov med plan for samvær	146
Basistilskuddet til fastleger fra 1. mai	2 072
Forvaltning og drift av e-helseløsninger	78
Nytt prøvegjennomføringssystem	-49
Regler for ny opplæringslov (kommer 2023)	20
Regler for arbeidsavklaringspenger	-437
Maksimalpris bhg til 3 050 fra 1. august 2022, helårseffekt	1 506
12 timer gratis SFO 1. trinn, helårseffekt	3 258
Barnekoordinator fra 1. august 2022, helårseffekt	401
Felles dagsats for tiltakspenger, helårseffekt	79
Ny barnevernslov med betalingsansvar for godtgjøring av sakkyndig oppnevnt av fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker og til tolk i skaker for fylkesnemndene.	-87
Ikke ta hensyn til barnetrygd ved økonomisk sosialhjelp, helårseffekt	1 692
Oppjustering av satsene økonomisk sosialhjelp, helårseffekt	302

Skatt og rammetilskudd

Kommunens samlede rammetilskudd for 2023 er basert på 24 140 innbyggere ved 1. juli i 2022 og beregnet til 782,3 mill. kroner (inkl. skjønnsmidler og fylkesløft/prosjektskjønn for 2023). Kommunedirektøren har i tillegg til rammetilskuddet lagt på 7 mill. kroner på inntektsutjevning da man ut fra erfaring kan forvente en høyere overføring på inntekstutjevningen. Tilsvarende i fjor var på 718,6 mill. kroner for 24 056 innbyggere 1. juli i 2021.

Gjennom [Utgiftsutjevning i rammetilskuddet](#) kompenseres kommunene for ulike behovsstruktur, som for eksempel demografiske, geografiske og sosiale forskjeller. Fordi Kristiansund kommune er en relativt leddrevet kommune gir utgiftsutjevningen en reduksjon i rammetilskuddet, som er beregnet i de 775,3 mill. kroner (eks. prosjektskjønnsmidler vist til over). Indeks lavere enn 1 indikerer at utgiftsbehovet er lavere enn landsgjennomsnittet, og for Kristiansund er denne på 0,98335 i 2023. Gjennom utgiftsutjevningen trekkes kommunen for 11,5 mill. kroner i 2023.

For å kunne gi et likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne omfordeler skatteinntektene mellom kommunene gjennom såkalt inntektsutjevning. Kommunens skatteinntekter er beregnet til 752,2 mill. kroner.

Kristiansund har skatteinntekter under landsgjennomsnittet. Dermed kompenseres om lag 90 % av differansen mellom eget nivå og landsgjennomsnittet med inntektsutjevning. Det er budsjettet med en inntektsutjevning på om lag 81,9 mill. kroner for 2023, basert på et anslag på innbyggere 1. januar 2023 på 24 043. Inntektsutjevningen inntektsføres under rammetilskuddet.

Nye Kristiansund kommune har fått et inndelingstilskudd via rammetilskuddet som følge av sammenslåingen mellom Frei og gamle Kristiansund kommuner. Inndelingstilskuddet er på om lag 9 mill. kroner. I 2024 er vi forespeilet et inndelingstilskudd på 6,9 mill. kroner og 4,6 mill. kroner i 2025.

Inntektsgarantiordningen er et sikkerhetsnett for at ingen kommuner skal oppleve stor nedgang i rammetilskuddet fra ett år til et annet. Tilskuddet finansieres av alle kommuner, og tildeles til de kommunene som har en lavere vekst enn kroner 400 per innbygger i forhold til landsgjennomsnittet. I 2022 ble det et trekk på om lag 1,2 mill. kroner. I 2023 om lag 1 mill. kroner. I 2024 0,85 mill. kroner.

Tabellen under viser utviklingen av frie inntekter fra skatt og rammetilskudd.

	2017	2018	2019	2020	2021
Andel av totale inntekter	65,7	67,4	63,7	63,3	66,0
Skatt og rammetilskudd per innbygger	51 416	53 162	55 330	57 136	60 868
Andel av driftsutgiftene som dekkes av skatt og rammetilskudd*)	66,3	66,5	63,8	65,4	67,0

Kommunens frie inntekter fra skatt og rammetilskudd per innbygger har vært økende de siste årene, men ligger under landsgjennomsnittet. Kristiansunds forholdsvis lave inntektsnivå på skatt og rammetilskudd sees i sammenheng med et lavere driftsnivå og skattenivå enn landsgjennomsnittet.

Gebyrer og brukerbetalinger

Mange av kommunens tjenester finansieres gjennom gebyrer og brukerbetaling. Dette skjer både som selvkost og delfinansiering. Utgangspunktet for all forvaltning er at innbyggere ikke kan pålegges å yte til fellesskapet uten at dette er hjemlet i lov. Der Kristiansund kommune er forvalter eller eier av varer eller tjenester som innbyggerne er forpliktet til å benytte seg av, kreves det følgelig lovhjemmel for å kunne kreve betaling. Detaljer fremgår av kommunens betalingssatser.

Selvkostområdene følger de føringer som er gitt i den nye kommunelovens § 15-1 om selvkost. Selvkostområdene omfatter vann, avløp, renovasjon (ved ReMidt IKS), feiing, skolefritidsordning samt byggesaksbehandling. For gebyrer innenfor selvkostområdene foretar kommunen etterkalkulasjon. Beregningene framgår av selvkostkalkylen. Dette besørger at inntektene ikke overstiger kommunens selvkost. Eventuelle overskudd eller underskudd i selvkostregnskapet føres mot selvkostfond.

Beregningene som ligger til grunn for selvkostområdene ligger i vedlegg til saken, sammen med satsene for øvrige brukerbetalinger og egenandeler for bruk av kommunale tjenester.

Eiendomsskatt

Kommunene har få muligheter til å påvirke inntektene sine, men eiendomsskatten er en av disse mulighetene. Det har vært en rekke endringer i eiendomsskattelova de siste årene som har innsnevret kommunens handlingsrom innen eiendomsskatten. Fra og med 2021 har Stortinget vedtatt at maksimal sats for boliger og fritidseiendommer blir satt til 4 promille, etter nedtrapping fra 7 promille og 5 promille. Dette betyr at kommunen har begrenset handlingsrom for å bruke eiendomsskatten videre i den lokale prioriteringen og politikken.

Det forutsettes en samlet inntekt fra eiendomsskatt på 104,3 mill. kroner i 2023.

Ut fra anslag på endring i eiendomsverdier fra 2022 til 2023, forventes det en vekst som utgjør 1,59 % i eiendomsskatteinntektene. Veksten kommer i hovedsak fra økning i eiendomsgrunnlaget for næringseiendom.

I kommunedirektørens forslag til handlingsprogram er promillen på boliger og fritidseiendommer satt til 3,7 promille i 2023, mens promillen for næringseiendommer settes til 7 promille. Det gir en økning på 1,6 mill. kroner i eiendomsskatt i 2023, mao. fra 102,7 mill. kroner til 104,3 mill. kroner.

Promillen for boliger og fritidseiendommer foreslås økt til 4 promille i 2024 for å dekke opp for økte rente- og avdragsutgifter knyttet til nye skoler og sykehjemsplasser. En økning på 0,3 promille fra 2023-2024 forventes å gi 3,7 mill. kroner mer i eiendomsskatt.

Utbytte

Det er budsjettet med 8 mill. kroner i utbytte fra NEAS i 2023.

Fra Vikan Eiendom AS er det budsjettet 8 mill. kroner i 2023.

Kristiansund kommune eier Kristiansund Parkering AS. Det er budsjettet med 2,8 mill. kroner i godtgjørelse fra selskapet i 2023.

Andre generelle driftsinntekter

Inntektene fra andre statlige overføringer fordeler seg slik i budsjettet for 2023:

- Integreringstilskudd: 61 mill. kroner.
- Havbruksfond: 4,5 mill. kroner.
- Kommunedirektører forventer et større utbytte i havbruksfondet og legger på 5 mill. kroner i inntekter.
- Rentekompensasjon fra Husbanken: 4,7 mill. kroner.

De siste årene har integreringstilskuddet som føres under andre statlige overføringer vært en stor inntektskilde. Integreringstilskuddet går til arbeidet med bosetting og integrering av flyktninger.

Driftsutgifter

Lønn og pensjonskostnader

HTA er den viktigste tariffavtalen i KS-området med bestemmelser blant annet om lønns- og arbeidsvilkår, lokale forhandlinger og pensjon. HTA for perioden 01.05.2022-30.04.2024 er tilgjengelig på [KS sine sider](#).

Lønn til ansatte utgjør rundt 70 % av driftsutgiftene. Ansatte i kommunen lønnes etter HTA kapittel 3, 4 eller 5. HTA definerer hvilke kriterier/prinsipper som skal legges til grunn for vurderinger av lønnsfastsettelse, og grunnlag for drøftings-, forhandlings- og tvisterett, i alle kapitlene.

Over 80 % av kommunens ansatte lønnes etter HTA kapittel 4. I kapittel 4 gjennomføres det sentrale forhandlinger hvert år, der partene sentralt kan bli enige om å avsette en viss andel av den økonomiske rammen til lokale forhandlinger. De lokale lønnsforhandlingene i kapittel 4 har stort sett foregått annethvert år.

Lønnsfastsettelsen i kapittel 3 og 5 skjer kun lokalt. Alle lønnsendringer i lokale forhandlinger må skje innenfor rammen av hovedtariffavtalens bestemmelser.

I 2022 ble årslønnsvekstrammen beregnet til 3,85 %.

Ubekvemstillegget er endret etter det sentrale oppgjøret i 2022, og med virkning fra 01.01.2023. Endringen vil gjøre store utslag på lønnsutgiftene til enheter med arbeidstid lørdag eller søndag, kveld og/eller natt. Kommunen er ikke kompensert med dette i forslag til statsbudsjett 2023.

Endret ubekvemstillegg etter det sentrale oppgjøret i 2022:

- Lørdags- og søndagstillegg:
 - o Tillegg på 22 % av timelønn, men ikke lavere enn 70 kr. pr. arbeidede time.
- Kvelds- og nattillegg (21:00-06:00):
 - o Gjelder for ansatte som arbeider skift eller turnus: (tidligere sats: 56 kr. pr arbeidede time). Tillegg på 26 % av timelønn, men ikke lavere enn 70 kr. pr arbeidede timer.
 - o Gjelder for andre ansatte enn de som arbeider skift eller turnus: tillegget heves fra 28 til 32 kr. pr. arbeidende time.

Enheter med ubekvemstillegg blir ikke kompensert for dette i budsjettet.

Kommunen betaler årlig inn en pensjonspremie til sine 2 pensjonsleverandører - Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK). Samtidig beregnes netto pensjonskostnad, som regnskapsføres på grunnlag av et sett kriterier som fastsettes av Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD). Netto pensjonskostnader har til nå de fleste år vært lavere enn de faktiske pensjonspremiene som kommunen betaler inn. Differansen mellom innbetalt premie og netto pensjonskostnad betegnes som premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Siden oppstart av denne ordningen i 2001 og frem til i dag, har effekten medført en fiktiv inntektsføring hvert år i driftsregnskapet. Det akkumulerte premieavviket skal frem i tid kostnadsføres (amortiseres) i driftsregnskapet i henhold til gjeldende amortiseringsprinsipper.

Premieavvik ble opprinnelig innført for at kommunene over tid skulle få en jevnere utvikling av pensjonskostnadene, men en kombinasjon av lave renter og høy lønnsvekst har medført en ensidig effekt i driftsregnskapet mot høyere premieavvik over en periode. Premieavviket har frem til og med 2010 vært amortisert over 15 år. Premieavvik oppstått fra og med 2011 amortiseres over 10 år. Premieavvik som oppstår fra og med 2014 skal amortiseres over 7 år. KMD har med dette strammet ytterligere inn på ordningen.

Varer og tjenester

Den kommunale deflatoren ligger til grunn for stipulert prisvekst.

Finansposter

Avkastning finansforvaltning og renteinntekter

Det er lagt til grunn en finansforvaltning i samsvar med handlingsreglene i finansreglementet for kommunedirektøren sitt forslag til handlingsprogram.

Det budsjetteres med en avkastning på overskuddslikviditet på 4 % i 2023, og synkende til 3,75 % i årene 2024-2026.

Rente- og avdragsutgifter

Den høye investeringsaktiviteten de siste årene har medført at lånegjelden har økt betydelig. Det medfører økte utgifter til renter og avdrag, samt driftsutgifter for de investeringene som øker kapasitet og volum til tjenesteproduksjon. Økt lånegjeld har redusert handlefriheten og gjør økonomien sårbar i årene framover.

Kommunens lånegjeld vil være om lag 3,9 mrd. kroner ved utgangen av 2023. Forslaget til investeringsprogram innebærer videreføring av vedtatte investeringer i gjeldende økonomiplan. Med forslaget som foreligger vil gjelda øke mye i løpet av handlingsprogramperioden.

Om lag 40 % av lånegjelden vil ha rentebinding lenger enn ett år ved inngangen til 2023. Gjennom økonomiplanperioden vil mellom 33 % og 67 % være rentebundet, i tråd med kommunens finansreglement.

Til grunn for budsjetterte renter i forslag til budsjett og økonomiplan, ligger renteutgifter til kommunens rentebindingsavtaler, og refinansiering av disse i henhold til finansreglementet. For kommunens korte lån er det lagt til grunn en rente på 4,10 % i økonomiplanperioden.

Det legges til grunn at byggelånsrentene, der lånerenten i store investeringsprosjekter blir ført på prosjektet, vil utgjøre en betydelig del mot slutten av økonomiplanperioden. Det fører til lavere belastning på renteutgiftene i driftsbudsjettet i byggeperioden, og renteutgiftene vil først belaste driftsbudsjettet etter at investeringen tas i bruk.

Forutsetningen for rentenivået gjennom foreslåtte økonomiplan er stigende, og prosentvis er renteøkningene fra forutsetningene i gjeldende økonomiplan store. Det må legges til grunn at rentenivået er på et lavt nivå i gjeldene økonomiplan. Økningen i lånegjelden og økt rentenivå, også utover det som er lagt til grunn i foreslåtte økonomiplan, må forventes og planlegges for gjennom tilpasninger rammeområdenes driftsrammer i årene som kommer.

Tabellen under viser utviklingen av kommunens rente- og avdragsutgifter.

(mill. kroner)	2017	2018	2019	2020	2021
Driftsinntekter	2 016,0	2 047,9	2 099,0	2 193,4	2 239,1
Renteutgifter og avdrag i drift	114,7	118,9	133,2	171,8	143,5
Renteutgifter og avdrag i % av driftsinntekter	5,7 %	5,8 %	6,3 %	7,8 %	6,4%

Summen av renter og avdrag har økt med om lag 19,8 mill. kroner fra 2017 til 2021, mens andel renteutgifter og avdrag i prosent av driftsinntekter har økt med 0,7 prosentpoeng. Økte finansutgifter skyldes i hovedsak økte avdragsutgifter som følge av høyere lånegjeld. Årsaken til at renteutgiftene ikke har økt i takt med høyere lånegjeld er at kommunens gjennomsnittlige rentenivå i samme periode har gått ned.

Det er lagt til grunn høyere rentenivå i framlegget til budsjett og økonomiplan enn i økonomiplan 2022-2025. Rentenivået i kombinasjon med høy lånegjeld vil utsette kommunen for risiko om rentenivået går opp. Ett prosentpoeng høyere lånerente vil teoretisk utgjøre 40 mill. kroner i økte renteutgifter årlig i økonomiplanperioden. Det er viktig at kommunen øker avsetningene til disposisjonsfond for å kunne redusere konsekvensene for driften av kommunen ved renteoppgang. Om det ikke er midler tilgjengelig på disposisjonsfond, fører økte renteutgifter direkte til innsparingstiltak i drift, som i hovedsak betyr at kommunen må redusere antall årsverk.

Utvikling i renter og avdrag i kommunedirektørens forslag til budsjett framgår av bevilgningsoversikter - drift. Utvikling i lånegjelden framgår av kapittelet om investeringer.

Driftsresultat

Netto driftsresultat er den enkeltstående viktigste indikatoren for økonomisk balanse i kommunene. Netto driftsresultat viser hvor mye av inntektene som er igjen når drifts- og finansutgiftene er betalt.

Netto driftsresultat svekkes i løpet av økonomiplanperioden. Det er et klart signal på at den økonomiske situasjonen og bærekraften til dagens tjenestetilbud svekkes. Årsaken til at netto driftsresultat svekkes er et stort investeringsvolum som øker rente- og avdragsutgiftene, samt at investeringer krever økte driftsutgifter til bemanning og drift.

I økonomiplanperioden salderes negativt netto driftsresultat ved bruk av disposisjonsfond. Det gjør at disposisjonsfondet er bundet opp til dekning av negativt netto driftsresultat for å unngå [ROBEK](#). Det er også avgjørende for realisering av de store prosjektene med nye skoler, brannstasjon, kulturhus og sykehjemsplasser i etterkant av økonomiplanperioden, at kommunen får satt av midler tidlig i økonomiplanperioden for å dekke opp for økte finans- og driftsutgifter etter at investeringene er tatt i bruk.

For å sikre en forsvarlig formuesforvaltning og økonomisk handlingsrom skal kommunens driftsnivå tilpasses handlingsregelen om et netto driftsresultat på minimum 1,75 % av kommunens driftsinntekter over tid.

Skjemaet bevilgningsoversikt - drift første ledd viser kommunens inntekter og hvordan disse disponeres. Linjen sum bevilgninger drift, netto viser hva som fordeles videre til rammeområdene i skjemaet bevilgningsoversikt - drift annet ledd. Bevilgningsoversikt - drift annet ledd viser nettobevilgning per rammeområde.

Bevilgningsoversikt - drift

(tall i tusen)	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Rammetilskudd	-731 066	-718 612	-782 340	-782 315	-780 042	-777 726
Inntekts- og formueskatt	-748 812	-720 992	-752 211	-755 476	-755 476	-755 476
Eiendomsskatt	-102 676	-102 700	-104 390	-108 100	-108 100	-108 100
Andre generelle driftsinntekter	- 32 786	-34 400	-75 883	-74 443	-66 065	-63 381
Sum generelle driftsinntekter	-1 615 597	-1 576 704	-1 714 824	-1 720 334	-1 709 683	-1 704 683
Sum bevilgninger drift, netto	1 431 768	1 368 470	1 443 205	1 435 122	1 450 180	1 436 580
Budne fond i bevilgningskjema 2.ledd	-10 746		7 198	3 918	3 866	1 748
Avskrivninger	157 090	161 000	161 000	175 000	195 000	220 000
Sum netto driftsutgifter	1 578 112	1 529 470	1 611 403	1 614 040	1 649 046	1 658 328
Brutto driftsresultat	-37 485	-47 234	-103 421	-106 294	-60 637	-46 355
Renteinntekter	-8 936	-15 700	-24 000	-23 500	-24 000	-24 500
Utbytter	-10 861	-16 000	-16 000	-18 000	-18 000	-18 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		-				
Renteutgifter	42 447	71 345	136 700	160 700	179 200	185 400
Avdrag på lån	126 00	136 000	145 964	163 081	178 239	187 674
Netto finansutgifter	148 650	175 645	242 664	282 281	315 439	330 574
Motpost avskrivninger	-157 090	-161 000	-161 000	-175 000	-195 000	-220 000
Netto driftsresultat	-45 925	-32 589	-21 757	987	59 802	64 219
Disponeringer eller dekning av netto driftsresultat:		-				
Overføring til investering	400	-				
Avsetninger til bundne driftsfond	13 016		1 247	1 021	1 019	1 014
Bruk av bundne driftsfond			-8 445	-4 939	-4 885	-2 762
Avsetninger til disposisjonsfond	32 510	32 589	28 955	2 931		
Bruk av disposisjonsfond		-			-55 936	-62 471
Dekning av tidligere års merforbruk		-				
Sum disponering eller dekning av netto driftsresultat	45 925	32 589	21 757	-987	-59 802	-64 219
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	-	-	-	-	-	-

Økonomisk oversikt - drift

(tall i tusen)	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
				2024	2025	2026
Politisk styring	14 980	15 273	14 447	14 447	14 447	14 447
Sentraladministrasjon	78 642	76 008	83 343	84 306	86 123	86 123
Felles avsetninger	-9 095*	-17 573	-39 607	-47 256	-52 615	-58 815
PP-tjenesten	8 796	8 583	8 796	8 796	8 796	8 796
Grunnskoler	274 355	270 566	279 253	279 903	274 003	266 603
Barnehager	178 501	180 549	185 208	185 511	185 511	185 511
Barn - familie - helse	66 773	71 709	76 944	74 944	73 444	73 444
Fellestjenester helse og omsorg	37 005	35 403	36 114	35 814	35 814	35 814
Sykehjem	132 428	131 264	138 428	138 378	138 378	138 378
Hjemmetjenester	120 547	118 483	128 609	128 609	128 609	128 609
Psykisk helse og rus	56 223	38 067	37 659	37 659	37 659	37 659
Velferd	47 995	50 723	63 673	63 673	63 673	63 673
Bo og habilitering	186 639	150 243	160 762	160 762	160 762	160 762
Storhaugen helsehus	98 250	102 460	72 413	72 413	72 413	72 413
Legetjenester	-	-	52 284	52 284	52 284	52 284
Kultur	40 537	40 051	41 799	41 799	67 799	67 799
Kommunalteknikk	16 738	14 489	14 671	14 671	14 671	14 671
Plan og byggesak	5 686	5 040	5 103	5 103	5 103	5 103
Eiendomsdrift	32 307	29 049	32 779	32 779	32 779	32 779
Brann og redning	19 220	20 671	21 032	21 032	21 032	21 032
Eksterne enheter	25 240	27 412	29 495	29 495	29 495	29 495
Sum bevilgninger, drift	1 431 768	1 368 470	1 443 205	1 435 122	1 450 180	1 436 580

*Opprinnelig regnskap for rammeområdet 19 «Felles Avsetninger» var -7 732 i 2021, noe som også er brukt i oppsett for rammen under. Årsaken til differansen på -1 363 er at i Årsregnskapsrapporten for 2021 «Bevilgningsoversikt drift, regnskapsforskriften §5-2, 2. ledd» var rammeområdet 19 slått sammen med 18 «Felles MVA-kompensasjon».

Tilskudd

Forslag til handlingsprogram inneholder flere tilskudd til andre som hver på sin måte skal bidra til å nå konkrete og overordnede samfunns mål som definert i kommunens planverk. Tilskuddene kan være til frivillige lag og organisasjoner, interkommunale selskaper og samarbeid samt andre interne og eksterne aktører. For interkommunale samarbeid som driftes i Kristiansund kommune er det kommunens egenandel som er oppgitt.

Interne og eksterne aktører	Tilskudd i 1 000 kr
Kristiansund Havnekasse	810
Sundbåtsesnet KF	5 665
Kirkelig Fellesråd	15 815
Kristiansund Stadion AS	1 150
Varde AS	1 953
Kristiansund frivilligsentral	165

Interkommunale selskaper og samarbeid	Tilskudd i 1 000 kr
Nordmøre krisesenter IKS	5 251
Barnevern	48 000
PPT	8 796
NIBR - Brann og redning	21 032
Legevakt	6 318*
Øyeblikkelig hjelp - sengeposter	5 913*
NIUA - Nordmøre Interkommunale Utvalg mot Akutt forurensning	252
NIPR - Nordmøre Interkommunale Politiske Råd	620
IKT ORKidé	12 530
Nordmøre interkommunale innkjøpssamarbeid	662

*Tall fra Handlingsprogram 22-25. Pr 31.10.22 er ikke tall for Legevakt, samt Øyeblikkelig hjelp klar for 2023.

Frivillige lag og organisasjoner - kultur og idrett	Tilskudd i 1 000 kr
Atlanten Kunstis AS	2 353
Dahlehallen AS	1 061
Festspillene i Kristiansund	650
Friluftsrådet	230
Kristiansund FK	36
Kristiansund Symfoniorkester	100
Kulturfabrikken Eiendom AS	620
Nordic Light Events AS	550
Operaen i Kristiansund AS	4 919
Nordmørsmusea	2 172
Nordvesthallen	300
Omsundet kunstgressbane	30
Minde Velforening	14
Kvalvik Forts Venner	14
Fritidsvennene	35
Ørnvika og Ånset Velforening	20

Oppfølging av mål og premisserne for bevilgningene skal skje innenfor rammene i handlingsprogrammet og kommunens eierrepresentanter må utøve sine verv i tråd med kommunens [eierpolitikk](#).

Investeringsbudsjett

Investeringsprogrammet for planperioden innebærer en investeringskostnad på 2 mrd. kroner. Ved utgangen av planperioden vil beregnet brutto lånegjeld være på over 4,7 mrd. kroner.

De store investeringene i to nye barneskoler, evt. økning av antall sykehjemsplasser og brannstasjon vil være økonomisk tunge løft. Renter og avdragsutgiftene vil beslaglegge en stor andel av driftsbudsjettet. Det er nødvendig at investeringene legger til rette for en effektiv tjenesteproduksjon som er tilpasset økte rente- og avdragsutgifter for at økonomien skal bli bærekraftig.

For å sikre kommunens økonomiske handlingsrom vil det være en målsetting å legge opp til et investeringsbudsjett med en større grad av egenfinansiering utover i perioden.

De største prosjektene fremover i økonomiplanperioden er bygging av to nye barneskoler, samt bygging av ny brannstasjon. Realisering av nytt sykehjem er lagt inn på slutten av handlingsprogrammet, samt i årene som strekker seg ut over handlingsprogrammet.

Noen vesentlige prosjekter fra tidligere handlingsprogram, har av økonomiske hensyn blitt skjøvet ut i tid ut over handlingsprogrammets 4 års perspektiv, eller tatt helt ut. Den totale rente og avdragsbelastningen har ikke tillatt at alle planlagte prosjekter kan realiseres. Dette gjelder blant annet prosjektene, Fredrik Selmers gate 1-3-5 og Kårhaugen 14.

I tillegg skal kommunen sammen med fylkeskommunen, Stiftelsen Nordmøre museum og Operaen i Kristiansund realisere et nytt opera-, museum og kulturhus i Kristiansund, med en ramme på 825 mill. kroner. Dette nye kulturhuset er ikke lenger en del av kommunens investeringsbudsjett, da investeringen gjøres via et aksjeselskap - OMKK Eiendom AS. Selskapet tar opp egne lån, og kommunen og fylket stiller kommunal og fylkeskommunal garanti for lånene. Kristiansund kommune og Møre og Romsdal fylkeskommune vil over driftsbudsjettet dekke renter og avdrag på aksjeselskapets lån. For Kristiansund kommune vil dette ikke ha betydning for beløpene størrelse, men utbetalingen vil gå som et tilskudd via kultur, i stedet for renter og avdrag under finansområdet.

Det er ikke alltid mulig å anslå hvor mye et prosjekt vil koste før lokalisering og andre rammer for prosjektet er avklart. Det er imidlertid formålstjenlig å vise et anslag for investeringsutgiftene utover i økonomiplanperioden for ønskede prosjekter, for å vise hvilken belastning det vil ha på driften av tjenestene. Dette gjelder for flere av prosjektene som ligger i økonomiplanen. Beløpene og fremdriftsplan vil måtte justeres utover i perioden.

Finansieringsbehov

Investeringsbudsjettet inneholder flere større prosjekter som gjennomføres i samsvar med tidligere politiske vedtak. En del prosjekter fra tidligere økonomiplan er det på grunn av økning i prisnivå, ansett nødvendig å ta ut av gjeldende økonomiplan. Enten for å ta de inn i perioden etter økonomiplanen, eller for å forkaste prosjektene. Noen prosjekter er tatt inn igjen på slutten av økonomiplanen. Dette gjelder for eksempel nytt sykehjem.

Investeringsnivået i gjeldende økonomiplan for 2022-2025 er ambisiøst. Det er ikke funnet rom til større, nye investeringsprosjekter. Forslag til investeringsprogram fram til 2026 vil binde opp handlingsrommet for investeringene i perioden etter. Det signaliseres fra kommunedirektørens side at det ikke er rom for flere større prosjekt før allerede vedtatte investeringsprosjektene er gjennomført og økonomien tilsier at det er rom for flere prosjekter.

Tabellen på neste side viser totale investeringer per rammeområde, mens de konkrete prosjektene er også gjengitt under hvert rammeområde i handlingsdelen.

Totale investeringer per rammeområde

(tall i tusen)	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
			2024	2025	2026
Politisk styring	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Sentraladministrasjon	16 474	3 150	1 250	1 250	1 750
PP-tjenesten	0	0	0	0	0
Grunnskole	24 000	101 440	372 000	309 000	44 000
Barnehager	600	0	0	0	0
Barn, familie, helse	0	0	0	0	0
Fellestjenester helse og omsorg	3 632	56 900	6 290	1 500	1 500
Sykehjem	5 312	11 730	0	0	50 000
Hjemmetjenester	25 690	13 875	4 900	0	0
Psykisk helse og rus	460	0	0	0	0
Velferd	0	0	0	0	0
Bo og habilitering	49 810	1 300	0	0	0
Storhaugen helsehus	2 461	12 250	10 000	0	0
Legetjenester		0	0	0	0
Kultur	96 370	19 280	6 800	6 500	4 000
Kommunalteknikk	209 179	182 150	118 100	143 400	145 300
Plan og byggesak	0	0	0	0	0
Eiendomsdrift	28 414	57 200	81 350	22 900	18 500
Brann og redning	14 746	112 000	90 000	0	0
Eksterne enheter	21 744	0	11 000	11 000	0
Sum investeringer	503 892	576 275	706 690	500 550	270 050

Kategorisering av investeringer

(tall i tusen)

Finansiering

Den største finansieringskilden er låneopptak. Alle prosjekter som kan lånefinansieres, er maksimalt lånefinansiert innenfor kommunelovens regler. Det vil si at det er ingen prosjekter som har egenfinansiering, utover lovpliktig finansiering av merverdikompensasjon og tilskudd fra andre aktører.

Forslag til investeringsbudsjett i perioden 2023-2026 er på til sammen 2 mrd. kroner. Lånefinansieringen vil være på 1,7 mrd. kroner.

Investeringsbudsjettet finansieres videre med merverdiavgiftskompensasjon, tilskudd fra eksterne aktører og egenkapital.

Bevilgningsoversikten for investering viser summen av investeringene i perioden 2023-2026 og hvordan disse er budsjettet finansiert. Det er kun budsjettet for første året i handlingsprogramperioden som er bindende av bystyrets vedtak. De øvrige årene angir mål, plan og retning, samt budsjettavsetninger for å nå disse.

Bevilgningsoversikt - investering

(tall i tusen)	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
				2024	2025	2026
Investeringer i varige driftsmidler	312 718	481 171	585 250	701 690	495 550	265 050
Tilskudd til andres investeringer	2 382	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5 353	29 665	5 000	5 000	5 000	5 000
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	8 000	7 000	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	328 453	517 836	590 250	706 690	500 550	270 050
Kompensasjon for merverdiavgift	-32 543	-80 000	-86 000	-115 000	-73 000	-27 000
Tilskudd fra andre	-43 364	-3 000	-13 975	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	-21 720	-5 825	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Salg av finansielle anleggsmidler	-160	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-7 755	-7 000	0	0	0	0
Bruk av lån	-238 633	-418 067	-484 275	-585 690	-421 550	-237 050
Sum investeringsinntekter	-344 175	-513 892	-590 250	-706 690	-500 550	-270 050
Videreutlån	73 212	90 000	70 000	50 000	50 000	50 000
Bruk av lån til videreutlån	-73 212	-90 000	-70 000	-50 000	-50 000	-50 000
Avdrag på lån til videreutlån	26 827	9 500	9 500	9 500	9 500	9 500
Mottatte avdrag på videreutlån	-30 430	-9 500	-9 500	-9 500	-9 500	-9 500
Netto utgifter til videreutlån	-3 603	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-400	-2 000	0	0	0	0
Avsetninger til bundne investeringsfond	3 603	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	16 122	-1 944	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	19 325	-3 944	0	0	0	0
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0	0

Momskompensasjon

I tråd med gjeldende regler skal 100 % av momskompensasjon fra investeringsprosjekter inntektsføres i investeringsregnskapet. Momskompensasjonen er en del av finansieringen av investeringsprosjektene, sammen med lån og tilskudd. Kommunen kan ikke låne opp den delen av investeringsprosjektene som skal dekkes av momskompensasjon. Dette utgjør om lag 86 mill. kroner i 2023.

Egenkapital

Budsjettet egenfinansiering av investeringer er på om lag 16 % i 2023. Dette tilsvarer 92 mill. kroner, med 86 mill. kroner fra momskompensasjon og inntekter fra salg av eiendom på 6 mill. kroner i kommunedirektørens forslag. Kommunedirektøren foreslår at det i forbindelse med prosjekteringen av de store investeringene utover i planperioden vurderes høyere grad av egenfinansiering gjennom salg av eiendom.

Tilskudd

For å stimulere kommunene til investeringer er det etablert ulike støtteordninger. Det er tre hovedkategorier tilskudd:

- Formålsbygg (Husbanken)
- Spillemidler (fylkeskommunen)
- Miljø (ENOVA)

Felles for støtteordningene er at de mottas etter at prosjektet er ferdigstilt. Det er budsjettet med 14 mill. kroner i tilskudd i planperioden som føres direkte på prosjektene. Det tar ofte tid å få behandlet søknader om tilskudd, og noen tilskuddsgivere har krav om at det skal foreligge bystyrevedtak med finansiering før søknaden behandles. Vi søker om mer tilskudd enn det som ligger inne i handlingsprogrammet. Dersom søknader blir innvilget, vil det fremmes sak om justering av investeringsbudsjettene.

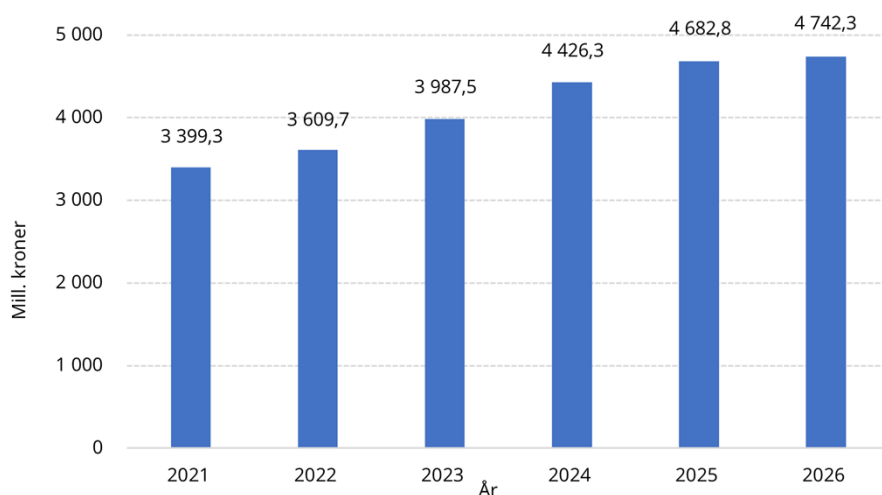
	2023	2024	2025	2026
Nye omsorgsboliger Konsul Johnsens gate 29 - husbanktilskudd	-4 500			
Karitunet avlastning ombygging til omsorgsboliger - husbanktilskudd	-5 625			
Barmannhaugen ny sansehage - husbanktilskudd	-3 850			
Sum	-13 976	0	0	0

Bruk av lån

Opptak av lån påfører driftsbudsjettet fremtidige rente- og avdragskostnader. Driftskostnader knyttet til startlån og selvkostinvesteringer finansieres gjennom brukerbetalinger og belaster ikke kommunens driftsbudsjett på samme måte.

I 2023 er det budsjettet med et låneopptak på 484 mill. kroner - eksklusive startlån og videreutlån. Videre i planperioden tas det opp lån på 586 mill. kroner i 2024, 422 mill. kroner i 2025 og 237 mill. kroner i 2026. Det foreslås en låneramme på 70,0 mill. kroner til startlån i 2023, og årlig 50 mill. kroner videre i perioden.

Figuren under viser utviklingen i kommunens langsiktige gjeld, ekskludert pensjonsforpliktelser.

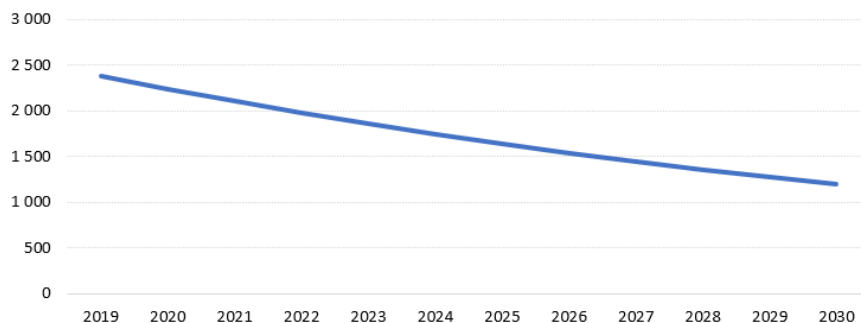
Lånegjelden 31.12.2021 var på 3,4 mrd. kroner. Den høye investeringsaktiviteten de siste årene har medført at gjelden har økt betydelig. Gjelden vil fortsette å øke i handlingsplanperioden. Ved slutten av planperioden vil beregnet brutto lånegjeld være i overkant av 4,7 mrd. kroner. Økte utgifter til renter og avdrag, samt driftsutgifter i forbindelse med investeringer, reduserer handlefriheten samtidig som økte renteutgifter utfordrer driftsregnskapet.

Det har vært fokusert mye på utviklingen i lånegjelden de siste årene. I tidligere økonomiplaner har kommunedirektøren foreslått reduksjoner i investeringssiden med mål om å ha en bærekraftig utvikling av gjeldsnivået. Foreslåtte investeringsprogram bygger i hovedsak på gjeldende økonomiplan med store investeringer. Finansutgiftene vil gå opp i årene som kommer, og vi må ha en balanse mellom de driftsutfordringene vi har og hvor mye vi må sette av på budsjettene til finansutgifter.

Framover vil det bli viktig med nøye vurderinger av hvilke investeringsprosjekter som vedtas, og at det arbeides med å tilpasse driftsnivået for å finansiere utgiftene til økt gjeld.

Klimabudsjett

Klimagassutslipp - målbane for 50 % reduksjon fra 2020 til 2030

Hvert av nedenstående tiltak har et såkalt klimafotavtrykk som i klimaregnskap og -budsjett måles med enheten CO2-e. For kommende budsjettår vil dette beregnes etterskuddsvis, siden vi nå er i en oppstartsfase av denne budsjetteringen, men etter hvert skal tiltakenes fotavtrykk prognoseres (beregnes/estimeres). Både klimabudsjett for kommunens virksomhet og budsjett for kommunesamfunnet skal reduseres med 50 % fram mot 2030. Summen av prioriterte tiltak skal gi en effekt årlig i utslippsreduksjon tilsvarende målbane i budsjettet.

Reduksjon i strømforbruk

Følgende tiltak prioriteres for å redusere strømforbruk i kommunens bygg og anlegg:

(tall i tusen)	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	
ENØK-tiltak	5 000	5 000	5 000	5 000	
Etablering av SD-anlegg i bygg som ikke har SD-anlegg	600		1 400		
Gatelys	9 000	5 000	5 000	5 000	
Oppgradering kommunale bygg	3 500	3 500	3 500	3 500	
Sum	18 100	13 500	14 900	13 500	

Kommunedirektøren foreslår en samlet bevilgning på 24 mill. kroner til utskiftning av gatelys til strømbesparende armaturer. Det settes videre av 2 mill. kroner til forbedret styring av byggenes energiforbruk for effektivisering av energiøkonomien. Det foreslås at det settes av 34 mill. kroner til energiøkonomisering og oppgradering av kommunale bygg i kommende 4-årsperiode. For oppgradering av kommunale bygge forventes det en klar prioritering av energibesparende tiltak.

Klimaprofil

Det forventes en tydelig klimaprofil i de store investeringsprosjektene:

(tall i tusen)	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	
Ny barneskole Goma	90 000	279 000	42 000	0	
Ny barneskole Omsundet	6 000	93 000	267 000	44 000	
Nytt sykehjem/flere sykehjemsplasser	8 000			50 000	
Nordmøre krisesenter IKS - nybygg for utleie	3 000	43 000			
Sum	107 000	415 000	309 000	94 000	

Nye bygg skal tilfredsstillende strenge krav til energiøkonomi for både energiforbruk og fornybare energikilder. Kommunedirektøren foreslår at disse prosjektene skal rapportere tilbake om plan for klimamål.

Veitrafikk

(tall i tusen)	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	
Installasjon av nye ladepunkt for voksende el-bilpark	1 000				
Oppgradering eksisterende ladepunkt for el-biler, samt betalingsløsning	500				
Bygging av sykkeltraséer/prosjekt sykkelby	1 500	1 500	1 500	1 500	
Biler og kjøretøy	6 950	8 950	4 600	4 600	
Sum	9 950	10 450	6 100	6 100	

Omstilling fra biler og kjøretøy med fossilt drivstoff til elektrisitet krever en infrastruktur som lading. Kommunedirektøren foreslår å sette av 1,5 mill. kroner til videre utbygging av ladenettet i 2023. Det er lagt opp til utbygging av ladere som kan benyttes åpent, og ikke bare til kommunens tjenestebiler, og det utredes betalingsløsninger for dette.

Videre utbygging av sykkeltraséer er viktig tilrettelegging for at flere kan benytte sykkel i stedet for bil, og det foreslås at det settes av 1,5 mill. kroner årlig for å oppnå det.

Nye biler og kjøretøy forutsettes å ha en miljøprofil med elektrisitet som drivstoff.

Eierpolitikk

Kommunedirektøren foreslår at kommunen sine klimamål og -ambisjoner som eier, inngår i neste revisjon av eierskapsmeldingen. Det vil gi eierrepresentantene et tydelig mandat i å integrere og operasjonalisere disse i kommunens selskaper.

Klimatiltak

Tabellen under gir en oversikt over tiltak som bidrar til å sette klimafotavtrykk, slik at vi kan oppfylle hovedmålene i kommuneplanens samfunnsdel og bidra til reduksjon av utslipp.

Politikk
Fokus på bærekraft i forhold til servering av mat på møter, både innhold, produksjon og levering.
Energieffektivisering i forhold til oppvarming og lys.
Oppfordre til samkjøring og kollektiv transport både på avdelingen, og ved møtevirkosmhet.
Vurdere digitale møter for å begrense utslipp i forbindelse med transport.
Søppelsortering i forbindelse med møtevirkosmhet.
Kommunedirektørens kontor
Redusert papirbruk - Reduserer antall utskrifter og bruk av SvarUT/Digipost.
Begrense transport - Benytter teamsmøter og ser fysiske møter i sammenheng for å begrense møtehyppighet.
Resirkulering - 3 avfallsfraksjoner sorteres i hver etasje.
Senke strømförbruk - Øke andelen LED belysning ved å bytte ut lysrør i formannskapssalen.
Miljøvennlig transport - El-sykel til lån for alle ansatte på rådhuset.
Miljøvennlig transport - El-bil til lån for alle ansatte på rådhuset.
Personalseksjon
Vi ønsker å gjøre arbeidsplassen mer bærekraftig gjennom drøftinger og samarbeid mellom arbeidsgiver og arbeidstaker. Retten til medbestemmelse er hjemlet både i arbeidsmiljøloven og i hovedavtalen. I formålsparagrafen til hovedavtalen i KS heter det at "partene er enige om at klima- og miljøtiltak som fremmer bærekraftsmålene inngår som en del av partssamarbeidet etter hovedavtalen". Vi tror at vi sammen kan komme frem til de beste miljø- og klimatiltakene.
IKT
Forbruk og avfall - redusere forbruk - Nye fagsystemer vil ta i bruk flere digitaliseringskomponenter og redusere bruk av papir og tid. (Barnevern, ERP, Helseplattformen).
Sammen med campus samle ideer om hvordan kommunen kan bruke teknologi og enkle fysiske tiltak for å fremme smart, trygg og miljøvennlig transport.
Møtepolicy fysiske/digitale møter - Retningslinjer for hjemmekontor.
Økonomiseksjon
Vi ønsker å gjøre arbeidsplassen mer bærekraftig gjennom drøftinger og samarbeid mellom arbeidsgiver og arbeidstaker. Retten til medbestemmelse er hjemlet både i arbeidsmiljøloven og i hovedavtalen. I formålsparagrafen til hovedavtalen i KS heter det at "partene er enige om at klima- og miljøtiltak som fremmer bærekraftsmålene inngår som en del av partssamarbeidet etter hovedavtalen". Vi tror at vi sammen kan komme frem til de beste miljø- og klimatiltakene.
Servicetorg
Søppelsortering.
Innkjøp av keramiske krus og fat for å redusere bruk av engangskopper/ fat.
Avholde digitale møter.
Holdningsskapende arbeid for å få ansatte til å sykle, gå eller kjøre kollektivt.
Redusere bruk av papir og bruk av kopieringsmaskin.
Redusere bruk av papir og bruk av frankeringsmaskin.
Energiøkonomisering av strøm, lys, varme og ventilasjon.
Gjenbruk av møbler mm.
Bevissthet når vi handler slik at vi støtter bedrifter som jobber med bærekraft.
PP-tjeneste for Nordmøre
Kildesorterer papp/papiravfall og restavfall, men mangler sorteringsstasjon/dunker for matavfall og plastavfall ennå (Frei Helsehus). Er etterspurt ED.
Enheten har økt bruk av digitale møter der det ikke er til hinder for god tjenesteyting, samhandling eller brukervennlighet, og har på den måten redusert omfanget av bilkjøring ut i eierkommunene.
Enheten har montert lys-dimming i fellesrom, samt bevegelsessensorer tilkoblet automatisk lysslukking på de alle fleste kontorene.
Vi har redusert bruk av papirbaserte kartleggingsskjema i forbindelse med utredning, ved å kjøpe lisenser med tilgang til digitale skjema.
Allanengen barneskole
Fokus på bærekraftig utvikling i alle fag og på alle trinn, jf. læreplanverket LK 20.
Kildesortering for avfall på klasserom, SFO, personalrom og mat og helse.
Nye vindu på alle rom - mindre strømförbruk.
Gå til skolen-aksjon hver høst - mål om blant annet mindre trafikk / utslipp.
Inneklimate: Innkjøp av grønnpplanter i fellesareal.
Lyssensorer i ganger / fellesareal.
Rusken-aksjoner hvert skoleår.
Bruk av uteskole.
Gradvis renovering av bygget - bedre inneklimate, mindre strømförbruk.
Flere digitale møter - begrenser bilkjøring.
Bjerkelund barneskole
Fokus på klima og klimaendringer og årsaker til endringer i undervisningen på alle skolens trinn. Vektlegge mulige skadevirkninger og muligheter for hva man kan gjøre som enkeltpersoner og som samfunn.
Fast uteskole for alle klasser trinn 1-3 en dag hver uke, for å gi elevene mulighetene til å bli bedre kjent med og sette pris på å ferdes i naturen.
På mellomtrinn har vi vært år ulike aksjoner knyttet til klima. Ryddeaksjoner i nærmiljø og i strandsoner i nærheten av skolen.
Bevisstgjøring av elever og personale for nødvendigheten av og betydningen av sortering av avfall.
Energitiltak i bygg er utfordrende på grunn av gamle anlegg. Vi senker temperatur i bygningsmasse i ferier, må gjøres manuelt fra rom til rom.

Ved alle anskaffelser blir det forsøkt tenkt klima, men her er man ganske fastlagt til innkjøpsavtaler.
Utnytting av materialer i nærområdet. Mye billig formingsmateriale i skog og mark.
Dalabrekka barneskole
Vi oppfordrer og informerer om fordelene ved å gå og sykle til og fra skolen.
Fokus på bærekraftig utvikling i alle fag på alle trinn.
Søppelsortering - Remidt.
Ruskenaksjoner.
Digitale møter.
Rensvik barneskole.
Skolen arbeider med fagplan: bærekraftig utvikling, alle elever arbeider med gjenvinning papp og plast.
Skolen har skiftet alle lysrør til energivennlige lysrør.
Dale barneskole
Fokus på bærekraftig utvikling i alle fag og på alle trinn, jf. læreplanverket. Holdningsskapende arbeid teoretisk og praktisk gjennom uteskole og sporløs ferdsel i naturen.
Vi samarbeider med NTNU og lokale bedrifter om plastproblematikken.
Vi har kjørt en aksjon med batteriinnnsamling.
Kildesortering for avfall. Vi har varslet ReMidt om at vi også ønsker å kildesortere matavfall, men etter gjentatte purringer har vi fortsatt ikke fått svar.
Vi har gå/sykle-til-skolen-kampanje i starten av hvert skoleår, Beintøft.
Vi har automatiske lyssensorer i de fleste rom på skolen. Eiendomsdrift følger opp varme og strømbruk i byggene våre.
Vi har Rusken-aksjoner hver vår.
Vi har flere digitale møter, og vi velger digital løsning for kurs og konferanser.
Gjenbruk av materialer og plastavfall i kunst- og håndverksfaget.
Frei barneskole
Holdningsskapende arbeid for å få flere til å gå/sykle til skolen, gjelder både elever og ansatte.
Energiøkonomisering strøm, lys, varme, ventilasjon på bygg.
Gjenbruk av materialer/stoff/utstyr etc. i kunst og håndverk/andre fag.
Bruk av restemat og sanking i naturen av råstoffer til bruk på skolekjøkkenet/mat og helse/SFO.
Fokus på bærekraftig utvikling i alle fag på alle trinn.
Søppelsortering.
Mye bruk av uteskole; lære barna tidlig bærekraftig bruk av naturen.
Ruskenaksjoner.
Flere digitale møter i stedet for fysiske for å begrense bilkjøring.
Gomalandet barneskole
Vi oppfordrer og informerer om fordelene ved å gå og sykle til skolen.
Fokus på bærekraftig utvikling i alle fag på alle trinn.
Søppelsortering - Remidt.
Digitale møter.
Matredde.

Innlandet barneskole
Skolen arbeider med fagplan K20: Bærekraftig utvikling i alle fag og som tverrfaglig tema.
Etablert skolehage - fokus på prosessen fra jord til bord. Råvarer brukes i mat og helse/andre fag.
SFO deltar i matjungle - henter overskudd fra nærbutikk til bruk i måltid.
Holdningsskapende arbeid for alle elever og ansatte: gå/sykle til skolen.
Gjenbruk av materialer, stoff og utstyr til bruk i fagene, for eksempel i kunst og håndverk.
Søppelsortering.
Ruskenaksjoner og strandrydding.
Flere digitale møter i stedet for fysiske for å begrense kjøring med bil.
Nordlandet barneskole
Elever og ansatte oppfordres til å gå til og fra skolen.
Kunst og håndverkslærere fokuserer på gjenbruk av materialer.
Poser som skolemelk kommer i, samles og brukes til aktiviteter på SFO.
Kildesortering av søppel.
Jevnlig bruk av uteskole med fokus på miljø og sporløs ferdsel.
Energibesparing av strøm med ledpærer, slukke lys, sentralstyrt varmeanlegg og ventilasjon.
Ruskenaksjoner i nærmiljøet.
Bærekraftig utvikling er en del av læreplan på alle trinn.
Digitale møter når vi kan og det er hensiktsmessig.
Atlanten ungdomsskole
Vi oppfordrer våre ansatte og elever til å gå eller sykle til skolen.
Vi bruker strømmen fornuftig.
Vi oppfordrer de ansatte og elevene til å ta vare på tingene sine. Vi har opprettet valgfaget "Design og redesign" for å lære elevene å bli mer klimavennlige og miljøbevisste.
Vi viser i faget "Mat og helse" hvordan man bruker restemat, bruker sesongens mat og er økonomiske.
I vår periodeplan på 9.trinn fra "Hode til klode" har vi et stort fokus på hvordan menneskets leveste påvirker jorden. Vi ønsker gjennom denne perioden å utvikle elevenes vilje til å ta vare på miljøet vårt og lære om bærekraftig utvikling.
Vi sorterer søppel og kildesorterer på alle trinn og på personalrom.
Frei ungdomsskole
Bytte av lysrør i alle rom. Vi har søkt enøk- midler.
Gjenbruk av material/stoff ol i fag som kunst og håndverk, arbeidslivsfag og design.
Fokus på bærekraftig utvikling i alle fag på alle trinn.
Årlige rusken-aksjoner.
Samarbeid med Frei FK. Opprydding, vedlikehold, klipping av busker osv. rundt området vårt.
Digitale møter- mindre bruk av bilkjøring.
Nordlandet ungdomsskole
Holdningsskapende arbeid for å få flere til å gå/sykle til skolen, gjelder både elever og ansatte.
Fortsette med digitale møter for å begrense bilkjøring og effektivisere drift.
Fortsette å ha fokus på kildesortering, bevisstgjøre elever på eget forbruk og redusere avfall.
Fokus på gjenbruk av møbler og annet materiell til skolen.
Voksenopplæring
Rusken-aksjon 2 ganger per skoleår.
Kildesortering - papir i egne kasser.
Bevissthet rundt møteform - velge digitale møter oftere.
Automatlys / tidsbryter i alle klasserom og fellesarealer.
Undervisning i FNs bærekraftsmål i alle klasser og grupper.
Generelt holdningsskapende arbeid ift. avfallshåndtering mm.
Barnehager og opplæringstjenesten
Så langt mulig får barn barnehageplass i tråd med foresattes 1. ønske. Det er som regel en barnehage nært bosted.
Barn lærer å sortere avfall og det praktiseres hver dag i barnehagene.
Barnehagene ønsker å starte med skille matavfall fra restavfall.
Barnehagene gjennomfører innkjøp i tråd med innkjøpsavtalene. Kommunen er pådriver for klimavennlige anskaffelser.
Barna lærer å ta vare på naturen og utvikle positive holdninger for å ivareta naturmangfoldet.
Foreldre oppfordres til å gå til/fra barnehagen der det er mulig.
Foreldre oppfordres til ikke å la bilen stå på tomgang ved hente- og bringing.
Oppfordre og legge til rette for sykling til/fra jobb.
Det må legges til rette for lading av biler og sykler på arbeidsplassene.
Fokus på gjenbruk og bruk av naturmateriell.
Vi oppfordrer til at barn kan arve klær og utstyr av hverandre eller kjøpe brukt.
Barn - familie - helse
Vi benytter elbiler til alle oppdrag i enheten.
Vi er pådriver for klimavennlige anskaffelser.
Vi reduserer reiser og erstatter en del oppdrag/tilsyn med digitale løsninger.
Seksjon forvaltning, helse og omsorg.
Søppelsortering.
Resirkulere møbler som ikke er i bruk i kommunen.
Digitale møter og konferanser.
Pante flasker - gjenbruk i sosiale tiltak.
Reduser reise og transport.
Redusere papirbruk - digitaliseres.
Sykehjem og fellestjenester
Overgang til elektriske biler i 2024.
Økt bruk av digitale møter for å redusere utslipp.
Søppelsortering.
Benytte lysregulerende lyskilder ved bytte.

Redusere forbruk i fyringsolje.
Prøve ut alternative arbeidsmaterieell i papp/ annet materieell i stedet for plast i avdelinger: Plastkopper, medisinglass, pakkeutstyr i felleskjøkkenet mm. Innkjøpsavtalene er ikke gode nok enda pga. pris.
Motivere til endring av kultur i alle avdelinger med større fokus på klima og bærekraft.
Energivennlige industrimaskiner ved felleskjøkkenet og vaskeri.
Hjemmetjenester
Bruk av elektriske biler ute i tjenesten.
Redusere drivstoffbruk til 100% fra 2024 - overgang til kun elektriske biler fra 2024.
Økt bruk av digitale møter, som bidrar til redusert bilkjøring.
Overgang til elektriske biler for de faggruppene som i dag bruker privat bil i tjenesten.
Søppelsortering.
Psykisk helse og rus
Sortering av søppel.
Digitale møter / konferanser der det er mulig - reduserer reiser og transport.
Redusere bruken av papir - digitalisere mer.
Overgang til elbiler når ny bilavtale inngås i 2024.
Redusere forbruket av fossilt brennstoff til et minimum - målet er 100 % fra 2024.
Motivere til økt fokus i alle avdelinger på klima, miljø og bærekraft.
Overgang til sensorstyrte lyskilder når lyskilder skal byttes ut.
Motivere personell til å slå av lyset i rom som ikke er i bruk ved den enkelte avdeling.
NAV
Redusere drivstoffbruken 100 % fra 2024. Kun el-biler innen 2024.
Redusere utgifter til bilgodtgjørelse med 50 %. Mer bruk av offentlig transport ved lengre distanse og el sparkesykler/ sund båt ved kortere distanser.
Redusere bruk av leasing biler med 64 %. Mer bruk av offentlig transport ved lengre distanse og el sparkesykler/ sund båt ved kortere distanser.
Redusere utgifter til strøm med 35 %. Anskaffelse av mer energieffektive kontorlokaler i løpet av 2024. Økt bevissthet og konkrete tiltak for å få til energisparende tiltak i nye lokaler.
Reduksjon i antall jobbreiser med 50 %. Redusere antall deltagere, og mer kritisk til hva vi deltar på særlig ved lengre distanser. Mer bruk av video/IT.
Bo og habilitering
Anskaffelse av el-biler ved ny leasingavtale 2024-2026.
Bruk av Teams-møter i stedet for fysiske møter, der dette krever forflytning med bil.
Storhaugen helsehus
Vi skal fase ut tjenestebiler med fossilt brennstoff over til elektriske biler.
Holdningsskapende arbeid for å få flere ansatte til å gå/sykle på jobben.
Digitale møter der det er hensiktsmessig for å redusere bilkjøring.
Kultur
Vi skal legge til rette for vekst i sektoren uten negative konsekvenser for klima og miljø. Dette skal gjøres bl.a. ved å bidra til en endring av forbruksvaner (kortreiste opplevelser i fokus).
I kraft av å være en kreativ sektor skal vi bidra til å skape nye, bærekraftige løsninger som kan gagne flere enn kulturlivet selv.
Kristiansund kommune har store anleggsinvesteringer og satsinger på trappene, og i den sammenheng skal vi bidra til å ha den sosiale og miljømessige bærekraften klart forankret i arbeidet. Dette gjelder både utvikling av anlegg, bygg og tilrettelegging av friluftsområder, som kan ha en klar konsekvens for flora og fauna i området.
Klima- og miljøperspektivet er gjennomgående i hele kommunedelplanen for kultur 2022-2032.
Flere større kulturprosjekt tar utgangspunkt i gjenbruk og miljøeffektivisering av eldre bygningsmasse og inventar - eksempelvis Normoria og Baggården.
Kommunalteknikk
Utbygging av sykkelnettet i kommunen. Bidrar til at flere velger å gå/sykle.
Gjennomføring av trafikksikkerhetstiltak. Gir tryggere trafikkanlegg, færre ulykker og bidrar til at flere velger å gå/sykle.
Modernisering av gatelys med mer effektive armaturer som kan effektstyres. Gir mindre strømforbruk, redusert reparasjonsbehov, færre trafikkulykker.
Etablering av felles parkeringsanlegg i fjell. Bidrar til redusert letetrafikk, samt bedre plass for sykkelveier og rekreasjonsanlegg i sentrum.
Etablering av turstier/turveier i flere deler av kommunen. Gjør at folk har lokale turmuligheter og slipper å kjøre langt.
Vedlikehold og nyetablering av parkanlegg. Gjør at folk har lokale rekreasjonsmuligheter og slipper å kjøre langt.
Satsing på mer grøntanlegg. Grøntanlegg binder CO2 og frigjør O2 gjennom fotosyntesen.
Energieffektiv styring av vann/avløpspumper. Gir redusert strømforbruk.
Energiøkonomisering av bygningsmassen.
Ledningsfornying vann. Bidrar til redusert energibehov reduserte reparasjonsbehov og minsker investeringsbehov i nye renseanlegg.
Ledningsfornying avløp. Bidrar til redusert energibehov for pumping, reduserte reparasjonsbehov og minsker investeringsbehov i nye renseanlegg.
Reparasjon vann- og avløpsledninger - bidrar til redusert energibehov for pumping og rensing.
Sørge for at VA-anlegg bygges med høy kvalitet og lang levetid. Reduserer behov for graveprosjekter i fremtiden.
Samordning av graveprosjekter. Gjennom koordinering og samordning sparer vi miljøet ved at det blir færre anleggsprosjekter totalt sett.
Mer satsing på gravefrie løsninger der dette er mulig. Gir mindre klimafotavtrykk enn tradisjonelle graveløsninger.
Prosjekt med smarte vannmålere. Gir redusert vannforbruk - mindre behov for pumping og rensing.
Flere høydebasseng. Gir mulighet for mer energieffektiv styring av pumper (fylle opp bassengene når det er stor tilgang på energi).
Utbedring av overvannssystem. Bidrar til reduserte skader og mindre behov for reparasjonstiltak/oppussing etter vannskade.
Nye renseanlegg avløp. Gir bedre vannmiljø.
Tilrettelegging for elektrifisering - legger til rette for det grønne skiftet.
Økt bruk av fossilfrie biler og maskiner der dette er mulig.
Økt bruk av TEAMS til møtevirksomhet.
Se på mulighet for å produsere energi på vann/avløpssystemene. Eksempelvis fra krisevannanlegget i Bolga, solceller på taket av bygninger, varme fra avløpsvannet osv.
Se på mulighet for lokal produksjon av biogass fra avløpsslam.

Etablering av lokalt mottak av rene masser i kommunen. Bidrar til redusert transportbehov i utbyggingsprosjekter.
Plan og byggesak
Enheten har el-bil som brukes i driften.
Enheten har søppelsortering.
Enheten bruker i stor grad teams i stedet for fysiske møter.
Vår korrespondanse er digital.
Eiendomsdrift
Det jobbes aktivt med å tilrettelegge for ombruk og deling av inventar og byggematerialer. Vi har tatt i bruk programvaren Loopfront lokalt i forsøk på å sette ombruk i system og få oversikt over det vi har av brukbare gjenstander. I tillegg pågår dialog på fylkesnivå for å se på muligheter for ombruk og deling mellom kommuner og fylkeskommune.
Vi har en plan om å fremme forslag om systematisk bruk av brukte, rehabiliterte møbler i nybyggprosjekter i den grad det er mulig.
Nye anskaffelser av kjøretøy er elektriske.
Vi benytter i størst mulig grad teams som møtepunkt i stedet for å reise på møter selv om samfunnet er gjenåpnet.
SD-anlegg installeres og følges opp for å tune inn ett best mulig energiforbruk og ivareta ett godt innneklima. Forslitt, men sann floskel - den beste energien er den som ikke er brukt. Det forsøkes optimalisert gjennom god styring.
Vi har fokus på energivennlige og miljøvennlige byggerier når vi jobber med investeringstiltak, også ønskelig å benytte som vektingsparameter i anbudskonkurranser. Ønsker å benytte livsløpsanalyser og kvalitetsmaterialer med lang holdbarhet i stedet for at kun investeringskostnad skal være styrende. Vi bygger i løpet av ett år eller to, men skal driftes og vedlikeholdes i opptil 50 år.
Vi innfører FDV-program (Forvaltning Drift Vedlikehold) som bidrar til å holde bedre oversikt og styring på mange parameter. Deriblant oppgavestyring for byggdriфт som bidrar til at arbeidshverdagen blir mer rasjonell og effektiv, noe som vil gi bedre samhandling og redusert transportbehov.
Vi tillater og tilrettelegger for hjemmekontor når det er ønskelig og forsvarlig i forhold til drift og arbeidshverdag.
Vi forsøker hele tiden å oppdatere oss på utviklingen i eiendomsbransje/entreprenørbransje for å kunne fange opp smarte løsninger.
Vi søker aktiv kunnskapshenting fra de som vet bedre enn oss, og vi deler gladelig av kunnskapen vår i jakten på gode løsninger, både relatert til klima og andre forhold. Vi søker å ha gode nettverk for kunnskapsoverføring.
Brann og redning
Holdningsskapende budskap om å gå eller sykle til arbeid.
Også utrykningskjøretøy skal være ha elektrisk framdrift om mulig.
Fokus på lys og varme i bygning.
Slukkeskum skal ikke benyttes i øvelsessammenheng.
Benytte Teams som møteplass for å unngå kjøring.
Fokus på avrenning av slukkevann til ytre miljø.

HANDLINGSDDEL - TJENESTEOMRÅDENE

Felles for tjenesteområdene

Ambisjonen for handlingsprogrammet er å tilrettelegge for et tjenestetilbud som tilfredsstiller behov, ønsker og prioriteringer innenfor disponibel inntektsramme. Den overordnede målsetningen er å utvikle gode tjenester med fokus på kvalitet, tilgjengelighet og medvirkning. Det vil være et kontinuerlig behov for å tilpasse tjenesteproduksjonen til endrede rammebetingelser og arbeide målrettet med innovasjon, tjenesteutvikling og effektivisering. Enhetene innenfor rammeområdene yter tjenester som er svært ulike, men det er likevel behov for samordning og koordinering for å oppnå best mulig tjenestekvalitet og brukertilfredshet.

De kommunale tjenestene er administrativt organisert i 4 sektorer med 21 underliggende rammeområder. Tjenesteområdekapitlene beskriver status, utfordringer og mål, samt prioriteringer i fireårsperioden for sektorene. I tillegg gis det en beskrivelse av sentrale styringsdata, økonomiske rammer og drifts- og investeringstiltak for rammeområdene.

Målene for sektorene er hentet fra de seks satsingsområdene i kommuneplanens samfunnsdel. Alle sektorer har ansvar for å følge opp satsingsområdene, da vi må arbeide sammen på tvers av rammeområder for å oppnå den utviklingen vi ønsker. Det er imidlertid gjort en vurdering av hvilke hovedmål som er særlig relevante for hver enkelt sektor.

Styringsdata på rammeområdene viser kommunens mer-/ mindreforbruk sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9 (K9).

Rammeområdene kan betraktes som en organisatorisk struktur for tjenesteytingen. Denne strukturen ligger også til grunn for bystyrets fordeling av økonomiske ressurser gjennom budsjettet.

Organisatoriske endringer

Organisasjonen må transformeres og kontinuerlig tilpasses nye krav, behov, ønsker og prioriteringer, for å hele tiden være best mulig organisert til å yte mest og best mulig tjenester. Transformasjonen gjøres gjennom både små og større endringer, og over lengre og kortere tidsperioder.

Utover den tradisjonelle linjeorganiseringen er det etablert tverrfaglige team og prosjekter som ivaretar helheten i tjenester og saker som er i skjæringen mellom sektorer, rammeområder, enheter og fag. Staten utfordrer både seg selv og oss som kommune på bedre samhandling mellom tjenester.

Det er opprettet et nytt rammeområde og enhet; Legetjenester.

Politikk og administrasjon

Det har det siste året vært endringer i kommunedirektørens toppledergruppe hvor IKT er blitt representert og kommunikasjon er tatt ut. Ledergruppen er i en prosess som kan medføre ny organisering framover i lys av forklaringen over om prosessen for fremtidig organisering. Politisk har organiseringen vært stabil.

Oppvekst

Utviklingen i demografi fører til nedgang i antall barn. Vi har sett endringen i barnehagesektoren og nå ser vi endringer i grunnskolen. Riktig struktur og organisering av tjeneste tilpasset elevantallet blir avgjørende for resultat og mål-oppnåelse for grunnskolene. Ny skolestruktur ble vedtatt av bystyret i sak 114/20 og 27/21. Administrasjonen gjennomfører dette nå.

Fire skoler blir lagt ned, og det bygges to nye skoler, hver for 400 elever. Nye skoler blir på Goma og Omsundet. Det foregår parallell planlegging av skolene, med rom- og funksjonsprogram, utforming av skolebygg og kravspesifikasjon. Målene for bygget er knyttet til fag og pedagogikk, sosial bærekraft, klima og miljø, økonomi og effektivisering. For hver av skolene pågår arbeidet med ny reguleringsplan. De berørte skolene integreres gradvis.

Ny skole på Goma har planlagt byggstart sensommer-23 og ferdigstilling til skoleåret 25/26. Ny skole i Omsundet har planlagt ferdigstilling til skoleåret 26/27.

Et betydelig tverrfaglig og tverrsektorielt omstillingsområde i oppvekstsektoren er "Samordna og virkningsfulle forebyggende tjenester til barn og unge". Oppvekstplan for Kristiansund setter målene. Vi skal flytte kompetanse og kapasitet dit barna er, og få større virkning av vår tverrfaglige innsats. Her kobler vi sammen nasjonale krav innen oppvekstreformen (tidligere barnevernsreformen), St. melding 6 "Tett på", regionale satsinger "Barn- og unges helsetjeneste", Læringsløyper for læringsmiljø- og inkluderende praksis som alle skoler og barnehager i Kristiansund deltar i.

Vi jobber sammen med Møre og Romsdal fylkeskommune om Campus Kristiansund og dagens og framtidens utdanningsbehov, og satsinger for å utvikle mer varierte opplæringsarenaer.

Helse og omsorg

Utviklingen i demografien viser entydig at det blir flere eldre, og at de eldre lever lenger. Helhetlig plan for helse og omsorg tar opp i seg det bildet, og gir grunnlaget for gode veivalg.

Vi fortsetter ufortrødent med å etablere hverdagsmestring/ innsatsteam for rehabilitering i hjemmet. Denne tjenesten skal gi god og tett oppfølging av innbyggere som har fått funksjonsfall og/eller som har vært innlagt i sykehus.

Ved inngangen til 2023 er vi forsiktig i gang med å utvikle en ny, mer konkret og tydelig innsatstrapp. Arbeidet er i tråd med Leve hele livet satsningen i fylket, og en forutsetning for å finne frem til bærekraftige omsorgstjenester i kommunen vår.

Målet er å styrke de lavere trinnene i innsatstrappen ved å gjøre smarte grep øverst i trappen.

Ved utgangen av februar skal vi være klare til å velge sykehjemstomt og til å svare ut hvor stort sykehjem man mener vi har behov for. Arbeidet vil bli sett i sammenheng med den allerede nevnte innsatstrappen.

Sommeren 2023 flytter Kristiansund og omegn legevaktsamarbeid inn i nye, tilrettelagte lokaler på Løkkemyra. Vi skal tilstrebe et tett samarbeide med spesialisthelsetjenestens prehospitale tjenester, vi skal ta over ansvaret for legevaktsformidlingen (116 117), flytte responscenteret vårt sammen med dette fagmiljøet og vi skal bygge opp kompetanse som er forventet av oss i helsetjenestens førstelinje.

Det må være et mål at vi skal ha reetablert stabilitet i fastlegeordningen i kommunen vår.

Natt til 5. november 2023 skal vi gå på Helseplattformen. Da blir vi med i en av de største endringsprosessene i offentlig sektor.

Vi skal arbeide aktivt i utvikling av DMS Kristiansund.

Teknisk og kultur

Sektoren har seks enhetsledere (inkl. Servicetorg), derav tre ansatt i 2022 og to ansatt i 2021. Sammen med nyansatt kommunalsjef tekniske tjenester og kultur vil sektorens ledergruppe preges av et nytt samarbeid med nye tanker. Allerede i 2022 ser vi en positiv effekt av et tettere samarbeid på tvers av enhetene i sektoren og mellom sektorene.

I forbindelse med Normoria, så vil enhet for kultur jobbe mye med organisering av biblioteket og kulturskolen inn i Normoria, noe som vil gi et bedre tjenestetilbud til innbyggerne.

Plan og byggesak har de siste to årene fått på plass en faglig sterk enhet med nytt personell som jobber godt med saksbehandling og planarbeid. Det jobbes kontinuerlig for å få et så korrekt gebyrregulativ som mulig, for å oppnå et minst mulig overskudd på selvkostområdet. Kompetansebygging innen tilsyn har avdekt et behov for økt aktivitet, og det jobbes for å vurdere muligheten til å opprette en fast tilsynsstilling. Dette vil bidra til et mest mulig trygt resultat for sluttbruker. Kommunenes arealplan er revidert, og planlegges vedtatt rundt årsskiftet 2022/23.

Kommunalteknikk jobber med fullføring av hovedavløpsanlegg fra Nordlandet til Hagelin og nordre Frei. Førstnevnte ferdigstilles sommeren 2023, mens Frei vil pågå i planperioden. Det vil bli sett på mulighetene for et interkommunalt samarbeid på vann og avløp. Dette er allerede etterspurt fra enkelte nabokommuner, og er i tråd med en nasjonal trend med flere eksempler på gode samarbeidsmodeller. Sårbarheten og konsekvenser ved avvik, vil bli betydelig redusert med slike samarbeidsløsninger.

Det samarbeides med blant annet fylkeskommunen og våre nabobyer om et felles mål med grønn mobilitet som skal legge til rette for mindre biltrafikk i bykjernen og et bedre kollektivtilbud. Prosjekter som parkeringstuneller i fjell og bypakken med ny innfartsvei vil gi mer effektiv og sikker trafikkløsning inn til sentrum. Samtidig legges det til rette for myke trafikanter mellom våre byrom. Sundbåten er en viktig bidragsyter i denne sammenheng.

Det er flere større investeringsprosjekter som både er i gang allerede, og som skal startes opp i perioden. Brannstasjon, to barneskoler, sykehjem og omsorgsboliger vil ta mye kapasitet i sektoren, og da spesielt fra Eiendomsdrift som har prosjektstyringen. Eiendomsdrift har tatt i bruk tekniske løsninger (Facilit) som vil gi en bedre oversikt og struktur for effektiv byggdrift, og som også brukerne vil merke ved muligheter til å følge saksbehandling digitalt.

POLITIKK OG ADMINISTRASJON

Status og utfordringer

Vi ønsker å være fremoverlent og kompetent inn i fremtiden. Det er de to viktigste nøklene for å håndtere og mestre utfordringene som kommer og som er beskrevet i utfordringsbildet i kommuneplanens samfunnsdel for 2020-2032.

Politisk styring har hatt gjennomgående fokus på effektivisering av rutiner knyttet til møtebehandling og service til folkevalgte. I tillegg har kompetanseheving for en mer framtidsrettet praksis stått sentralt, og nye møteplasser for erfaringsutveksling og interkommunale samarbeid er etablert. I tillegg er våre utadrettede tjenester ytterligere tilrettelagt for mer åpne og lokaldemokratiske prosesser med for eksempel folkemøter, streaming og bruk av andre digitale løsninger.

Sentraladministrasjonen har god forvaltningspraksis og en aktiv tilnærming til utvikling og forbedring. Gjennom Servicetorget oppnår vi bedre samordning og større tilgjengelighet til våre tjenester. Innbyggere og næringsliv har dermed "en dør inn" til flere kommunale tjenester.

Vi har etablert politisk månedsrapporing som eneste kommune i Norge for å holde politikk og administrasjon mer synkronisert og gjøre kommunen mer transparent for samfunnet rundt oss. Månedsrapporten utvikles stadig med nye områder for å styrke ledelsen og styringen i hele kommunen. Fra høsten 2022 har vi også med månedlige kunngjøringer fra selskaper hvor kommunen har eierinteresser slik at folkevalgt ledelse kan holde seg oppdatert.

Vi har høye ambisjoner om god tjenesteutøvelse, men anstrengt økonomi. Det jobbes systematisk med forbedret kvalitetsutvikling, avvikshåndtering og varsling i kommunens kvalitetssystem. Tilsyn har avdekket mangler i noen tjenesteområder, men disse er brukt til ny læring og kvalitetsutvikling. I løpet av 2021/22 har vi etablert internrevisjoner som kvalitetsvurderer forskjellige virksomhetsområder. Vi vil fortsette med denne praksisen, da det gir kommunedirektøren innsikt i virksomheten, vi avdekker utfordringer, og kan med dette dokumentere enda bedre intern kontroll.

Kommunedirektøren foretar løpende evalueringer av lokale særavtaler og andre lokalt fastsatte ordninger, med formål om tilpasning til sentralt lov- og avtaleverk. Bruken av nye IKT-løsninger og fagsystemer optimaliseres kontinuerlig, og virksomhetsstyringssystemet sikrer at ledelsen til enhver tid har oversikt over tverrsektorielle prosesser og prosjekter.

Spareprosjektet ble planlagt våren 2019 og iverksatt 2020-22 for å få økonomisk kontroll for videre tjenesteutøvelse på et forsvarlig eller godt nivå i alle enheter. Prosjektet har hatt delvis måloppnåelse, og Morgendagens Kristiansund, under ordførerens ledelse, er etablert for å finne ytterligere handlingsrom for å kunne gjennomføre investeringene vi står ovenfor i årene som kommer.

Vi har fortsatt arbeidet med flere utviklingsprosjekter, som Byen som regional motor, Nature in your face og Digi MR, og vi har hatt første driftsår under nye kommunedelplaner som helse- og omsorgsplan og oppvekstplan - alt innenfor rammene av FNs bærekraftsmål.

Stabs- og støttefunksjonene skal bidra til saksbehandling og oppfølging av alle enheter, med utgangspunkt i avklarte ansvars- og myndighetsforhold. Kommunens forvaltningskultur skal forbedres blant annet gjennom bedre kommunikasjon med brukerne. Det er jobbet mye med lederutvikling, oppfølging og nye retningslinjer for sykefravær, medarbeidertilfredshet (10-faktor) og kompetansebygging ved bruk av læringsplattformen KS-Læring.

Reduksjon i sakbehandlingskapasiteten som bystyret vedtok i egen sak i 2019, har gitt redusert kapasitet både til driftsstyring, utviklingstiltak og politiske bestillinger, og er fortsatt en utfordring. Til tross for at vi er #47 i kommunebarometeret er vi på #268 plass i landet på saksbehandling. Dette håper vi å kunne bedre gjennom å delegerer/organisere oppgaver annerledes.

Våre fortsatt høye ambisjoner om kommunens utvikling nødvendiggjør god og kunnskapsbasert politisk/administrativ samhandling i kommende år, noe ledelsen har vedvarende fokus på.

Hovedmål for sektoren

Alle tjenestoområder har ansvar for å følge opp satsingsområdene i kommuneplanens samfunnsdel. Tabellen under viser hvilke hovedmål innenfor hvert satsingsområde, som er særlig relevante for sektoren Politikk og administrasjon.

Satsingsområde	Relevante hovedmål for sektoren
Den varme byen	Vi har lagt til rette for god helse og livskvalitet for alle, uansett alder.
	Vi har et aldersvennlig samfunn.
	Vi har en inkluderende, rettferdig og god utdanning, og muligheter for livslang læring for alle.
	Vi har like muligheter for alle til tross for ulike forutsetninger.
	Vi har en trygg by som er tilgjengelig for alle.
Den kloke byen	Vi har et inkluderende, bærekraftig og seriøst arbeidsliv.
	Vi har gode tjenester og god service.
	Vi har styrket byen som regional motor gjennom handlekraftige og forpliktende partnerskap.
Den smarte byen	Vi har klima- og miljøperspektiv i alt vi gjør, og er pådriver for en samfunnsutvikling mot et lavutslippsamfunn.
	Vi har redusert konsekvensene av klimaendringen som skjer.
	Vi har bevart våre marine ressurser og bruker havet på en måte som fremmer våre naturgitte forutsetninger og utvikling.
	Vi har tatt vare på og videreutviklet Kristiansunds bygningsmessige særpreg og identitet.
	Vi har solid infrastruktur.
Den modige byen	Vi er en fremtidsrettet og inkluderende kommune.
	Vi er en foretrukken og innovativ samarbeidspartner.
	Vi tar i bruk gullet i vår egen bakgård.
Menneskelige ressurser	Vi er en attraktiv arbeidsgiver.
	Vi er en fremtidsrettet og fleksibel organisasjon.
	Vi har fokus på kvalitet, og jobber kontinuerlig med forbedring av våre tjenester i henhold til krav.
Økonomi	Vi har økonomisk bærekraft i virksomheten.
	Vi har god økonomistyring og effektiv tjenesteproduksjon.

Prioriteringer i planperioden 2023-2026

Sektoren vil fortsette å sette Kristiansund på kartet i alle sammenhenger som er prioriterte i vår kommuneplan. Klima, bærekraft, digitalisering og fremtidsrettede tjenester innen våre sektorer er en forutsetning for å være en kommune, en administrasjon og en politikk som står seg inn i årene som kommer. Kristiansund er sentral på alle arenaer hvor dette er et tema.

Vi er en av landets første kommuner med klimaregnskap.

Vi leder fylkets bærekrafts- og digitaliseringsarbeid og inviteres på relevante nasjonale og internasjonale arena.

Vi er kåret til Europas nest mest innovative by....selv om det var før pandemien.

Vi er #1 i det nasjonale kommunebarometeret.

Vi leverer på smarte løsninger, innovasjon med egne covid-løsninger i bruk i hele Norge, og vi fortsetter arbeidet med å gjøre vår administrasjon og vår politiske organisering og gjennomslagskraft bedre.

Politisk styring

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- Ordførers kontor
- Politikere

Ordfører leder bystyrets og formannskapetets møter og er kommunens rettslige representant. Han er også byens fremste folkevalgte representant og byens ansikt utad.

Området er tillagt kommunens vigselsmyndighet og ivaretar borgerlige vigsler.

Styringsdata

KOSTRA-funksjon	Mer-/mindreforbruk (mill. kroner) sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9			
	2021	2020	2019	2018
100 Politisk styring	4,55	2,18	1,72	0,51
110 Kontroll og revisjon	-0,27	0,46	-0,49	1,04
Sum	4,29	2,64	1,24	1,56

*Normert nivå = Landsgjennomsnitt korrigert for utgiftsbehov

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområde med kommunegruppe 9 (K9).

Beregnet utgiftsindeks for politisk styring, kontroll og revisjon er 95,2 % av landsgjennomsnittet. Det betyr at kommunen er beregnet til å være 4,8 % mindre kostnadskrevende å drive enn landsgjennomsnittet. Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene hadde et høyere utgiftsnivå med 4,2 mill. kroner i 2021 sammenlignet med K9.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
Opprinnelig budsjett 2022	15 273	15 273	15 273	15 273
Tidligere vedtatte tiltak				
Vedtatt tiltak Handlingsprogram	-1 017	-1 017	-1 017	-1 017
Sum tidligere vedtatte tiltak	-1 017	-1 017	-1 017	-1 017
Konsekvensjusteringer	442	442	442	442
Sak 59/22 Ekstraordinær lønns og prisvekst	65	65	65	65
Lønnsoppgjør 2022 og prisvekst	377	377	377	377
Konsekvensjustert ramme	14 698	14 698	14 698	14 698
Nye tiltak				
Krav til innsparing	-251	-251	-251	-251
Sum nye tiltak	-251	-251	-251	-251
Ny ramme	14 447	14 447	14 447	14 447

(tall i tusen)	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
				2024	2025	2026
Brutto driftsutgifter	17 609	16 088	15 262	15 262	15 262	15 262
Brutto driftsinntekter	-2 629	-815	-815	-815	-815	-815
Netto ramme	14 980	15 273	14 447	14 447	14 447	14 447

Rammen for Politisk styring er påført et nedtrekk på bakgrunn av tidligere vedtatt handlingsprogram med 1,0 mill. kroner.

Under bystyresak 59/22 den 16. juni 2022 ble rammen styrket med 0,065 mill. kroner på bakgrunn av ekstraordinær lønns- og prisvekst.

Lønns- og prisvekst for 2022 er kompensert i budsjettet for 2023. For rammen utgjør dette 0,37 mill. kroner.

Rammeområdet får krav til innsparing på 0,25 mill. kroner, for at økonomiplanen skal gå i balanse.

Investeringsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjet 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
Egenkapitalinnskudd KLP	5 000	5 000	5 000	5 000
Sum investeringstiltak	5 000	5 000	5 000	5 000

Egenkapitalinnskudd

Kommunens egenkapitalinnskudd i KLP er i sin helhet lagt under dette rammeområdet. Innskuddet var på 4,8 mill. kroner i 2022, og er fremskrevet flatt de fire neste årene.

Sentraladministrasjon

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- Kommunens administrative ledelse med tilhørende stabsfunksjoner innenfor
 - oppvekst
 - helse, omsorg og sosial
 - innkjøp, eiendomsskattekontor, økonomi, lønn og personal
 - IKT, sak/arkiv og kommunikasjon
 - samfunnsutvikling og næring
 - samfunnssikkerhet og beredskap
 - virksomhetsstyring og kvalitetsarbeid
- Politisk sekretariat
- Kommuneadvokat
- Servicetorg

Området har et gjennomgående fagansvar for hele organisasjonen, til forskjell fra de øvrige rammeområdene som har linjeansvar for sine respektive enheter.

Den administrative ledelsen og stabsfunksjonene tilrettelegger for politiske og administrative beslutningsprosesser, analyse- og utredningsarbeid, forvaltning og utvikling. Tjenestene bistår hele kommuneorganisasjonen samt innbyggere, folkevalgte, næringsliv og sentrale myndigheter.

Politisk sekretariat tilrettelegger for politiske styringsprosesser og sikrer at politiske råd og utvalg har gode arbeidsvilkår og gode beslutningsgrunnlag. Tjenesten er ansvarlig for gjennomføring av stortingsvalg og kommune- og fylkestingsvalg i kommunen. Tjenesten er også sekretariat for kommunens kriseledelse og politirådet i Kristiansund.

Kommuneadvokaten gir juridisk bistand til kommunens politiske og administrative organer, kommunale foretak og selskap samt stiftelser innenfor samtlige rettsområder. Tjenesten bistår også andre kommuner på Nordmøre i rettslige spørsmål.

Servicetorget bistår med informasjon og veiledning om alle kommunale tjenester, og er kommunens primære kontaktpunkt mot brukere og innbyggere.

Styringsdata

KOSTRA-funksjon	Mer-/mindreforbruk (mill. kroner) sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9			
	2021	2020	2019	2018
120 Administrasjon	21,38	-6,24	3,16	8,04
Sum	21,38	-6,24	3,16	8,04

*Normert nivå = Landsgjennomsnitt korrigert for utgiftsbehov

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenestemråde med kommunegruppe 9 (K9).

Beregnet utgiftsindeks for administrasjon er 95,2 % av landsgjennomsnittet. Det betyr at kommunen er beregnet til være 4,8 % mindre kostnadskrevende å drive enn landsgjennomsnittet. Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenestemrådene hadde et høyere utgiftsnivå med 21,38 mill. kroner i 2021 sammenlignet med K9.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
Opprinnelig budsjett 2022	76 008	76 008	76 008	76 008
Tidligere vedtatte tiltak				
Vedtatt tiltak Handlingsprogram 2022-2025	0	-250	-250	-250
Sum tidligere vedtatte tiltak		-250	-250	-250
Konsekvensjusteringer	4 692	4 692	4 692	4 692
Sak 59/22 Ekstraordinær lønns og prisvekst	331	331	331	331
Sak 59/22 Andelsmessig trekk "Ungdomsklubben"	-75	-75	-75	-75
Sak 59/22 Kompensasjon pga. underbudsjettering	2 500	2 500	2 500	2 500
Lønnsoppgjør 2022 og prisvekst	1 936	1 936	1 936	1 936
Konsekvensjustert ramme	80 700	80 450	80 450	80 450
Nye tiltak				
Assisterende kommune direktør	370	370	370	370
Endring stilling dokumentsenteret	119	119	119	119
Endring stilling personalseksjonen	864	864	864	864
Overføring lærlingebudsjettet fra 1900	1 211	2 424	4 241	4 241
Rådgiver fagstab Ukraina	940	940	940	940
Digi Møre og Romsdal	107	107	107	107
Krav til innsparing	-968	-968	-968	-968
Sum nye tiltak	2 643	3 856	5 673	5 673
Ny ramme	83 343	84 306	86 123	86 123

(tall i tusen)	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
				2024	2025	2026
Brutto driftsutgifter	144 140	113 419	120 754	121 717	123 784	123 534
Brutto driftsinntekter	-65 498	-37 411	-37 411	-37 411	-37 411	-37 411
Netto ramme	78 642	76 008	83 343	84 306	86 123	86 123

Under bystyresak 59/22 den 16. juni 2022 ble det gjort flere endringer for rammen Sentraladministrasjon. Rammen mottok kompensasjon på bakgrunn av underfinansiering på Personalseksjonen på 2,5 mill. kroner. Under samme sak ble det også fordelt 0,33 mill. kroner for ekstraordinær lønns- og prisvekst. Rammen fikk også et andelsmessig trekk på 0,075 mill. kroner for midler som skal overføres til "Ungdomsklubben" etter tilleggsforslag i saken.

Lønns- og prisvekst for 2022 er kompensert i budsjettet for 2023. For rammen utgjør dette 1, 93 mill. Kroner.

Rammeområdet får krav til innsparing på 0,96 mill. kroner, for at økonomiplanen skal gå i balanse.

Investeringsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
Sikring, rydding og tilgjengeliggjøring av eldre arkiv	1 250	1 250	1 250	1 250
Rådhuset - oppgradering butikklokaler torget	600			
Kristiansund Rådhus - generell Oppgradering 3 etasje	1 300			
Kristiansund Rådhus - generell Oppgradering forprosjekt				500
Sum investeringstiltak	3 150	1 250	1 250	1 750

Eldre arkiv

Arbeidet med sikring, rydding og tilgjengeliggjøring av eldre arkiv fortsetter i fire år til. Prosjektet har dratt ut lengere i tid enn opprinnelig planlagt, midlene (totalt 10 mill. kroner) fordeles dermed over en lengere periode.

Rådhuset

Infrastruktur og teknisk anlegg på Rådhuset begynner å bli utdatert, og forårsaker avvik innen drift og HMS. Det kartlegges behov og planlegges hvordan det kan gjennomføres for å utbedre både teknisk standard og funksjonalitet. Utbedring av avvik i underste etasje prioriteres først med 0,6 mill. kroner for hvert av årene 2022 og 2023.

Det er også avsatt 1,3 mill. kroner til oppgradering og lydisolering av møterom og kontorer hos personalseksjonen i 3 etasje i 2023.

I 2026 er det satt av 0,5 mill. kroner. Dette er med tanke på at man i 2028/2029 ser for seg å kunne ta et større løft på rådhuset, med en mer helhetlig oppgradering av fasader, el-anlegg, ventilasjon og så videre.

Felles avsetninger

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- Avsetning til lønnsoppgjøret
- Inntektsføring av kalkulatoriske renter og avskrivninger fra selvkostområdene
- Andre felles utgifter på kommunenivå
- Leieinntekter fra Kristiansund Parkering AS

Området blir benyttet til nødvendige avsetninger til formål som er felles for kommunen eller som ikke faller naturlig under et annet rammeområde.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
Opprinnelig budsjett 2022	-17 573	-17 573	-17 573	-17 573
Tidligere vedtatte tiltak				
Nullstilling av ramme	17 573	17 573	17 573	17 573
Sum tidligere vedtatte tiltak	17 573	17 573	17 573	17 573
Konsekvensjusteringer	-39 607	-47 256	-52 615	-58 815
Ny kalkulering selvkostrenter	-39 183	-39 518	-42 359	-45 312
Ny kalkulering selvkostavskrivninger	-35 262	-42 576	-45 094	-48 341
Gateleie fra Kristiansund Parkering AS	-2 800	-2 800	-2 800	-2 800
Lønnsoppgjør 2022 og prisvekst	37 638	37 638	37 638	37 638
Konsekvensjustert ramme	-39 607	-47 256	-52 615	-58 815
Nye tiltak				
-	-	-	-	-
Sum nye tiltak				
Ny ramme	-39 607	-47 256	-52 615	-58 815

(tall i tusen)	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
				2024	2025	2026
Brutto driftsutgifter	160 771	117 227	37 638	37 638	37 638	37 638
Brutto driftsinntekter	-168 503	-134 800	-77 245	-84 894	-90 253	-96 453
Netto ramme	- 7 732	-17 573	-39 607	-47 256	-52 615	-58 815

Felles avsetninger er et teknisk rammeområde uten enheter og ansatte. Budsjettområdet brukes til felles tiltak som gjelder hele kommunen, samt andre budsjettbehov som ikke naturlig hører inn under andre budsjettområder. Rammeområdet nullstilles for hvert år, og nye budsjettsummer beregnes og legges inn i tråd med budsjettforutsetningene som tilligger budsjettområdet.

Det er kalkulert nye renter og avskrivning for selvkostområdene basert på gjeldende balanseførte investeringer og forslag til investeringsprogram i kommende fireårsperiode. Renteanslagene er basert på en høyere rentebane enn i gjeldende økonomiplan, i tråd med nye forutsetninger.

Gateleien fra Kristiansund Parkering AS er lagt inn med videreføring av dagens nivå.

Det er avsatt midler for lønnsoppgjøret for 2023. Avsetningen blir fordelt til de øvrige rammeområdene i løpet av 2023.

Eksterne enheter

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- Kristiansund Havnekasse
- Kristiansund kommunale Sundbåtvesen KF
- Kirkelig Fellesråd
- Varde AS
- Nordmøre Kriesenter IKS

Rammeområdet består av overføringer til flere av kommunens eksterne enheter og skal ivareta viktige oppdrag for kommunen.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
Opprinnelig budsjett 2022	27 412	27 412	27 412	27 412
Tidligere vedtatte tiltak				
-	-	-	-	-
Sum tidligere vedtatte tiltak				
Konsekvensjusteringer	983	983	983	983
Sundbåtvesenet KF, prisvekst	202	202	202	202
Kirkelig Fellesråd, prisvekst	564	564	564	564
Varde AS, prisvekst	69	69	69	69
Nordmøre Kriesenter IKS Prisvekst	148	148	148	148
Konsekvensjustert ramme	28 395	28 395	28 395	28 395
Nye tiltak				
Nordmøre Kriesenter KS	1 100	1 100	1 100	1 100
Sum nye tiltak	1 100	1 100	1 100	1 100
Ny ramme	29 495	29 495	29 495	29 495

(tall i tusen)	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
				2024	2025	2026
Brutto driftsutgifter	25 240	27 412	29 495	29 495	29 495	29 495
Brutto driftsinntekter	0	0	0	0	0	0
Netto ramme	25 240	27 412	29 495	29 495	29 495	29 495

Overføringene til kommunens eksterne enheter er økt med den kommunale deflatoren på 3,7 % i tråd med anslagene for lønns- og prisvekst i statsbudsjettet, med unntak av Kristiansund Havnekasse grunnet en god økonomisk situasjon.

Nordmøre Kriesenter IKS fikk økt overføringene med 1,1 mill. kroner. Følgende tilskudd legges til grunn for kommunens enheter i budsjett- og økonomiplanperioden:

- Kristiansund Havnekasse: 0,8 mill. kroner
- Kristiansund kommunale Sundbåtvesen KF: 4,1 mill. kroner
- Kirkelig Fellesråd: 15,8 mill. kroner
- Varde AS: 1,9 mill. kroner
- Nordmøre Kriesenter IKS: 5,2 mill. kroner

Investeringsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
Sundbåten - realisering av autonom og prediktiv passasjerferge		11 000	11 000	
Sum investeringstiltak	0	11 000	11 000	0

Autonom og prediktiv passasjerferge

Det er lagt inn totalt 25 mill. kroner til realisering/bygging av en autonom og prediktiv passasjerferge. (3 mill. kroner i 2022, samt 11 mill. kroner i 2024 og 2025.) Prosjektet skal gjennomføres via Sundbåtvesenet KF. Fremdriften i prosjektet har ikke vært som forventet. Midlene som tidligere lå i 2021 er derfor flyttet ut i tid til 2024 og 2025.

OPPVEKST

Status og utfordringer

Kristiansund kommune har rundt 5 000 barn og unge mellom 0 og 18 år. Derav går om lag 1 000 barn i barnehage og om lag 2 700 elever i grunnskolen.

Alle barn og unge har rett til en god oppvekst med; helsetilbud, barnehagetilbud, grunnskoletilbud, videregående tilbud, fritid og deltakelse, og hjelp når de eller deres familie behøver det. Dette får vi til gjennom gode universelle kommunale tjenester, samarbeid mellom tjenestene, med barnet og med foresatte. Ansatte i oppvekstsektoren jobber hardt, hver dag, for å sette barnet i sentrum og fokusere på hvordan vi i fellesskap skal skape en god oppvekst for våre barn og unge. "It takes a village to raise a child". Derfor må vi også fokusere på familier, fellesarenaer og sivilsamfunnet.

Endringen i befolkningssammensetningen (demografi) er en av våre største utfordringer. Det krever at vi både tilpasser tjenestetilbudet og også frigjør ressurser fra oppvekst til helse- og omsorgssektoren. Vi har hatt en stor befolkningsnedgang i aldersgruppen fra 0-5 år. Denne nedgangen har nå kommet inn i barneskolene og vil også fremover bidra til et stadig lavere elevtall der. Vi har gjennomført strukturendringer i barnehagesektoren, og er midt strukturendring i skolesektoren ved av bygging av to nye skoler - ny skole til 400 elever på Goma og ny skole til 400 elever på Frei. Dette medfører nedleggelse av fire eksisterende skoler.

Samtidig må vi jobbe helhetlig i kommunen for å styrke Kristiansund sin attraktivitet og konkurransekraft som by og regionsenter for etablering og bolyst.

Nedgang i barnetall betyr også lavere økonomiske overføringer til kommunen. Dette betyr at enhetene allerede nå driver tjenestene med trangere økonomiske rammer. For å kunne opprettholde tilfredsstillende kvalitet i tjenestene til våre barn og unge, kreves det at vi gjør modige grep. Når kommunen skal kunne bidra best mulig inn mot barn og familier, så må vi være godt koordinert og samarbeide - der barna er! Vi bør utrede og utprøve mer kunnskapsbaserte og innovative arbeidsmetoder som styrker fokuset på barna og reduserer sektoriseringen og fragmenteringen "Samordna og virkningsfulle forebyggende tjenester til barn- og unge". Oppvekstplan for Kristiansund 2019-2027 gir målene.

Oppvekstsektoren har oftest lavere sykefravær enn kommuneorganisasjonen samlet, men pandemien i 2020-22 økte sykefraværet også i oppvekst. I tillegg ser vi betydelige variasjoner mellom enheter. Det jobbes for et lavere sykefravær. Sektoren har god kompetanse, men det er færre kvalifiserte søkere til utlyste stillinger i sektoren.

Oppvekstreformen (tidl. barnevernsreformen) er innført fra 2022 og innebærer at kommunene får et større faglig og økonomisk ansvar innenfor barnevern. Målet med reformen er at kommunen skal styrke arbeidet med tidlig innsats og forebygging, at hjelpen skal bli bedre tilpasset barn og familiers behov, at rettsikkerheten til barn og familier skal bli godt ivarettatt og at ressursbruken og oppgaveløsningen i barnevernet skal bli mer effektiv. Omstillingen i barnevernet i tråd med oppvekstreformen er igangsatt. Endret ansvar og endrede krav som følge av reformen er en utfordring for en samlet oppvekstsektor.

Utfordringene som oppvekstsektoren ellers står overfor, er:

- En høy andel barn og unge lever i lavinntektsfamilier.
- En høy andel barn og unge mottar spesialpedagogisk hjelp i barnehage og skole.

Hovedmål for sektoren

Alle tjenestoområder har ansvar for å følge opp satsingsområdene i kommuneplanens samfunnsdel. Tabellen under viser hvilke hovedmål innenfor hvert satsingsområde, som er særlig relevante for sektoren Oppvekst.

Satsingsområde	Relevante hovedmål for sektoren
Den varme byen	Vi har lagt til rette for god helse og livskvalitet for alle, uansett alder.
	Vi har en inkluderende, rettferdig og god utdanning, og muligheter for livslang læring for alle.
	Vi har like muligheter for alle til tross for ulike forutsetninger.
Den kloke byen	Vi har et inkluderende, bærekraftig og seriøst arbeidsliv.
	Vi har gode tjenester og god service.
	Vi har styrket byen som regional motor gjennom handlekraftige og forpliktende partnerskap.
Den smarte byen	Vi har klima- og miljøperspektiv i alt vi gjør, og er pådriver for en samfunnsutvikling mot et lavutslippsamfunn.
	Vi har solid infrastruktur.
Den modige byen	Vi er en fremtidsrettet og inkluderende kommune.
	Vi er en foretrukken og innovativ samarbeidspartner.
Menneskelige ressurser	Vi er en attraktiv arbeidsgiver.
	Vi er en fremtidsrettet og fleksibel organisasjon.
	Vi har fokus på kvalitet, og jobber kontinuerlig med forbedring av våre tjenester i henhold til krav.
Økonomi	Vi har økonomisk bærekraft i virksomheten.
	Vi har god økonomistyring og effektiv tjenesteproduksjon.

Prioriteringer i planperioden 2023-2026

Når kommunen skal planlegge større retningsendringer i tjenesteytingen, bør en ha en tidshorisont som strekker seg minst 10 år fram i tid, med konkrete krav til kortsiktige endringer og omstillinger som trekker i rett retning. Slik kan en skape handlingsrom og endringsoptimisme.

I handlingsprogrammet for 2023-2026 har vi 4 hovedprioriteringer som vises igjen i økonomiplanens tiltak:

1. Kvalitet i alle tjenester i oppvekstsektoren

De store budsjetttrammene ligger stabilt, men blir tilpasset et noe synkende barnetall i skoler, barnehager. Kvaliteten i kommunens tjenester i oppvekstsektoren medfører oppfylling av lovkrav, og vises hver dag i møtet mellom våre ansatte og brukerne. Kvaliteten vises også i vårt systemarbeid der kompetanseutveksling og samordning av tjenester skjer, og der ledelse blir utøvd innenfor kommunens ledelsesfilosofi, ledertrekanten.

2. Gjennomføring av skolestrukturendring

- Bygging av ny skole på Goma for å erstatte Dalabrekka og Gomalandet skole. Innflytting i ny skole skoleåret 2025/26.
- Bygging av ny Omsund skole for å erstatte Rensvik skole og Bjerkelund skole. Innflytting i ny skole skoleåret 2026/27.
- Økonomiske innsparingseffekter av skolestrukturendring legges inn i driftsbudsjettet i økonomiplanen.
- Midlertidig drift av Gomalandet skole fra skoleåret 2023/24 til nybygg er ferdig.
- Nedlegging av Røsslyngveien barnehage fra barnehageåret 2023/24 jf. sak 33/22.

3. Samordna og virkningsfulle forebyggende tjenester til barn og unge

Mer kunnskapsbasert, tverrfaglig samarbeid og samordning av kommunale tjenester - der barna er. Inkluderende barnehager og skoler med vekt på læringsmiljø. Mer varierte opplæringsarenaer tas i bruk. Gjennomføres som et omstilling- og innovasjonsarbeid. Mer virkningsfulle tjenester for barn- og unge reduserer kostnader over tid, og legges inn med økonomisk effekt i økonomiplanperioden.

4. Effektivisering av tjenester - en kontinuerlig jobb

- Endringer i SFO, utredes og gjennomføres i 2023.
- Reduksjon i rammer for Barn - familie - helse som en del av demografitilpasning.
- Tilpasning til mottak av bosatte flyktninger - tall på innføringsklasser.

PP-tjenesten

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- Førskoleteam
- Grunnskoleteam
- Videregående skoleteam
- Veiledningsteam

Kommunens pedagogisk psykologiske tjeneste er sakkyndig instans i saker om spesialpedagogisk hjelp. Tjenesten skal sørge for at det blir utarbeidet lovpålagte sakkyndige vurderinger. Tjenesten skal bistå barnehagene og skolene i arbeidet med kompetanse- og organisasjonsutvikling for å tilrettelegge barnehagetilbudet og opplæringstilbudet for barn med særlige behov.

PPT for Ytre Nordmøre er en interkommunal tjeneste med 4 eierkommuner: Kristiansund, Averøy, Aure og Smøla.

Styringsdata

Rammeområdet føres i hovedsak på funksjonene 201 Førskole/barnehage og 202 Grunnskole. Styringsdata er oppgitt og analysert under rammeområdene for barnehager og grunnskoler.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
Opprinnelig budsjett 2022	8 583	8 583	8 583	8 583
Tidligere vedtatte tiltak				
-	-	-	-	-
Sum tidligere vedtatte tiltak				
Konsekvensjusteringer	864	864	864	864
Sak 59/22 Ekstraordinær lønn og prisvekst	37	37	37	37
Sak 59/22 Vedtatt økning av totalbudsjett	600	600	600	600
Lønnsoppgjør 2022 og prisvekst	227	227	227	227
Konsekvensjustert ramme	9 447	9 447	9 447	9 447
Nye tiltak				
Reduksjon PPT	-500	-500	-500	-500
Krav til innsparing	-151	-151	-151	-151
Sum nye tiltak	-651	-651	-651	-651
Ny ramme	8 796	8 796	8 796	8 796

(tall i tusen)	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
				2024	2025	2026
Handlingsprogram 2023-2026 (2022)						
Brutto driftsutgifter	18 176	18 192	18 405	18 405	18 405	18 405
Brutto driftsinntekter	-9 380	-9 609	-9 609	-9 609	-9 609	-9 609
Netto ramme	8 796	8 583	8 796	8 796	8 796	8 796

Under bystyresak 59/22 den 16. juni ble det gjort to endringer for rammen til PP-tjenesten. Rammen ble styrket med 0,60 mill. kroner på bakgrunn av tilleggsforslag i saken. Dette er ikke videreført i sin helhet i økonomiplanperioden, og det er heller ikke behovet for å dekke etterslep av lønnsvekst fra 2019. Under samme sak ble det også fordelt 0,03 mill. kroner for ekstraordinær lønns- og prisvekst.

Lønns- og prisvekst for 2022 er kompensert i budsjettet for 2023. For rammen utgjør dette 0,22 mill. kroner.

Rammeområdet får krav til innsparing på 0,15 mill. kroner, for at økonomiplanen skal gå i balanse.

Investeringsbudsjett

Det er ikke foreslått investeringstiltak på rammeområdet i økonomiplanperioden.

Grunnskoler

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- 9 barneskoler med skolefritidsordning, inkludert forsterket skoletilbud og 2 innføringsgrupper for barn med minoritetsspråklig bakgrunn
- 3 ungdomsskoler, inkludert forsterket skoletilbud, 1 innføringsgruppe for barn med minoritetsspråklig bakgrunn og alternativ læringsarena
- Voksenopplæring

Tjenestene legger til rette for et godt og tjenlig grunnskoletilbud som sikrer elevene gode basiskunnskaper og grunnleggende ferdigheter.

Styringsdata

KOSTRA-funksjon	Mer-/mindreforbruk (mill. kroner) sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9			
	2021	2020	2019	2018
202 Grunnskole	18,22	-9,96	-7,67	6,88
213 Voksenopplæring	-4,36	-1,16	-4,32	-5,22
215 Skolefritidstilbud	-4,46	-3,00	-3,54	-3,72
222 Skolelokaler	-2,24	4,96	4,66	6,83
223 Skoleskyss	-3,71	-3,80	-3,76	-3,28
Sum	3,4	-13,0	-14,6	1,5

*Normert nivå = Landsgjennomsnitt korrigert for utgiftsbehov

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområde med kommunegruppe 9 (K9).

Beregnet utgiftsindeks for grunnskole er 93,6 % av landsgjennomsnittet. Det betyr at kommunen er beregnet til være 6,4 % mindre kostnadskrevenne å drive enn landsgjennomsnittet. Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene hadde et høyere utgiftsnivå med 3,4 mill. kroner i 2021 sammenlignet mot K9, men bruker vesentlig mer enn K9 på grunnskole (18,22 mill. kroner). Økningen i KOSTRA-funksjon 202 fra 2020 til 2021 skyldes i hovedsak at en uforholdsmessig stor andel av pensjonskostnaden tilfalt rammeområde Grunnskoler.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
Opprinnelig budsjett 2022	270 566	270 566	270 566	270 566
Tidligere vedtatte tiltak				
-	-	-	-	-
Sum tidligere vedtatte tiltak				
Konsekvensjusteringer	10 586	10 586	10 586	10 586
Kompensasjon gratis SFO (12 timer PS 5/22. Helårseffekt)	2 669	2 669	2 669	2 669
Sak 59/22 ekstraordinær lønns og prisvekst	1 172	1 172	1 172	1 172
Lønnsoppgjør 2022 og prisvekst	6 745	6 745	6 745	6 745
Konsekvensjustert ramme	281 152	281 152	281 152	281 152
Nye tiltak				
1 ekstra innføringsklasse	1 500	1 500	1 500	1 500
Midlertidig drift Goma	2 000	2 000	2 000	
Varierte opplæringsarenaer (newton, arkaden og kultur)		1 500	1 500	1 500
Lavere barnetall	-2 600	-2 600	-2 600	-2 600
Redusert spes. ped.	-780	-780	-780	-780
Redusert drift ny skole Goma			-3 500	-7 000
Redusert drift ny skole Omsundet halvårseffekt				-2 000
Samordna og virkningsfull forebygging			-2 500	-2 500
Omstilling SFO	-750	-1 600	-1 500	-1 400
Nytt prøvegjennomføringssystem	-49	-49	-49	-49
Regelendringer ny opplæringslov	20	20	20	20
12 timers gratis SFO 1.trinn	3 257	3 257	3 257	3 257
Krav til innsparing	-4 497	-4 497	-4 497	-4 497
Sum nye tiltak	-1 899	-1 249	-7 149	-14 549
Ny ramme	279 253	279 903	274 003	266 603

(tall i tusen)	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
				2024	2025	2026
Brutto driftsutgifter	330 996	305 116	313 803	314 453	308 553	301 153
Brutto driftsinntekter	-56 641	-34 550	-34 550	-34 550	-34 550	-34 550
Netto ramme	274 355	270 566	279 253	279 903	274 003	266 603

Rammen styrkes med 2,7 mill. kroner på bakgrunn av "Gratis kjernetid SFO for førsteklassinger (12 timer) fra skoleåret 2022/23". Helårseffekt av dette i 2023 vil være 5,9 mill. kroner og rammen er derfor kompensert med ytterligere 3,2 mill. kroner.

Under bystyresak 59/22 den 16. juni 2022 ble rammen styrket med 0,5 mill. kroner for ekstraordinær lønns- og prisvekst. Lønns- og prisvekst for 2022 er kompensert i budsjettet for 2023. For rammen utgjør dette 6,7 mill. kroner.

Rammeområdet får krav til innsparing på 4,4 mill. kroner, for at økonomiplanen skal gå i balanse.

I perioden 2022-2023 er elevtallet redusert med 25 elever, og estimert redusert spesialpedagogiske tiltak som konsekvens av dette.

Tiltak er kommentert i sin helhet under [Oppvekst/Prioriteringer i planperioden 2023-2026](#).

Investeringsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
Ny barneskole Goma	90 000	279 000	42 000	
Ny barneskole Omsundet	6 000	93 000	267 000	44 000
Allanengen skole - oppgradering og utvidelse SFO	5 000			
Allanengen skole - garderobeskap	440			
Sum investeringstiltak	101 440	372 000	309 000	44 000

Nye barneskoler

I tråd med bystyrets vedtak PS 114/20 og PS 27/21 er det i økonomiplanperioden lagt inn investeringsmidler til finansiering av to nye skolebygg. Den ene skal erstatte dagens barneskoler på Dalabrekka og Gomalandet, mens den andre skal erstatte Rensvik og Bjerkelund barneskoler.

Plan for Dalabrekka/Gomalandet og Rensvik/Bjerkelund er to nybygg, begge med en kapasitet på 400 elever. Bystyret har også gitt en klar bestilling til kommunedirektøren om ferdigstillelse av prosjektene med oppstart for elever i ny skole skoleåret 25/26 for Dalabrekka/Gomalandet og oppstart i ny skole for elevene Bjerkelund/Rensvik skoleåret 26/27

Prosjektleder hos Eiendomsdrift har arbeidet med skolebyggene fra 01.02.22, prosjektorganisasjonen er operativ, eksterne rådgivere Norconsult AS er operative og medvirkningsprosessen for rom- og funksjonsprogram er fullført. I 2022/23 vil skisse- og forprosjektfase pågå, parallelt med reguleringsplan for begge skoletomtene. Det er forventet at anbudskonkurranse for ny skole på Gomalandet skal lysnes ut vår 2023, med forventet oppstart av byggearbeidene i 2. halvår 2023. Investeringsbudsjettet for 2022 – 25 ble utarbeidet i 2021. Flere uavklarte forhold som var synliggjort i investeringsbudsjett 2022 er nå utredet og konkretisert i økonomiplanen. I tillegg til selve skolebyggene basert på rom- og funksjonsprogram, er følgende element innarbeidet- og oppdatert i prognosene:

- Gymsal i nye Goma skole og kultursal i Omsundet skole. Dette er innenfor bystyrets vedtatte arealnorm for byggene, men var uavklart i bystyret økonomiske bevilgning. Dette er utredet i rom- og funksjonsprogram for skolene.
- Uteområde for skolene basert på faktisk størrelse.
- Inventar, og kunst
- Riving Gomalandet skole og Røsslyngveien barnehage
- Kjøp av tomt i Omsundet.
- Ombygging for garderobeløsninger for skolen i Frei hallen, og nytt ventilasjonsanlegg.
- Byggelånsrente
- Budsjettet reserve/uforutsett på 15%
- Prisstigning frem til august 2022

Ny prognose for ny barneskole Goma: 418 mill. kroner.

Ny prognose for ny barneskole Omsundet: 415 mill. kroner.

Sikker kostnad har vi ikke før byggeprosjektene har vært ute i markedet og entreprenør er kontrahert. Når det foreligger anbudspriser vil en kunne redusere usikkerhetsprosenten betydelig.

Budsjettet forutsetter normale grunnforhold, uten forurensede masser og ikke større arkeologiske funn. Evt. kostnader for etterbruk av bygg og uteareal som blir flyttet fra, er ikke innarbeidet i budsjettet.

I tilknytning til begge skoleprosjektene pågår det reguleringsarbeid som, i tillegg til skoletomten, innebærer infrastrukturprosjekt med endringer på veier, fortau, underganger, gang- og sykkelstier, etablering av bussoppstilling og parkeringsareal. Dette er kostnader som ikke er inkludert i investeringsbudsjettene. Det er for tidlig å sette et prisestimat på

dette nå. Det må innarbeides budsjettmidler for dette ved neste års budsjettprosess og det antas at store deler av dette vil tilhøre budsjett for kommunalteknikk og evt. bypakkeprioriteringer.

I tråd med framdriftsplanen skal Gomalandet skole ut i midlertidig drift fra skoleåret 23/24. Lokalisering er under utredning og besluttet november/ desember-22. Midler til midlertidig drift er lagt inn i økonomiplanens driftsbudsjett i årene -23, -24 og første halvdel-25

Innsparing i driftsbudsjettet som effekt av nye skoler er lagt inn i økonomiplanen med halvårsvirkning fra 2025 og helårsvirkning fra 2026 og utover.

Allanengen skole - oppgradering og utvidelse SFO

En opprusting av SFO, samt mat- og helseavdelingen er nødvendig for å kunne drive en god, forsvarlig og framtidsrettet skole, hvor vi tar høyde for endringer i elevtall og ulike behov blant elevene. En oppgradering av skolen vil også være svært positivt for ansattes arbeidsmiljø, og vil føre til mer trivsel og bedre arbeidsforhold.

De to avdelingene er slitne og utdaterte, så behovet for rehabilitering er stort. Dagens mat- og helseavdeling er upraktisk og lite egnet for undervisning etter dagens standard og behov, mens SFO gir lite mulighet for variert innhold og aktiviteter.

SFO flyttes ned i underetasje /kjeller, fordi det er behov for større areal og mer garderobeplass. Det planlegges å utnytte deler av utebod slik at man får større og mer funksjonell garderobe. Det planlegges også sambruk mellom SFO og kunst- og håndtverkavdeling som også ligger i kjelleren. Det gir bedre mulighet for varierte aktiviteter, jf. både kunnskapsløftet for grunnskolen og rammeplan for SFO.

Mat -og helseavdelingen flyttes opp til nåværende SFO-lokaler i 1.etasje. Dette blir også kjøkken/vennsskapskafé for SFO, og frigjør dermed plass i selve SFO-avdelingen. Flyttingen gir for eksempel mulighet for rom som er mer tilpasset barn med særskilte behov, blant annet sanse- og stillerom, og ulike aktivitetsrom på SFO.

Allanengen skole - garderobeskap

I 2022 blir alle ganger og fellesareal på skolen pusset opp, og innerdører byttet ut. Dette har medført en total fornyelse av skolens innelokaler. For å få en helhetlig løsning i korridorene, er det behov for å investere i garderobeskap for elevene. Dette vil føre til et bedre innemiljø, og en ryddigere og mer helhetlig opplevelse av skolens inneareal.

Barnehager og opplæringstjenesten

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omhandler kommunen som barnehagemyndighet og omfatter:

- Barnehageeier og drift av 6 kommunale barnehager
- Tilskudd til 9 private barnehager
- Opplæringstjeneste med
 - spesialpedagogisk hjelp og minoritetsspråklig veileder til førskolebarn
 - logopedtjeneste til barn og voksne

Tjenesten gir et pedagogisk tilbud for barn under opplæringspliktig alder og legger til rette for at barn med spesielle behov får et tilfredsstillende utbytte av barnehageoppholdet. Som barnehagemyndighet er kommunen ansvarlig for godkjenning av barnehager, veiledning til og føre tilsyn med barnehagene, samordne opptak samt sikre barns lovfestede rett til barnehageplass etter barnehageloven. Kommunen har også ansvar for økonomisk likebehandling av kommunale og private barnehager.

Styringsdata

KOSTRA-funksjon	Mer-/mindreforbruk (mill. kroner) sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9			
	2021	2020	2019	2018
201 Førskole	-9,81	-0,80	-4,51	2,36
211 Styrket tilbud førskolebarn	12,99	10,20	17,74	14,77
221 Førskolelokaler og skyss	6,60	8,22	6,60	2,60
Sum	9,8	17,6	19,8	19,7

*Normert nivå = Landsgjennomsnitt korrigert for utgiftsbehov

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområde med kommunegruppe 9 (K9).

Beregnet utgiftsindeks for barnehage er 84,4 % av landsgjennomsnittet. Det betyr at kommunen er beregnet til være 15,6 % mindre kostnadskrevende å drive enn landsgjennomsnittet. Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene hadde et høyere utgiftsnivå med 9,8 mill. kroner i 2021 sammenlignet med K9. Det er hovedsakelig styrket tilbud førskolebarn som står for merforbruket, hvor kommunen bruker 12,99 mill. kroner mer enn K9 i 2021.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
Opprinnelig budsjett 2022	180 549	180 549	180 549	180 549
Tidligere vedtatte tiltak				
Vedtatt tiltak Handlingsprogram 2022-2025	1 752	2 055	2 055	2 055
Sum tidligere vedtatte tiltak	1 752	2 055	2 055	2 055
Konsekvensjusteringer	5 260	5 260	5 260	5 260
Lønnsoppgjør 2022 og prisvekst	4 457	4 457	4 457	4 457
Sak 59/22 Ekstraordinær lønns og prisvekst	803	803	803	803
Konsekvensjustert ramme	184 724	185 027	185 027	185 027
Nye tiltak				
Redusert barnetall barnehage	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Maksimal foreldrebetaling 3 000 fra 1. januar 2023	1 237	1 237	1 237	1 237
Gratis bhg-plass for 3. barn fra 1. august 2023	75	75	75	75
Redusert pensjonspåslag private bhg	-199	-199	-199	-199
Maksimalpris bhg til 3 050 fra 1.august 2022, helårseffekt	1 505	1 505	1 505	1 505
Nedleggelse av Røsslyngveien barnehage	-300	-600	-600	-600
Krav til innsparing	-2 671	-2 371	-2 371	-2 371
Sum nye tiltak	-2 353	-2 353	-2 353	-2 353
Ny ramme	185 208	185 511	185 511	185 511

(tall i tusen)	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
				2024	2025	2026
Brutto driftsutgifter	202 214	195 256	199 915	200 218	200 218	200 218
Brutto driftsinntekter	-23 713	-14 707	-14 707	-14 707	-14 707	-14 707
Netto ramme	178 501	180 549	185 208	185 511	185 511	185 511

Under bystyresak 59/22 den 16. juni 2022 ble rammen styrket med 0,8 mill. kroner for ekstraordinær lønns- og prisvekst.

Lønns- og prisvekst for 2022 er kompensert i budsjettet for 2023. For rammen utgjør dette 4,4 mill. kroner.

Med bakgrunn i statsbudsjettet er rammen økt med 1,2 mill. kroner for endring i maksimal foreldrebetaling fra 1. januar 2023, samt 0,075 mill. kroner for gratis barnehageplass for 3. barn fra 1 august 2023. Videre er rammen redusert med 0,2 mill. kroner etter redusert pensjonspåslag private barnehager. Det er også tillagt rammen en ytterligere kompensasjon på 1,5 mill. kroner etter reduksjonen på maksimalpris i 2022.

Rammeområdet får krav til innsparing på 2,7 mill. kroner, for at økonomiplanen skal gå i balanse.

Det har vært en stor nedgang i antall innbyggere og barnehagebarn i aldergruppen 1-5 år de siste årene. For 2023 og økonomiplanperioden er det fremskrevet en nedgang på 10 til 15 barn per år.

Investeringsbudsjett

Det er ikke foreslått investeringstiltak på rammeområdet i økonomiplanperioden.

Barn - familie - helse

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- Interkommunal barneverntjeneste med
 - småbarnsteam
 - skoleteam
 - omsorg og ettervern
- Forebyggende helsetjenester for barn og unge med
 - helsestasjon for gravide, ungdom, foreldre og barn, samt tverrfaglig helsestasjon
 - skolehelsetjeneste
 - helsetjeneste for flyktninger
 - vaksinasjonskontor
 - fysioterapi for barn og unge
 - psykisk helsetjeneste for barn og familier

Tjenestene sikrer at barn og unge får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid, bidrar til trygge oppvekstvilkår, fremmer psykisk og fysisk helse, gode sosiale og miljømessige forhold samt forebygger sykdommer og skade. Området organiserer også kommunens psykososiale kriseteam.

Styringsdata

KOSTRA-funksjon	Mer-/mindreforbruk (mill. kroner) sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9			
	2021	2020	2019	2018
232 Forebygging, skole- og helsestasjonstjeneste	9,98	7,30	11,14	5,27
244 Barnevernstjeneste	1,93	1,98	1,60	2,45
251 Barneverntiltak i familie	-3,90	-0,48	-0,22	-1,65
252 Barneverntiltak utenfor familien	-1,33	-1,14	0,22	-1,48
Sum	6,68	7,66	12,74	4,59

*Normert nivå = Landsgjennomsnitt korrigert for utgiftsbehov

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområde med kommunegruppe 9 (K9).

Beregnet utgiftsindeks for barnevern er 104,4 % av landsgjennomsnittet. Det betyr at kommunen er beregnet til være 4,4 % mer kostnadskreven å drive enn landsgjennomsnittet. Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene hadde et høyere utgiftsnivå med 6,68 mill. kroner i 2021 sammenlignet med K9.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
Opprinnelig budsjett 2022	71 709	71 709	71 709	71 709
Tidligere vedtatte tiltak				
-	-	-	-	-
Sum tidligere vedtatte tiltak				
Konsekvensjusteringer	2 467	2 467	2 467	2 467
Sak 59/22 ekstraordinær lønns og prisvekst	283	283	283	283
Sak 59/22 Rhesusimmunisering i svangerskapskontroll	5	5	5	5
Sak 59/22 SLT koordinator 100 % stilling, kompensasjon for 50 %	400	400	400	400
Lønnsoppgjør 2022 og prisvekst	1 779	1 779	1 779	1 779
Konsekvensjustert ramme	74 176	74 176	74 176	74 176
Nye tiltak				
Barneversreformen etter delkostnadsnøkkel	1 150	1 150	1 150	1 150
Barneversreform etter særskilt fordeling	4 241	4 241	4 241	4 241
Ny barneverslov med plan for samvær	146	146	146	146
Demografisk omstilling	-1 500	-3 500	-5 000	-5 000
Krav til innsparing	-1 186	-1 186	-1 186	-1 186
Sakkyndig+ tolk fylkesnemndene	83	83	83	83
Sum nye tiltak	2 768	768	-732	-732
Ny ramme	76 944	74 944	73 444	73 444

(tall i tusen)	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
				2024	2025	2026
Brutto driftsutgifter	103 704	92 664	97 899	95 899	94 399	94 399
Brutto driftsinntekter	-36 929	-20 955	-20 955	-20 955	-20 955	-20 955
Netto ramme	66 773	71 709	76 944	74 944	73 444	73 444

Under bystyresak 59/22 den 16. juni 2022 ble det gjort flere endringer i rammen til Barn - familie - helse. Rammen ble styrket med 0,4 mill. kroner for fullfinansiering av SLT koordinator, og 0,005 mill. kroner til Rhesusimmunisering i

svangerskapskontroll. Under samme sak ble det også fordelt 0,28 mill. kroner for ekstraordinær lønns- og prisvekst. Lønns- og prisvekst for 2022 er kompensert i budsjettet for 2023. For rammen utgjør dette 1,7 mill. kroner.

I forslag til statsbudsjettet er rammen styrket i forhold til barnevernsreformen med totalt 5,3 mill. kroner. Dette som en konsekvens av faseforskyvnings for overgangsordningen for spesialiserte fosterhjem og beredskapshjem og dels oppdaterte tall for aktiviteten i det statlige barnevernet i 2021. Rammen er videre styrket med 0,1 mill. kroner på bakgrunn av ny barnevernslov med plan for samvær.

Rammeområdet får krav til innsparing på 1,1 mill. kroner, for at økonomiplanen skal gå i balanse.

Rammeområdet får redusert sin økonomiske ramme som en konsekvens av demografitilpassing. Dette utgjør 1,5 mill. kroner i 2023, belastningen i økonomiplanperioden må vurderes i forbindelse med omstilling i oppvekstsektoren.

Investeringsbudsjett

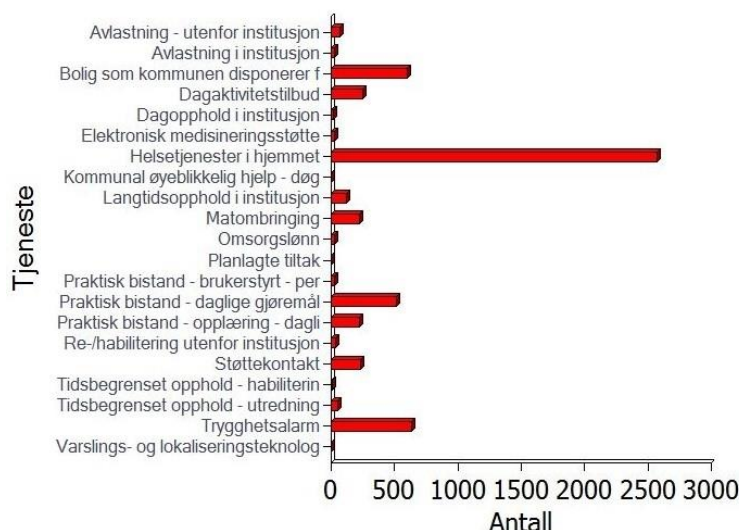
Det er ikke foreslått investeringstiltak på rammeområdet i økonomiplanperioden.

HELSE OG OMSORG

Status og utfordringer

Sektoren yter tjenester til innbyggere med behov for bistand til helse, pleie, omsorg og/eller sosial.

Aktive tjenester pr. IPLOS tjeneste

Per 13.10.2022

I 2019 var det 1 319 personer som mottok hjemmebaserte tjenester. I 2020 er tilsvarende tall 1 537 personer. Vi driver 122 sykehjemsplasser, samtidig kjøper vi 16 sykehjemsplasser i nabokommuner. På Storhaugen helsehus har vi 35 plasser, dette inkluderer ø-hjelpsplasser som vi driver sammen med Averøy, Tingvoll og Gjemnes kommuner. Helsehuset driver i tillegg 8 ekstra plasser.

Vi har de siste årene, med bekymring, sett at sektorens kostnadsnivå ligger svært høyt i forhold til K9 kommuner i KOSTRA. Faktum er at Kristiansund kommune har flere tjenestemottakere per 1 000 innbyggere enn gjennomsnittet av K9 kommunene. Det er bare på antall med langtidsopphold i institusjon og antall personer som mottar omsorgslønn at vi ligger under gjennomsnittet. En indikator som enten kan bety at vi gir (for) mange tjenester til (for) mange mennesker, eller som viser at tjenestenivået er dimensjonert etter befolkningens helsetilstand. Vi ser også at vi ligger helt på gjennomsnittet på antall brukere per ansatt. Dette kan indikere at vi driver effektivt.

Vi har vært igjennom ett år hvor vi har styrt etter Helhetlig plan for helse og omsorg. Planen må brukes systematisk for å sikre stø kurs frem mot 2030. Samtidig skal vi ikke være tilbakeholdne dersom vi lærer noe nytt underveis og som gjør at vi finner det fornuftig å endre på kursen.

Befolkningsframskrivingen for Kristiansund kommune viser at vi skal gå inn i en lang periode med betydelig flere eldre enn vi har i dag. Dette betyr økt press på kommunens helsetjenester. Vi er derfor nødt til å finne kostnadseffektive måter å drive med tjenesteproduksjon på. Dette forutsetter omstillingsvilje og -evne, mot til å innovere og utholdenhet til å stå i de vanskelige valgene.

Arbeidet med å legge til rette for et aldersvennlig samfunn må prioriteres i alle deler av kommuneorganisasjonen slik at folk kan bo trygt i eget hjem så lenge som mulig. Vi må styrke innbyggernes mulighet til å ta ansvar for egen helse, trivsel og mestring. Dette innebærer at tjenestene våre skal understøtte den enkelte innbyggers egne ressurser. Vi må fortsette med digitalisering av tjenester, herunder også å ta i bruk velferdsteknologi. Vi må sørge for å bygge kompetanse i tråd med behovene vi møter i samfunnet. Vi må arbeide for å finne riktig balanse mellom tjenester som skal ytes i hjemmet og våre institusjonsbaserte tjenester. Dette arbeidet skal intensiveres i 2023 gjennom innsatstrapp. Vi skal ta i bruk Helseplattformen. Vi skal utvikle gode strategier for å ivareta pårørende og vi skal styrke vår kompetanse på saksbehandling seksjon forvaltning. Det vises for øvrig til [Helhetlig plan for helse og omsorg 2020-2030](#) for en grundigere gjennomgang av utfordringene sektoren står over for.

Samhandling er en kritisk suksessfaktor for å lykkes med et bærekraftig helsevesen. Vi må bygge kompetanse og drive organisasjonsutvikling som fremmer god samhandling. Vi skal bygge opp en ny enhet for legetjenester og vi skal flytte inn i nye lokaler for legevakten. Vi skal være en sentral bidragsyter når DMS Kristiansund etableres i årene fremover

Hovedmål for sektoren

Alle tjenestoområder har ansvar for å følge opp satsingsområdene i kommuneplanens samfunnsdel. Tabellen under viser hvilke hovedmål innenfor hvert satsingsområde, som er særlig relevante for sektoren Helse og omsorg.

Satsingsområde	Relevante hovedmål for sektoren
Den varme byen	Vi har lagt til rette for god helse og livskvalitet for alle, uansett alder.
	Vi har et aldersvennlig samfunn.
	Vi har en inkluderende, rettferdig og god utdanning, og muligheter for livslang læring for alle.
	Vi har like muligheter for alle til tross for ulike forutsetninger.
Den varme byen	Vi har gode tjenester og god service.
	Vi har styrket byen som regional motor gjennom handlekraftige og forpliktende partnerskap.
Den smarte byen	Vi har solid infrastruktur.
Den modige byen	Vi er en fremtidsrettet og inkluderende kommune.
	Vi er en foretrukken og innovativ samarbeidspartner.
Menneskelige ressurser	Vi er en attraktiv arbeidsgiver.
	Vi er en fremtidsrettet og fleksibel organisasjon.
	Vi har fokus på kvalitet, og jobber kontinuerlig med forbedring av våre tjenester i henhold til krav.
Økonomi	Vi har økonomisk bærekraft i virksomheten.
	Vi har god økonomistyring og effektiv tjenesteproduksjon.

Prioriteringer i planperioden 2023-2026

Helhetlig plan for helse og omsorg gir tydelige føringer for hvordan kommunen bør prioritere i perioden. Det er særlig følgende faktorer som har vært avgjørende i planarbeidet:

- Befolkningsframskriving.
- Forventet sykdomsutvikling i befolkningen, herunder særlig Alzheimers sykdom og kreft.
- Kvalitetsreformen Leve hele livet.
- Tiltak rettet mot barn og unge i lavinntektsfamilier.
- Tiltak rettet mot utenforskap.

Arbeidet med å etablere hverdagsmestring/ innsatsteam for rehabilitering i hjemmet skal intensiveres. Dette for å komme utfordringene med alle uønskede sykehusinnleggelser og alle våre utskrivningsklare pasienter til livs.

Vi skal ferdigstille arbeidet med å utrede sykehjemstomt. Samtidig skal vi utrede om de tjenestene som i dag drives på Storhaugen helsehus skal flyttes inn i DMS Kristiansund i 2026, og at Storhaugen helsehus blir et sykehjem for langtidsplasser. I tillegg skal vi utvikle en ny og mer konkret innsatstrapp. Alt dette skal sees i sammenheng med den endelige anbefalingen på hvor mange sykehjemsplasser vi skal bygge.

Målsetningene i kvalitetsreformen Leve hele livet skal være ledende for alle våre valg og prioriteringer. Sektoren må ta et særlig eierskap til utfordringen som ligger i at hele kommuneorganisasjonen må til for å utvikle et aldersvennlig samfunn.

Kommunedirektøren legger opp til en gradvis tilpasning av budsjettet. Det vil si at ressurser gradvis skal dreies fra oppvekst over til eldre. For 2023 innebærer dette særlig en styrking av dagtilbudet vårt for eldre.

Budsjettet tar høyde for at kommunen skal videreføre et høyt antall bosettinger av flyktninger.

2023 kommer til å bli krevende for alle enheter, men Psykisk helse og rus og Bo og habilitering skal gjennom store og krevende omstilling for å lykkes innenfor tildelte rammer. Dette fordrer tett oppfølging og tydelig ledelse i alle ledd.

Vi skal bidra innen klima og miljø blant annet gjennom bruk av elbiler, og tilstrebe å redusere forbruket av plast i tjenestene.

Fellestjenester helse og omsorg

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- Seksjon forvaltning som håndterer henvendelser og søknader på vedtaksbaserte tjenester innenfor helse og omsorg
- Tildeling av kommunale tilrettelagte boliger
- Kostnader til utskrivningsklare pasienter
- Kjøp av sykehjemsplasser i andre kommuner

Tjenesten sikrer at kommunens innbyggere får nødvendig hjelp når det trengs og med en kvalitet som er innenfor rammen av gjeldene bestemmelser. Tjenesten ivaretar også kommunens og spesialisthelsetjenestens ansvar for individuell plan og koordinator.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
Opprinnelig budsjett 2022	35 403	35 403	35 403	35 403
Tidligere vedtatte tiltak				
Vedtatt tiltak Handlingsprogram 2021-2024	4 000	4 000	4 000	4 000
Sum tidligere vedtatte tiltak	4 000	4 000	4 000	4 000
Konsekvensjusteringer	-3 254	-3 254	-3 254	-3 254
Sak 59/22 Ekstraordinær lønns og prisvekst	122	122	122	122
Sak 59/ 22 Flytting av ansvar 3810 og 3811 til enhet Storhaugen helsehus	-4 159	-4 159	-4 159	-4 159
Sak 59/ 22 Kompensasjon vekst i kost nasjonale e-helseløsninger	12	12	12	12
Lønnsoppgjør 2022 og prisvekst	771	771	771	771
Konsekvensjustert ramme	36 149	36 149	36 149	36 149
Nye tiltak				
Forvaltning og drift e-helseløsninger	78	78	78	78
Barnekoordinator fra 1. august 2022, helårseffekt	401	401	401	401
Korrigerende etter nye anslag HP		-300	-300	-300
Krav til innsparing	-514	-514	-514	-514
Sum nye tiltak	-35	-335	-335	-335
Ny ramme	36 114	35 814	35 814	35 814

(tall i tusen)	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
				2024	2025	2026
Brutto driftsutgifter	55 405	43 920	44 631	44 331	44 331	44 331
Brutto driftsinntekter	-18 400	-8 517	-8 517	-8 517	-8 517	-8 517
Netto ramme	37 005	35 403	36 114	35 814	35 814	35 814

Under bystyresak 59/22 den 16. juni 2022 ble det gjort flere endringer for rammeområdet Fellestjenester helse og omsorg. Ansvarene 3810 "Responssenter" og 3811 "Responsteam" ble flyttet over til enhet Storhaugen helsehus. Dette utgjorde et nedtrekk på 4,16 mill. kroner. Rammeområdet mottok delvis kompensasjon for vekst i nasjonale e-helsetjenester på 0,012 mill. kroner. Rammen ble også styrket med 0,1 mill. kroner på bakgrunn av ekstraordinær lønns og prisvekst.

Lønns- og prisvekst for 2022 er kompensert i budsjettet for 2023. For rammeområdet utgjør dette 0,7 mill. kroner.

Det er gjort korrigerende i forhold til tidligere anslag for kostnader vedrørende Helseplattformen, som tidligere var kalkulert til 5,0 mill. kroner i 2023. Nye anslag viser 4,7 mill. kroner.

Rammeområdet får krav til innsparing på 0,3 mill. kroner, for at økonomiplanen skal gå i balanse.

I statsbudsjettet ble rammeområdet styrket med 0,078 mill. kroner for forvaltning og drift av e-helseløsninger og 0,4 mill. kroner for helårseffekt for barnekoordinator.

Investeringsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjet 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
Velferdsteknologiske tiltak	1 500	1 500	1 500	1 500
Helseplattformen - innløsning av tjenesteavtale	43 900			
Helseplattformen - aksjekjøp	200			
Helseplattformen - tilkoblingsavgift for fastlegene		290		
Helseplattformen - investering i sluttbrukerutstyr	1 000			
Helseplattformen - opplæring	7 000	1 000		
Helseplattformen - organisasjonsutvikling	3 000	3 500		
Hverdagsmestring - innkjøp av hjelpemidler til utlån	300			
Sum investeringstiltak	56 900	6 290	1 500	1 500

Velferdsteknologi

Det er forslått bevilgning til investering i velferdsteknologiske tiltak som sees i sammenheng med reduksjonene i driftsbudsjettene for mer kvalitativ og effektive tjenesteløsninger.

Helseplattformen

Helseplattformen er navnet på ny, felles journalløsning i midtnorske sykehus, kommuner, fastleger og private aktører. Målet er en mer sammenhengende helsetjeneste for pasienter og ansatte i hele regionen. Det er lagt inn 60 mill. kroner i investeringsmidler de neste fire årene i forbindelse med ny journalløsning. Det er ansatt prosjektleder som har ansvaret for innføringen.

43,9 mill. kroner vedrører etableringspris - Kristiansund kommunes andel av Helseplattformens felles etableringsprosjekt. I tillegg er det lagt inn lokale kostnader i forbindelse med opplæring og organisasjonsutvikling, samt investering i sluttbrukerutstyr. Dette er kostnader som er fremkommet via en modell for kostnadsestimering, tatt i bruk av et nettverk for kommuner. Dette er anslag basert på antall innbyggere, antall leger, antall øvrige ansatte i helse, pleie og omsorg.

Sykehjem

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- 3 sykehjem med langtidsplasser som omfatter
 - somatiske avdelinger
 - bofellesskap, skjermede avdelinger og én skjermet og forsterket avdeling for personer med demenssykdom
- Omsorgsboliger og dagsenter
- Støttetjenester til andre enheter og direkte til befolkningen innenfor
 - kjøkken og hjemmelevert mat
 - vaskeri

Tjenesten gir et variert pleie- og omsorgstilbud innenfor rammen av gjeldende lovverk, tilpasset den enkelte pasients sykdom og livssituasjon, med fokus på livskvalitet, aktivitet, ernæring, trivsel, respekt og medbestemmelse.

Styringsdata

KOSTRA-funksjon	Mer-/mindreforbruk (mill. kroner) sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9			
	2021	2020	2019	2018
253 Helse og omsorgstjenester i institusjon	32,32	33,56	23,62	41,67
256 Botilbud i institusjon	32,31	3,12	2,11	-5,42
Sum	34,63	36,68	25,73	36,26

*Normert nivå = Landsgjennomsnitt korrigert for utgiftsbehov

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområde med kommunegruppe 9 (K9).

Beregnet utgiftsindeks for pleie, omsorg og botilbud i institusjon er 108,6 % av landsgjennomsnittet. Det betyr at kommunen er beregnet til være 8,6 % mer kostnadskreven å drive enn landsgjennomsnittet. Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene hadde et høyere utgiftsnivå med 34,63 mill. kroner i 2021 sammenlignet med K9.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
Opprinnelig budsjett 2022	131 264	131 264	131 264	131 264
Tidligere vedtatte tiltak				
-	-	-	-	-
Sum tidligere vedtatte tiltak				
Konsekvensjusteringer	4 955	4 955	4 955	4 955
Sak 59/22 Ekstraordinær lønns og prisvekst	568	568	568	568
Sak 59/22 Flytting av ansvar 3053 Støttetjenester til enhet Storhaugen helsehus	-3 966	-3 966	-3 966	-3 966
PS 59/22 Flytting av ansvar 3164 Forebyggende eldre (dagtilbud) til enhet Sykehjem og fellestjenester	5 085	5 085	5 085	5 085
Lønnsoppgjør 2022 og prisvekst	3 268	3 268	3 268	3 268
Konsekvensjustert ramme	136 219	136 219	136 219	136 219
Nye tiltak				
Felleskjøkken 50 % stilling - økt produksjonskapasitet	238	238	238	238
El-bil lader	50			
Velferdsteknologiske tiltak	3 000	3 000	3 000	3 000
Effektivisering gjennom velferdsteknologiske tiltak	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Servicevert 2 100 % stillinger	1 100	1 100	1 100	1 100
Utvidelse av dagsentertilbud ettermiddag	2 000	2 000	2 000	2 000
Krav til innsparing	-2 179	-2 179	-2 179	-2 179
Sum nye tiltak	2 209	2 159	2 159	2 159
Ny ramme	138 428	138 378	138 378	138 378

(tall i tusen)	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
				2024	2025	2026
Brutto driftsutgifter	176 046	161 869	169 033	168 983	168 983	168 983
Brutto driftsinntekter	-44 079	-30 605	-30 605	-30 605	-30 605	-30 605
Netto ramme	132 428	131 264	138 428	138 378	138 378	138 378

Under bystyresak 59/22 den 16. juni 2022 ble det gjort flere endringer i rammen til Sykehjem. Av organisatoriske endringer ble ansvar 3053 "Støttetjenester" flyttet til Storhaugen helsehus. Dette utgjorde et nedtrekk på 3,96 mill. kroner, samtidig ble ansvar 3164 "Forebyggende eldre" flyttet fra Storhaugen helsehus til rammen for Sykehjem med en effekt på 5,85 mill. kroner. Under samme sak ble rammen styrket med 0,56 på bakgrunn av ekstraordinær lønns og prisvekst.

Lønns- og prisvekst for 2022 er kompensert i budsjettet for 2023. For rammen utgjør dette 3,2 mill. kroner.

Rammeområdet får krav til innsparing på 2,1 mill. kroner, for at økonomiplanen skal gå i balanse.

Sykehjem styrkes for å ha kapasitet til å imøtekomme innbyggernes behov for dagsentertilbud. Dette tiltaket er i tråd med Helhetlig plan for helse og omsorg. Tiltaket er styrket med 2,0 mill. kroner i planperioden. For dette beløpet vil vi kunne gi tilbud til 12 flere brukere enn i dag på ettermiddag, to kvelder i uken. I tillegg åpner vi et tilbud for 6 yngre demente to dager i uken. For å få god effekt, vil deler av styrkingen bli brukt på forbedret/økt transportløsning til og fra dagtilbudet.

Sykehjemmene våre skal fortsette det gode arbeidet med å ta i bruk velferdsteknologi og styrkes med 3,0 mill. kroner til dette. Det forventes en gevinst på 2,0 mill. kroner.

Felleskjøkkenet styrkes med 50 % stilling slik at vi får økt produksjonskapasiteten vår i takt med behovene.

Sykehjem har i lang tid ønsket ressurser til å etablere serviceverter. Disse skal frigjøre verdifull tid til helsepersonell. Årets styrking er en forsiktig start på en slik satsing. To fulle årsverk går til Bergen sykehjem.

Investeringsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
Nytt sykehjem/flere sykehjemsplasser	8 000	0	0	50 000
Frei sykehjem - oppgradering bad pasientrom	880			
Bergan Sykehjem - lyskilder fellesareal	400			
Bergan sykehjem - oppgradering kjøkkenareal	2 450			
Sum investeringstiltak	11 730	0	0	50 000

Nytt sykehjem

Nytt sykehjem kom inn i økonomiplanen etter initiativ fra bystyret desember 2019. Det lå inne 10 mill. kroner til planlegging i 2021. På grunn av manglende fremdrift, er 9,5 mill. kroner flyttet over til 2022, og 8 mill. kroner av disse er igjen overført til 2023. Sykehjemmet skal i henhold til bestilling fra bystyret romme 150 plasser.

Prosjektet foreslås utsatt av hensyn til kommunens totale lånebyrde. Det ligger som nevnt over 8 mill. kroner til prosjektering i 2023. Deretter ligger det 50 mill. kroner i 2026, for oppstart av prosjektet. Videre kostnader er tenkt fra 2027 og utover.

Kommunedirektøren ser ikke hvordan vi skal finansiere drift av nye sykehjemsplasser. For å sikre dette er det nødvendig å gjennomføre bygging av nye skoler slik at ny skolestruktur kan frigjøre driftsmidler – som igjen kan overføres til Helse og omsorg, jf. demografiframskrivningen med færre barn, flere eldre. «Fordelen» med en utsettelse er at tjenestene i større grad tvinges til omstilling. En slik omstilling vil være nødvendig uansett.

I forbindelse med tomtevalg, er WSP Norge AS engasjert for å utrede tomtealternativer. Resultatet av deres arbeid har så langt funnet at programmert arealbehov utgjør 13 700 m². WSP har da beregnet arealbehovet for et kombinasjonsbygg med både omsorgsboliger og sykehjem, til sammen 130 plasser. Det anbefales videre å budsjettere med en kvm pris på kroner 60 000 i 2022. Oppdatert estimert budsjettbehov er antatt å være 810 mill. kroner. Av dette estimeres det at 230 mill. kroner vil dekkes av husbanktilskudd (en har tatt utgangspunkt i 65 omsorgsboliger som kan gi 100,62 mill. kroner og 65 sykehjemsplasser som kan gi 129,48 mill. kroner).

Prosjektet er kun på planleggingsstadiet, og beløpene i økonomiplanen og fremover er estimerer som vil endre seg, og som må revideres når prosjekteringen starter. Det jobbes nå med å rekruttere prosjektleder til prosjektet. Foreløpig ivaretas denne funksjonen av enhetsleder ved Eiendomsdrift.

Bergan sykehjem - oppgradering kjøkkenareal og lyskilder fellesareal

Det er behov for oppgradering av et stort og seks mindre kjøkken for å sikre god drift og et godt tilbud til brukerne. I tillegg er det lagt inn midler til bytte av utdaterte lyskilder i fellesareal til mer miljøvennlige led lys.

Hjemmetjenester

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- 6 roder/avdelinger
- Bofelleskap for heldøgns pleie- og omsorgstjenester

Tjenesten bidrar til at kommunens innbyggere kan bo hjemme så lenge som mulig til tross for sykdom, funksjons-hemming eller alderdomssvekkelse. Tjenesten yter bistand innen hjemmesykepleie, hjemmehjelp, BPA - brukerstyrt personlig assistanse, PA - personlig assistanse, trygghetsalarmer, hjelpemidler og matombringing. I tillegg har tjenesten en kreftkoordinator som koordinerer et frivillig og profesjonelt tilbud til alvorlig syke pasienter, og en demenskoordinator som koordinerer et frivillig og profesjonelt tilbud til pasienter med en demensdiagnose.

Styringsdata

KOSTRA-funksjon	Mer-/mindreforbruk (mill. kroner) sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9			
	2021	2020	2019	2018
254 Pleie, omsorg, hjelp i hjemmet	72,92	64,70	74,16	88,04
Sum	72,92	64,70	74,16	88,04

*Normert nivå = Landsgjennomsnitt korrigert for utgiftsbehov

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområde med kommunegruppe 9 (K9).

Beregnet utgiftsindeks for pleie og omsorg i hjemmet er 108,6 % av landsgjennomsnittet. Det betyr at kommunen er beregnet til være 8,6 % mer kostnadskreven å drive enn landsgjennomsnittet. Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene hadde et høyere utgiftsnivå med 72,92 mill. kroner i 2021 sammenlignet med K9.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
Opprinnelig budsjett 2022	118 483	118 483	118 483	118 483
Tidligere vedtatte tiltak				
-	-	-	-	-
Sum tidligere vedtatte tiltak				
Konsekvensjusteringer	9 511	9 511	9 511	9 511
Sak 59/22 Ekstraordinær lønns og prisvekst	516	516	516	516
Sak 59/22 Andelsmessig trekk "Ungdomsklubben"	-139	-139	-139	-139
Sak 59/22 Kompensasjon knyttet til særlig ressurskrevende bruker	3 100	3 100	3 100	3 100
Sak 59/22 Opprettelse av personalbase Skolegata 12, helårseffekt	3 000	3 000	3 000	3 000
Lønnsoppgjør 2022 og prisvekst	3 034	3 034	3 034	3 034
Konsekvensjustert ramme	127 994	127 994	127 994	127 994
Nye tiltak				
Adm. leder BPA	894	894	894	894
Biler hjemmehjelpere	836	836	836	836
Økt grunnbemanning relatert til økt vedtakstimer	1 500	1 500	1 500	1 500
Overflytting 1 100% stilling sykepleier til rammeområdet Storhaugen	-592	-592	-592	-592
Krav til innsparing	-2 023	-2 023	-2 023	-2 023
Sum nye tiltak	615	615	615	615
Ny ramme	128 609	128 609	128 609	128 609

(tall i tusen)	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
				2024	2025	2026
Brutto driftsutgifter	138 394	120 653	130 779	130 779	130 779	130 779
Brutto driftsinntekter	-17 847	-2 170	-2 170	-2 170	-2 170	-2 170
Netto ramme	120 547	118 483	128 609	128 609	128 609	128 609

Under bystyresak 59/22 den 16. juni ble det gjort flere endringer i rammen til Hjemmetjenester. Rammeområdet mottok en kompensasjon knyttet til særlig ressurskrevende tjenester på 3,1 mill. kroner. Samtidig ble det tilført midler knyttet til opprettelse av personalbase Skolegata 12, da med en halvårseffekt på 1,5 mill. kroner hvor man i budsjettet for 2023 får helårseffekten av tiltaket. Rammeområdet fikk også et andelsmessig trekk på 0,13 mill. kroner for midler som skal overføres til "Ungdomsklubben" etter tilleggsforslag i saken. Rammen ble også styrket med 0,52 mill. kroner for ekstraordinær lønns- og prisvekst.

Lønns- og prisvekst for 2022 er kompensert i budsjettet for 2023. For rammen utgjør dette 3,0 mill. kroner.

Det oppleves stor etterspørsel etter hjemmebaserte tjenester. Dette gjelder også den tradisjonelle "hjemmesykepleien". Man sitter på statistikk som bekrefter denne opplevelsen.

Rammeområdet får krav til innsparing på 2,0 mill. kroner, for at økonomiplanen skal gå i balanse.

Rammeområdet styrkes med ett administrativt årsverk (0,894 mill. kroner) for å kunne håndtere vedtaksmengden knyttet til BPA-ordningen.

Det er lagt inn styrking for å kunne gi hjemmehjelpere tilgang på leasingbiler (0,836 mill. kroner) og det er lagt inn en styrking på 1,5 mill. kroner relatert til økte vedtakstimer/behov i befolkningen.

Det er også tatt høyde for videreføring og helårseffekt av tiltak som det ble bevilget ressurser til ved budsjettjusteringen i juni 2022.

Investeringsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
J.P. Clausensgate 7 - nytt yttertak		2 250		
Barmanhaugen - ny sansehage.	7 000			
Barmanhaugen - ny sansehage - husbanktilskudd	-3 850			
Bekkefarete boliger - nytt yttertak		2 650		
Barmanhaugen - 17 nye parkeringsplasser i bakgård	3 850			
Karitutnet avlastning - ombygging til omsorgsboliger	12 500			
Karitutnet avlastning - ombygging til omsorgsboliger - husbanktilskudd	-5 625			
Sum investeringstiltak	13 875	4 900	0	0

Barmanhaugen - 17 nye parkeringsplasser i bakgård

Antall tjenestebiler øker, og det er behov for flere ladeuttak for elbiler i sentrum.

Barmanhaugen - ny sansehage

Leilighetene på Barmanhaugen har ikke egne uteplasser. En sansehage/uteplass vil heve standarden og tilføre bygget nye kvaliteter. Tiltaket vil kunne utløse støtte fra Husbanken på 55 % av kostnaden. Prosjektet må gjennomføres samtidig med bygging av nye parkeringsplasser.

Karitutnet avlastning - ombygging til omsorgsboliger

Karitutnet avlastning er flyttet til Sommero og det er planlagt at lokalene skal bygges om til omsorgsboliger. Målsetningen er at lokalene skal tildeles eldre, med behov for heldøgns pleie- og omsorg. Tiltaket vil trolig være støtteberettiget Husbanktilskudd, med 45 % av investeringskostnaden.

Prosjekter fra tidligere økonomiplan - ikke videreført

To vesentlige prosjekter som lå inne i tidligere økonomiplan er ikke videreført. Dette gjelder Fredrik Selmers gate 1-3-5 og Kårhaugen 14.

Fredrik Selmers gate 1-3-5 kom opprinnelig opp i sammenheng med oppussing av Barmanhaugen. Dette ville ha skapt behov for kapasitet til å flytte ca. 10 beboere fra Barmanhaugen til annet sted (Selmers gate). Når Barmanhaugen foreslås flyttet ut i tid, er det ikke lenger like aktuelt å fortsette dette tiltaket.

Kårhaugen 14 må sees i lys av nytt sykehjem og resultat fra innbyggerundersøkelsen vedrørende tomtevalg. De tomtealternativene som fikk størst tilslutning var alle sentrumsnære tomter (Barnehemstomten, Goma og bydel Devoldholmen). Prosjektet er derfor ikke prioritert i kommende økonomiplanperiode.

Psykisk helse og rus

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- Hjemmebaserte tjenester og oppfølging
- Innsats-, forebyggende-, rehabiliterings- og oppfølgingsteam
- 2 bofellesskap
- Aktiviseringstilbud og lavterskeltiltak til målgruppen for psykisk helse og rus

Tjenesten sikrer et godt omsorgs- og behandlingstilbud til mennesker i en vanskelig livssituasjon gjennom råd og veiledning, samt adekvate helsetjenester til mennesker med psykiske lidelser, vansker og/eller ruslidelser.

Styringsdata

Rammeområdet føres i hovedsak på funksjon 254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende. Styringsdata er oppgitt og analysert under rammeområde for hjemmetjenester.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
Opprinnelig budsjett 2022	38 067	38 067	38 067	38 067
Tidligere vedtatte tiltak				
-	-	-	-	-
Sum tidligere vedtatte tiltak				
Konsekvensjusteringer	1 098	1 098	1 098	1 098
Sak 59/22 Ekstraordinær lønns og prisvekst	158	158	158	158
Lønnsoppgjør 2022 og prisvekst	940	940	940	940
Konsekvensjustert ramme	39 165	39 165	39 165	39 165
Nye tiltak				
Overføring av årsverk psykolog til enhet Legetjenester	-879	-879	-879	-879
Krav til innsparing	-627	-627	-627	-627
Sum nye tiltak	-1 506	-1 506	-1 506	-1 506
Ny ramme	37 659	37 659	37 659	37 659

(tall i tusen)	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
				2024	2025	2026
Brutto driftsutgifter	74 657	53 620	53 212	53 212	53 212	53 212
Brutto driftsinntekter	-18 435	-15 553	-15 553	-15 553	-15 553	-15 553
Netto ramme	56 223	38 067	37 659	37 659	37 659	37 659

Under bystyresak 59/22 den 16. juni 2022 mottok rammeområdet for Psykisk helse og rus 0,16 mill. kroner på bakgrunn av ekstraordinær lønns- og prisvekst.

Lønns- og prisvekst for 2022 er kompensert i budsjett for 2023. For rammen utgjør dette 0,35 mill. kroner.

Rammeområdet får krav til innsparing på 0,62 mill. kroner, for at økonomiplanen skal gå i balanse.

I forutsetningene for budsjett 2023 ligger at ett årsverk for psykolog som har tilhørt rammen nå flyttes organisatorisk til den nye rammen for Legetjenester, enhet Legetjenester/avdeling for kommunepsykologer.

Rammeområdet kommer til å gjøre omfattende endringer for å komme ned på tildelt ramme. Det er laget tiltaksplan for gjennomføring.

- Avslutter eksterne kjøp av heldøgns tjenester til tjenestemottakere.
- Avvikler 2,6 årsverk.
- Midlertidig endring av arbeidssted for "øremerket" personell.

Sum tiltak 12,9 mill. kroner.

- Organisatorisk gjennomgang.
- Ansettelsesstopp første halvår.
- Tydeligere og systematisk evaluering av enkeltvedtak.
- Etablering av gruppetilbud fremfor 1:1 tilbud.

Sum tiltak 5 mill. kroner.

Investeringsbudsjett

Det er ikke foreslått investeringstiltak på rammeområdet i økonomiplanperioden.

Velferd

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- NAV-kontor
- Flyktningetjenesten

Kontoret er organisert i 4 avdelinger med ulike team som utfyller hverandre. Avdelingene skal sammen nå et mangfold av brukere som trenger ulik grad av veiledning og oppfølging. Gjennom kontorets innsats skal arbeidsgivere skaffe seg arbeidskraft og flere skal få mulighet til å være i arbeid, delta i samfunnet og være sikret inntekt. NAV Kristiansund har inkludert flytningetjenesten i sitt tjenestetilbud.

Styringsdata

KOSTRA-funksjon	Mer-/mindreforbruk (mill. kroner) sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9			
	2021	2020	2019	2018
242 Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	1,06	4,35	4,35	4,69
243 Tilbud til personer med rusproblemer	-6,05	-5,46	-6,09	-3,11
281 Økonomisk sosialhjelp	-12,12	-12,16	-8,96	-4,11
Sum	-17,11	-13,27	-10,70	-2,53

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområde med kommunegruppe 9 (K9).

Beregnet utgiftsindeks for sosiale tjenester er 104,2 % av landsgjennomsnittet. Det betyr at kommunen er beregnet til være 4,2 % mer kostnadskrevennde å drive enn landsgjennomsnittet. Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene hadde et lavere utgiftsnivå med 17,11 mill. kroner i 2021 sammenlignet med K9.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett	Økonomiplan		
	2023	2024	2025	2026
Opprinnelig budsjett 2022	50 723	50 723	50 723	50 723
Tidligere vedtatte tiltak				
Tidligere vedtatt tiltak	-2 300	-2 300	-2 300	-2 300
Holde barnetrygden utenom sosialhjelpen 16.12.21	-2 400	-2 400	-2 400	-2 400
Sum tidligere vedtatte tiltak	-4 700	-4 700	-4 700	-4 700
Konsekvensjusteringer	2 391	2 391	2 391	2 391
Sak 59/22 Ekstraordinær lønns og prisvekst	212	212	212	212
Sak 59/22 Barnetrygd utenfor sosialhjelp helårseffekt	870	870	870	870
Lønnsoppgjør 2022 og prisvekst	1 309	1 309	1 309	1 309
Konsekvensjustert ramme	48 414	48 414	48 414	48 414
Nye tiltak				
Økte utgifter i forbindelse med bosettelse av flyktninger	13 623	13 623	13 623	13 623
Regelverk for arbeidsavklaringspenger	-437	-437	-437	-437
Felles dagsats for tiltakspenger, helårseffekt	79	79	79	79
Barnetrygd utenfor økonomisk sosialhjelp, helårseffekt	1 692	1 692	1 692	1 692
Oppjustering av satsene økonomisk sosialhjelp, helårseffekt	302	302	302	302
Sum nye tiltak	15 259	15 259	15 259	15 259
Ny ramme	63 673	63 673	63 673	63 673

(tall i tusen)	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Brutto driftsutgifter	52 706	54 843	67 793	67 793	67 793	67 793
Brutto driftsinntekter	-4 801	-4 120	-4 120	-4 120	-4 120	-4 120
Netto ramme	47 995	50 723	63 673	63 673	63 673	63 673

Under bystyresak 59/22 den 16. juni 2022 ble rammen styrket med 0,2 mill. kroner etter ekstra ordinær lønns- og prisvekst. Rammen ble i tillegg styrket med 0,87 mill. kroner til barnetrygd utenfor sosialhjelp.

Styrking gjelder allerede økt bemanning for å håndtere økt bosetting i kommunen, og rammen styrkes derfor med 13,6 mill. kroner.

Rammeområdet er statsbudsjettet korrigeret med en reduksjon på 0,43 mill. kroner knyttet til endring i regelverk for arbeidsavklaringspenger. Rammen er videre styrket med 0,079 mill. kroner for felles dagsats for tiltakspenger. Det er videre styrking i rammen for helårseffekt knyttet til barnetrygd utenfor sosialhjelp på 1,7 mill. kroner, samt en styrking for oppjustering av satsene for økonomisk sosialhjelp.

Investeringsbudsjett

Det er ikke foreslått investeringstiltak på rammeområdet i økonomiplanperioden.

Bo og habilitering

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- Botilbud med døgnkontinuerlige tjenester
- Dag- og arbeidstilbud
- Avlastning for barn og voksne
- Barnebolig
- Støttekontaktordning
- BPA - brukerstyrt personlig assistanse

Tjenesten gir tilrettelagt tilbud etter enkeltvedtak til personer med utviklingshemming og/eller funksjonshemming eller som av andre årsaker, har behov for bistand i bolig eller ved arbeidstilbud/fritidstilbud. Tjenesten skal bidra til en meningsfull hverdag med å bevare sosialt nettverk, mulighet til yrkesaktivitet, og opplevelse av trygghet og mestring.

Styringsdata

KOSTRA-funksjon	Mer-/mindreforbruk (mill. kroner) sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9			
	2021	2020	2019	2018
234 Aktivisering eldre og funksjonshemmede	6,31	13,23	5,19	14,51
254 pleie, omsorg, hjelp i hjemmet	72,92	64,70	74,16	88,04
Sum	79,24	77,93	79,35	102,55

*Normert nivå = Landsgjennomsnitt korrigert for utgiftsbehov

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområde med kommunegruppe 9 (K9).

Beregnet utgiftsindeks for aktivisering eldre og funksjonshemmede og pleie, omsorg og hjelp i hjemmet er 108,6 % av landsgjennomsnittet. Det betyr at kommunen er beregnet til være 8,6 % mer kostnadskrevende å drive enn landsgjennomsnittet. Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene hadde et høyere utgiftsnivå med 79,24 mill. kroner i 2021 sammenlignet med K9.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
Opprinnelig budsjett 2022	150 243	150 243	150 243	150 243
Tidligere vedtatte tiltak				
-	-	-	-	-
Sum tidligere vedtatte tiltak				
Konsekvensjusteringer	4 374	4 374	4 374	4 374
Sak 59/22 Ekstraordinær lønns og prisvekst	665	665	665	665
Lønnsoppgjør 2022 og prisvekst	3 709	3 709	3 709	3 709
Konsekvensjustert ramme	154 617	154 617	154 617	154 617
Nye tiltak				
Styrkning årsverk iht. rapport	8 000	8 000	8 000	8 000
Krav til innsparing	- 1 855	- 1 855	- 1 855	- 1 855
Sum nye tiltak	6 145	6 145	6 145	6 145
Ny ramme	160 762	160 762	160 762	160 762

(tall i tusen)	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
				2024	2025	2026
Brutto driftsutgifter	230 049	192 873	203 392	203 392	203 392	203 392
Brutto driftsinntekter	-43 410	-42 630	- 42 630	- 42 630	- 42 630	- 42 630
Netto ramme	186 639	150 243	160 762	160 762	160 762	160 762

Under bystyresak 59/22 den 16. juni 2022 ble rammen styrket med 0,52 mill. kroner for ekstraordinær lønns- og prisvekst. Lønns- og prisvekst for 2022 er kompensert i budsjettet for 2023. For rammen utgjør dette 3,7 mill. kroner.

Rammeområdet får krav til innsparing på 1,8 mill. kroner, for at økonomiplanen skal gå i balanse.

Dette rammeområdet skal gjennom en omfattende og krevende omstilling for å klare å få driftskostnadene ned på tildelt ramme. Det er grunn til å stille spørsmål om dette er realistisk. Bystyret fikk seg forelagt en gjennomgang/utredning av dagens driftssituasjon før sommerferien 2022. I denne kommer det frem hvordan pengene anvendes. Bo og habilitering kan ikke alene klare å gjennomføre de nødvendige nedtrekkene, men er særlig avhengig av at Seksjon forvaltning helse og omsorg også endrer sin praksis.

Vi kommer til å måtte jobbe med sammensetning av tjenestemottakere i de ulike boligfellesskapene.

Vi skal avvikle driften i Smørsoppen. Medarbeidere vil enten følge med beboere til ny lokasjon eller de vil settes inn i vakante stillinger i annen avdeling i samme enhet.

Det er lagt frem en nedtrekksplan som svarer ut 10,4 mill. kroner over en fireårsperiode.

Investeringsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett	Økonomiplan		
	2023	2024	2025	2026
Nye omsorgsboliger Konsul Johnsens gate 29 - kost	16 000			
Nye omsorgsboliger Konsul Johnsens gate 29 - salgsinntekt	-8 300			
Nye omsorgsboliger Konsul Johnsens gate 29 - husbanktilskudd	-4 500			
Nye omsorgsboliger Konsul Johnsens gate 29 - momskompensasjon	-3 200			
Bergan Bofellesskap - Lydisolering av kontorer	300			
Dale Dagsenter - Oppgradering	1 000			
Sum investeringstiltak	1 300	0	0	0

Nye omsorgsboliger Konsul Johnsens gate 29

Eiendommen i Konsul Johnsens gate 29 er kjøpt i 2021 for 2,5 mill. kroner. Her skal det bygges om til 5 omsorgsboliger for psykisk utviklingshemmede. Kommunen står for kjøp og ombygging av eiendommen. Når bygget er klart, selges det til et nyopprettet borettslag, og beboerne blir andelseiere. Salgssummen per leilighet blir prosjektkostnader inkludert tomt, fratrasket husbanktilskudd og momskompensasjon. Prosjektet skal være et nullspill økonomisk for kommunen.

Prosjektet er et resultat av et privat initiativ fra brukere/pårørende, noe som samsvarer godt med føringene som er lagt til grunn i Helhetlig plan for helse og omsorg 2020-2030.

Det er fra tidligere innarbeidet 25 mill. kroner i økonomiplanen vedrørende dette prosjektet. Foreslåtte bevilgning i 2023 medfører en økning på 3 mill. kroner, og en ny total kostnadsramme på 28 mill. kroner.

Storhaugen helsehus

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- Døgntilbud
 - korttidsplasser for utredning og behandling
 - spesialiserte korttidsplasser innen rehabilitering og palliasjon
 - interkommunalt øyeblikkelig hjelp døgntilbud
- Forebyggende og rehabiliterende tjenester
 - regional utviklingssentral for friskliv og mestring
 - ergo- og fysioterapitjenester for voksne
 - fysioterapeuter med driftsavtale
 - miljøarbeidertjeneste
 - hjelpemiddelformidling og transport
- Responssenter

Helsehuset er et kommunalt kompetansesenter og leverer tjenester som understøtter innbyggernes evne til hverdagsmestring og selvstendighet, akuttmedisinske tjenester, samt tjenester ved livets slutt. Responssenteret er stedet som tar imot og svarer på varsler fra digitale og trygghetsskapende løsninger. Helsehuset tilbyr tjenester for innbyggere i alle aldersgrupper og på alle nivåer i omsorgstrappen.

Styringsdata

KOSTRA-funksjon	Mer-/mindreforbruk (mill. kroner) sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9			
	2021	2020	2019	2018
233 Forebyggende arbeid, helse og sosial	-2,10	2,66	-2,77	0,12
241 Diagnose, behandling og rehabilitering	-16,56	-7,45	-12,91	-10,35
Sum	-18,66	-4,79	-15,68	-10,23

*Normert nivå = Landsgjennomsnitt korrigert for utgiftsbehov

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområdet med kommunegruppe 9 (K9).

Beregnet utgiftsindeks for kommunehelse er 97,3 % av landsgjennomsnittet. Det betyr at kommunen er beregnet til være 2,7 % mindre kostnadskreven å drive enn landsgjennomsnittet. Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene hadde et lavere utgiftsnivå med -18,66 mill. kroner i 2021 sammenlignet med K9.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
Opprinnelig budsjett 2022	102 460	102 460	102 460	102 460
Tidligere vedtatte tiltak				
-	-	-	-	-
Sum tidligere vedtatte tiltak				
Konsekvensjusteringer	-26 008	-26 008	-26 008	-26 008
Sak 59/22 Ekstraordinær lønns og prisvekst	313	313	313	313
Sak 59/22 Flytting av ansvar 3810 Responssenter og 3811 Responsteam til Storhaugen helsehus	4 159	4 159	4 159	4 159
Sak 59/22 Flytting av ansvar 3053 Støttetjeneste til Storhaugen helsehus	3 966	3 966	3 966	3 966
Sak 59/22 Flytting av ansvar 3164 "Forebyggende eldre" (dagtilbud) til enhet Sykehjem og fellestjenester	-5 085	-5 085	-5 085	-5 085
Sak 59/22 Flytting av ansvar 3175 Turnuslege, 3176 Legevakt, 3177 Fastlegeordning, 3178 AMK, 3180 Kommunalt legearbeid, samt deler av budsjett på ansvar 3170 Storhaugen helsehus til rammeområde 39 Legetjenester	-32 895	-32 895	-32 895	-32 895
Finansiering av 2 nye LIS 1 stillinger, pålegg fra Statsforvalter	1 700	1 700	1 700	1 700
Lønnsoppgjør 2022 og prisvekst	1 834	1 834	1 834	1 834
Konsekvensjustert ramme	76 452	76 452	76 452	76 452
Nye tiltak				
Finansiering av 2 nye LIS, 1 stillinger overført til Legetjenester	-1 700	-1 700	-1 700	-1 700
Overflytting ansvar 3174 Samfunnsmedisin til enhet for Legetjenester	-1 708	-1 708	-1 708	-1 708
Overflytting 1 100% stilling sykepleier til rammeområdet Storhaugen	592	592	592	592
Krav til innsparing	-1 223	-1 223	-1 223	-1 223
Sum nye tiltak	-4 039	-4 039	-4 039	-4 039
Ny ramme	72 413	72 413	72 413	72 413

(tall i tusen)	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
				2024	2025	2026
Brutto driftsutgifter	142 934	118 568	88 521	88 521	88 521	88 521
Brutto driftsinntekter	-44 739	-16 108	-16 108	-16 108	-16 108	-16 108
Netto ramme	98 250	102 460	72 413	72 413	72 413	72 413

Under bystyresak 59/22 den 16. juni 2022 ble det gjennomført store endringer for rammeområdet gjennom oppretting av nytt rammeområde for Legetjenester, hvor det nye rammeområdets budsjett ble hentet fra rammeområdet Storhaugen helsehus. Videre ble det under samme sak gjennomført flytting av rammeområdet for ansvarene 3164 og 3053. Rammen ble også styrket med 0,31 mill. kroner for ekstraordinær lønns- og prisvekst.

Lønns- og prisvekst for 2022 er kompensert i budsjettet for 2023. For rammen utgjør dette 1,83 mill. kroner.

Rammeområdet får krav til innsparing på 1,2 mill. kroner, for at økonomiplanen skal gå i balanse.

Investeringsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
Storhaugen Helsehus - generell oppgradering	11 750	10 000		
Solcelleanlegg Storhaugen helsehus	500			
Sum investeringstiltak	12 250	10 000	0	0

Storhaugen Helsehus - generell oppgradering

Storhaugen helsehus må oppgraderes for å kunne være et velfungerende helsehus. Oppgraderingen gjelder blant annet: heis, brannsikkerhet, gulvbelegg, lysstyring og bunnledninger.

Solcelleanlegg

I tråd med plan for klimabudsjettet og tidligere bystyrevedtak, legges det opp til etablering av solcelleanlegg på Storhaugen helsehus. Investeringsstiltaket var lagt inn med en kostnad på 1,5 mill. kroner i 2022, og det anbefales en tilleggsfinansiering i 2023 på 0,5 mill. kroner. Ny kostnadsramme etter dette vil være 2 mill. kroner.

Legetjenester

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet/enheten er nyetablert og under oppbygning. Enheten ledes av kommuneoverlegen.

Rammeområdet omfatter:

- Legetjenester administrasjon
- Kristiansund og omegn legevakt
- Miljørettet helsevern
- Fastlegeordningen
- Turnuslege (LIS1) -ordningen
- Akuttmedisinsk nødsentral (AMK)
- Kommunale legestillinger
- Kommunepsykologene

Tjenesten er helt sentral i kommunens sørge for ansvar knyttet til førstelinjen. Fastlegeordningen er organisert i samspill mellom kommune og selvstendig næringsdrivende.

Styringsdata

Rammeområdet føres i hovedsak på funksjon 241 Diagnose, behandling, re/habilitering, samt funksjon 253 Helse og omsorgstjenester i institusjon. Styringsdata er oppgitt og analysert under rammeområdene for Storhaugen helsehus og Sykehjem.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
Opprinnelig budsjett 2022				
Sum tidligere vedtatte tiltak				
Konsekvensjusteringer	45 802	45 802	45 802	45 802
Sak 59/22 Ekstraordinær lønns og prisvekst	140	140	140	140
Sak 59/22 Flytting av ansvar 3175 Turnuslege, 3176, 3177, 3178, 3180, samt deler av budsjett på ansvar 3170 Storhaugen helsehus felles fra Storhaugen helsehus	32 895	32 895	32 895	32 895
Sak 59/22 Økt kostnad legevakt fra 01.03.22, helårseffekt	11 400	11 400	11 400	11 400
Sak 59/22	-286	-286	-286	-286
Økt styrking merkantil stilling	600	600	600	600
Lønnsoppgjør 2022 og prisvekst	1 053	1 053	1 053	1 053
Konsekvensjustert ramme	45 802	45 802	45 802	45 802
Nye tiltak				
Finansiering av 2 nye LIS 1 stillinger overført fra Storhaugen helsehus	1 700	1 700	1 700	1 700
Overflytting av ansvar 3174 Samfunnsmedisin fra Storhaugen helsehus	1 708	1 708	1 708	1 708
Styrking merkantil stilling	195	195	195	195
Overføring av årsverk psykolog fra enhet Psykisk helse og rus	879	879	879	879
Basistilskuddet til fastleger fra 1. mai	2 702	2 702	2 702	2 702
Krav til innsparing	-702	-702	-702	-702
Sum nye tiltak	6 482	6 482	6 482	6 482
Ny ramme	52 284	52 284	52 284	52 284

(tall i tusen)	Regnskap	Budsjett	Budsjett 2023	Økonomiplan		
				2024	2025	2026
Brutto driftsutgifter			57 999	57 999	57 999	57 999
Brutto driftsinntekter			-5 715	-5 715	-5 715	-5 715
Netto ramme			52 284	52 284	52 284	52 284

Stor andel av rammen er overført fra Storhaugen helsehus som følge av omorganisering.

Rammeområdet får krav til innsparing på 0,2 mill. kroner, for at økonomiplanen skal gå i balanse.

Det ble ved budsjettjusteringen juni 2022 bevilget midler til drift av ny legevakt. Dette som konsekvens av at Helse Møre og Romsdal sa opp avtalen om legevaktsamarbeid med kommunen med virkning fra 1.3.2023. Det nye konseptet innebærer en betydelig kostnadsøkning for kommunen. På den annen side vil vi kunne drive i tråd med akuttmedisinforskriften og i tilrettelagte lokaler. Rekrutteringspakkene og den lokale sykefraværsordningen vil medføre kostander som kommunedirektøren per nå ikke har oversikt over. Det kan bli behov for å komme tilbake til bystyret med dette. Tilsvarende gjelder også for kommunal drift av Bryggen medisinske senter.

Investeringsbudsjett

Det er ikke foreslått investeringstiltak på rammeområdet i økonomiplanperioden.

TEKNISK OG KULTUR

Status og utfordringer

Sektoren leverer tjenester som alle kommunens innbyggere benytter seg av. Noen av disse tjenestene tas nok som selvfølgelige, som leveranse av vann, avløpstjenester og vedlikehold av vei og friluftsområder.

Vedtatte tiltak i [Hovedplan for avløp og vannmiljø](#) gjennomføres fortløpende, for å oppfylle nye og strengere krav til avløpsrensing. Her er renseanlegget på Hagelin satt i drift og oppfyller rensekravene godt. Overføringssystemene fra bydelene Innlandet, Kirkelandet og Goma til renseanlegget er gjennomført. Nordlandet arbeides det fremdeles med og det er i dag ikke godkjent overføringsnett på avløp. Dette er en begrensning for større etableringer. Også handlingsdelen og prosjektene i vedtatt [Hovedplan for vannforsyning](#) er fortsatt relevant. Her vil fornying av ledningsnett være en oppgave i uoverskuelig framtid. Fastsatte kvalitetskrav for vann og avløp er opprettholdt og godt innenfor kravene.

Kommunen har over 200 000 kvadratmeter med formålsbygg som skoler og barnehager samt 700 andre boliger, hvorav 320 er omsorgsboliger. Eiendomsdrift forvalter og vedlikeholder kommunale bygg og har blant annet 180-190 inn- og utflyttinger med tilhørende behov for oppussing i løpet av ett år.

Brann og redning, som inngår i et samarbeid med tre av nabokommunene, har på et normalår over 450 blålysoppdrag i Kristiansund og 200 andre hasteoppdrag. De tre andre kommunene har anslagsvis 120-130 oppdrag, som koordineres og ledes fra Kristiansund.

Kulturenheten sørger for å opprettholde et godt og mangfoldig tilbud innen kultur og idrett. Det er tilrettelagt anlegg og arbeides med nye anlegg som skal sikre god tilgang for både topp- og breddeidrett og kulturopplevelser.

Plan og byggesak opplever et stort trykk i antall byggesaker og reguleringsplaner. De skal fortsatt gjennomføre en smidig, rask, forutsigbar og korrekt saksbehandling og veiledning. Arbeidet med kommuneplanens arealdel (KPA) følger planlagt fremdrift.

Det arbeides godt i enhetene innenfor sektoren. Det leveres gode tjenester selv med knappe ressurser og utfordringer med et planverk som kan være av eldre årgang og ikke foreligger i digitalisert form.

Byen står foran store og spennende utviklingsprosjekter de neste fire årene, både i regi av kommunen og i samarbeid med andre aktører. Samtidig er de økonomiske ramme redusert til et minimum og antall administrativ personell/rådgivere er vesentlig redusert. Ny utvikling og drift må finansieres innenfor dagens rammer. Kommunens ambisjoner forutsettes derfor redusert tilsvarende og god forvaltning av arbeidsgiverrollen blir stadig viktigere.

Estetikk, energiøkonomisering og miljøtiltak vektlegges i planlegging av nye offentlige bygg. Eiendomsstrategien for kommunens formålsbygg implementeres og det skal utarbeides en langsiktig forvaltningsplan for å sikre en god eiendomsforvaltning, herunder handlingsplaner for vedlikehold.

Det gjennomføres tilfredsstillende drift og vedlikehold av veianlegg, parker, friområder, kommunale lekeplasser og turområder i forhold til gitt ramme. Det er viktig at tidligere investeringer i anlegg, bygningsmasse og annen infrastruktur blir fulgt opp med tilstrekkelig drift og vedlikehold slik at verdiene ikke blir unødig forringet og skaper et etterslep på vedlikehold.

Kommunen vil bidra til å opprettholde et godt og mangfoldig tilbud innen kultur og idrett gjennom riktig fordeling av midler og sikring av tilgang til anlegg for både topp og bredde i henhold til vedtatte politiske vedtak.

Hovedmål for sektoren

Alle tjenesteområder og enheter har ansvar for å følge opp satsingsområdene i kommuneplanens samfunnsdel. Tabellen under viser hvilke hovedmål innenfor hvert satsingsområde, som er særlig relevante for sektoren Teknisk og kultur.

Satsingsområde	Relevante hovedmål for sektoren
Den varme byen	Vi har lagt til rette for god helse og livskvalitet for alle, uansett alder.
	Vi har et aldersvennlig samfunn.
	Vi har like muligheter for alle til tross for ulike forutsetninger.
	Vi har en trygg by som er tilgjengelig for alle.
Den kloke byen	Vi har et inkluderende, bærekraftig og seriøst arbeidsliv.
	Vi har gode tjenester og god service.
	Vi har styrket byen som regional motor gjennom handlekraftige og forpliktende partnerskap.
Den smarte byen	Vi har klima- og miljøperspektiv i alt vi gjør, og er pådriver for en samfunnsutvikling mot et lavutslippsamfunn.
	Vi har redusert konsekvensene av klimaendringen som skjer.
	Vi har bevart våre marine ressurser og bruker havet på en måte som fremmer våre naturgitte forutsetninger og utvikling.
	Vi har tatt vare på og videreutviklet Kristiansunds bygningsmessige særpreg og identitet.
	Vi har solid infrastruktur.
Den modige byen	Vi er en fremtidsrettet og inkluderende kommune.
	Vi er en foretrukken og innovativ samarbeidspartner.
	Vi tar i bruk gullet i vår egen bakgård.
Menneskelige ressurser	Vi er en attraktiv arbeidsgiver.
	Vi er en fremtidsrettet og fleksibel organisasjon.
	Vi har fokus på kvalitet, og jobber kontinuerlig med forbedring av våre tjenester i henhold til krav.
Økonomi	Vi har økonomisk bærekraft i virksomheten.
	Vi har god økonomistyring og effektiv tjenesteproduksjon.

Prioriteringer i planperioden 2023-2026

Fullføring av kommuneplanens arealdel (KPA 2020-2032) er prioritert. Planen er et viktig styringsverktøy for utviklingen av arealer i kommunen. Her fremkommer det arealer avsatt til næring, boliger og idrettsanlegg, men planen er også svært viktig for å ivareta miljø og grønne områder. Når kommuneplanens arealdel er på plass bør arbeidet med modernisering, det vil si revisjon, av gamle planer påstartes. Vi har planer fra 1950 som fremdeles er gjeldende og som ikke dekker dagens behov. Digitalisering av alle planer og behandlingsprosesser er et stort prosjekt og ønskes igangsatt i perioden.

Sektoren må bidra i utviklingen av et aldersvennlig samfunn med flere tilpassede boliger for gruppen og fornying av boligmasse som allerede er eid av kommunen. Dette gjøres gjennom planlegging av nye boliger, kjøp og salg av eiendommer og reduksjon av vedlikeholdsetterslep på allerede kommunalt eide boliger.

Sektoren står foran store utbyggingsprosjekt på skoler og sykehjem. Dette er krevende, og det er ansatt egen prosjektleder for å ivareta dette på Eiendomsdrift.

Arbeidstilsynet har fremdeles pålagt kommunen å utbedre arbeidsforhold for Brann og redning. Bygging av ny brannstasjon er prioritert og ønskes satt i drift i 2023.

Alle anskaffelser av boliger og nybygg skal ha fokus på bærekraft og vurderinger opp mot klima og miljø. Gode løsninger i form av materialvalg, energiforbruk og muligheter for solcelleanlegg og lignende skal vurderes.

Vei- og parktjenester er en tjeneste som er sterkt utfordret. Her er det nødvendig å tilrettelegge for at tjenesten fortsatt skal levere godt både i sommer- og vinterhalvåret. Tjenesten er svært dyktig til å vedlikeholde de grønne friområdene i byen og dette er fortsatt et prioritert område for Kommunalteknikk.

Tekniske tjenester har mange tilsyn gjennom et år. Alle slike myndighetspålegg må prioriteres og lukkes rett-tidig.

Det største prosjektet for kulturenheten, sammen med andre er opera- og kulturhuset. Arbeidet består av prosjektering av bygningsmassen i forhold til økonomi og reguleringsplan. Aktivitetstilbud for barn og ungdom med tilrettelegging av gode fritidstilbud som musikk- og kulturskoletilbud, idrettsanlegg og være en god samarbeidspartner for organisasjoner som tilrettelegger for økt bruk og tilgjengelighet av vår natur. Slike tilbud må omfatte alle aldersgrupper.

Kultur

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- Idrettspark med idrettshall, badeland, kafé og kommunale idrettsanlegg
- Kulturskole med tilbud innen musikk, teater, musikkterapi og visuell kunst
- Bibliotek med litteraturhus
- Kulturavdeling med oppgaver knyttet til
 - kommunens kulturoppgaver
 - kunst- og kulturformidling/produksjon
 - tilskuddsordninger til lag og foreninger, øvrig frivillig virksomhet og profesjonelt kulturliv
 - administrasjon av Caroline kino- og konferansesenter, Festiviteten og andre sentrale kultur- og fritidstilbud

Tjenesten sikrer et godt fritids- og kulturtilbud til det beste for alle innbyggere lokalt og regionalt, i nært samarbeid med frivillige og profesjonelle aktører innen kultur, kulturnæring, idrett og friluftsliv.

Styringsdata

KOSTRA-funksjon	Mer-/mindreforbruk (mill. kroner) sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9			
	2021	2020	2019	2018
380-381 Idrett	3,66	6,00	6,24	4,74
231-370-373-375-377-383-385-3866 Kultur	-22,17	-15,84	-0,63	-0,75
Sum	-18,51	-9,84	5,61	3,99

*Normert nivå = Landsgjennomsnitt korrigert for utgiftsbehov

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområdet med kommunegruppe 9 (K9).

Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene innen idrett og kultur hadde et lavere utgiftsnivå med - 18,51 mill. kroner i 2021 sammenlignet med K9. Idrett bruker mer enn K9 (3,66 mill. kroner), mens kultur har et mindreforbruk.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
Opprinnelig budsjett 2022	40 051	40 051	40 051	40 051
Tidligere vedtatte tiltak				
-	-	-	-	-
Sum tidligere vedtatte tiltak				
Konsekvensjusteringer	2 427	2 427	2 427	2 427
Sak 59/22 Ekstraordinær lønns og prisvekst	118	118	118	118
Sak 59/22 Økning ungdomsklubben	500	500	500	500
Sak 59/22 Kompensasjon for en rekke mindre tiltaksposter	790	790	790	790
Lønnsoppgjør 2022 og prisvekst	1 019	1 019	1 019	1 019
Konsekvensjustert ramme	42 478	42 478	42 478	42 478
Nye tiltak				
Tilskudd OMKK			26 000	26 000
Krav til innsparing	-679	-679	- 679	- 679
Sum nye tiltak	-679	- 679	25 321	25 321
Ny ramme	41 799	41 799	67 799	67 799

(tall i tusen)	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
				2024	2025	2026
Brutto driftsutgifter	75 378	71 323	73 071	73 071	99 071	99 071
Brutto driftsinntekter	-34 841	-31 272	-31 272	-31 272	-31 272	-31 272
Netto ramme	40 537	40 051	41 799	41 799	67 799	67 799

Under bystyresak 59/22 den 16. juni 2022 ble det gjort flere endringer for rammeområdet Kultur. Rammen ble styrket med 0,5 mill. kroner til "Ungdomsklubben", samt en styrking på 0,79 mill. kroner for en rekke mindre tiltaksposter. Under samme sak ble det også fordelt 0,11 mill. kroner for ekstraordinær lønns- og prisvekst. Lønns- og prisvekst for 2022 er kompensert i budsjettet for 2023. For rammen utgjør dette 0,36 mill. kroner.

Rammeområdet får krav til innsparing på 0,67 mill. kroner, for at økonomiplanen skal gå i balanse.

Investeringsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
Gripkroa - oppgradering diverse anlegg og bygg	500			
Caroline Kino - prosjektering etablering av ny heis	380			
Viken Gård - oppgradering	350			
Atlanten idrettspark - oppgradering iht vedlikeholdsplan	3 000	3 000	3 000	3 000
Kristiansund Kulturskole instrumentkjøp	250			
Reguleringssentral Atlanterhavsbadet	500			
Bakgården ungdomshus - inventar	300			
Dalen Gård - generell oppgradering		800		
Festiviteten - utvendig rehabilitering	2 000	2 000		
Nærmiljøanlegg Goma			2 500	
Kommuneplan for fysisk aktivitet og friluftsliv	1 000	1 000	1 000	1 000
Atlanten stadion	11 000			
Sum investeringstiltak	19 280	6 800	6 500	4 000

Det er lagt inn flere investeringer innen kulturområdet, med et samlet beløp på i underkant av 37 mill. kroner. Tiltakene innebærer blant annet utvendig rehabilitering av Festiviteten, nærmiljøanlegg på Goma i forbindelse med ny brannstasjon, oppgradering av Gripkroa og generell oppgradering av Dalen gård.

Atlanten idrettspark - oppgradering i henhold til vedlikeholdsplan

Det er avsatt 3 mill. kroner til årlige oppgraderinger ved Atlanten idrettspark. Vilårene for bruk av midlene er at det kan klassifiseres som et investeringsprosjekt, at det er en påkostning og oppgradering, som forlenger levetiden på byggene.

Atlanten stadion

Atlanten stadion er lagt inn med sluttfinansiering i 2023, etter utfordringer i tidsplanen. Disse 11 mill. kroner lå allerede inne i 2022, men ble overført til 2023 via 3. kvartalsrapporten 2022.

Kommuneplan for fysisk aktivitet og friluftsliv

Det er videreført tilskudd med 1 mill. kroner årlig til tiltak i kommuneplan for fysisk aktivitet og friluftsliv. Midlene kan bare brukes på tiltak der kommunen selv er grunneier eller har eierandel om det er en ekstern aktør som eier og driver formålet som tiltaket er rettet mot.

Normoria

I tillegg til prosjektene over skal kommunen sammen med fylkeskommunen, Stiftelsen Nordmøre museum og Operaen i Kristiansund realisere et nytt opera-, museum og kulturhus i Kristiansund, med en ramme på 825 mill. kroner. Dette nye kulturhuset er ikke lengere en del av kommunens investeringsbudsjett, da investeringen gjøres via et aksjeselskap - OMKK Eiendom AS. Selskapet tar opp egne lån, og kommunen og fylket stiller kommunal og fylkeskommunal garanti for lånene. Kristiansund kommune og Møre og Romsdal fylkeskommune vil over driftsbudsjettet dekke renter og avdrag på aksjeselskapets lån. For Kristiansund kommune vil dette ikke ha betydning for beløpenes størrelse, men utbetalingen vil gå som et tilskudd via Kultur, i stedet for renter og avdrag under finansområdet.

Kommunalteknikk

Beskrivelse av rammeområdet

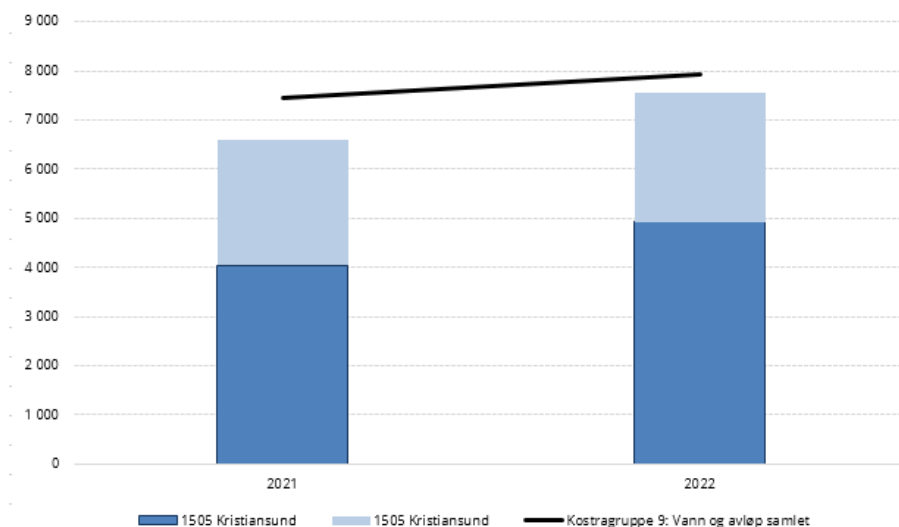
Rammeområdet omfatter:

- Planlegging, utbygging, drift og vedlikehold av kommunaltekniske anlegg på vei, vannforsyning og avløp.
- Forvaltning, drift og tiltak for parker, lekeplasser og andre grøntanlegg, friluftsområder og badeplasser.
- Kommunens oppgaver etter forurensingslov, utslippstillatelser, forurenset grunn og andre miløsaker.
- Oppgaver etter veglov, trafikkregulering og trafikk sikkerhet.
- Byggherrefunksjon ved utbygging av bygg og anlegg på vei, vannforsyning og avløp.
- Beredskap knyttet til vannforsyning, avløp, vei/trafikk, snøbrøyting og strøing.

Tjenesten forvalter og videreutvikler kommunalteknisk infrastruktur og omfatter mange ulike tjenester og service til alle innbyggere og næringsliv.

Styringsdata

Utvikling i kommunale utgifter

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
Opprinnelig budsjett 2022	14 489	14 489	14 489	14 489
Tidligere vedtatte tiltak				
-	-	-	-	-
Sum tidligere vedtatte tiltak				
Konsekvensjusteringer	421	421	421	421
Sak 59/22 Ekstraordinær lønns og prisvekst	63	63	63	63
Lønnsoppgjør 2022 og prisvekst	358	358	358	358
Konsekvensjustert ramme	14 910	14 910	14 910	14 910
Nye tiltak				
Krav til innsparing	-239	-239	-239	-239
Sum nye tiltak	-239	-239	-239	-239
Ny ramme	14 671	14 671	14 671	14 671

(tall i tusen)	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
				2024	2025	2026
Brutto driftsutgifter	138 638	139 469	139 651	139 651	139 651	139 651
Brutto driftsinntekter	-121 900	-124 980	-124 980	-124 980	-124 980	-124 980
Netto ramme	16 738	14 489	14 671	14 671	14 671	14 671

Kommunalteknikk har et stort bruttobudsjett, med ca 140 mill. kroner i driftsutgifter og over 124 mill. kroner i inntekter. Selvkostområdene vann og avløp står for størstedelen av budsjettet, er utgiftene dekket av gebyrinntekter. Resterende nettoramme går til vei og gatelys samt park og uteområder.

Rammeområdet får krav til innsparing på 0,23 mill. kroner, for at økonomiplanen skal gå i balanse.

Til sistnevnte nettoramme er lønns- og prisvekst i 2022 på 0,35 mill. kroner kompensert i foreslåtte budsjettramme for 2023.

Investeringsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
Kommunale veier og gatelys	21 100	13 600	13 600	13 600
Boligområder/Næringsområder	1 100	500	500	1 500
Vann	45 500	35 800	74 000	68 000
Avløp	111 500	66 000	52 000	59 000
Park	2 450	1 700	2 800	2 700
Utenomhus	500	500	500	500
Sum investeringstiltak	182 150	118 100	143 400	145 300

Kommunalteknikk har et omfattende investeringsbudsjett, og investeringssummene i tabellen over er gitt per tjenesteområde. Investeringsprosjektene på tiltaksnivå er i vedlegg til handlingsprogrammet.

Kommunale veier og gatelys

Det største prosjektet under kommunale veier er utskiftning av gatelys, og overgang til strømbesparende lys. Samlet er det lagt inn 24 mill. kroner i den kommende 4-årsperioden. Videre er det lagt inn videreføring av utbygging av sykkeltraséer gjennom prosjektet sykkelby med 1,5 mill. kroner årlig. Det er også lagt inn 11,5 mill. kroner til gjenoppbygging av eksisterende asfaltveier, samt 6,0 mill. kroner til å bygge om grusveier til asfaltveier.

Vannforsyning

Ledningsnett på 230 km og mange gamle anlegg krever omfattende standardbevarende tiltak og suppleringer for å sikre leveranse og trygt drikkevann. Mange gamle anlegg fører til at det årlig inntreffer et høyt antall uforutsette skader, som hurtig må utbedres. De mange små, men dyre strakstiltak forutsetter store rammebevilgninger for å ha på plass umiddelbar finansiering til iverksetting.

Ny hovedledning over Freifjorden foreslås påstartet i 2024 og gjennomført i 2025 da de to eksisterende vannledningene er 40 år gamle. Det er lagt inn 51 mill. kroner til dette tiltaket i økonomiplanen.

Det er også lagt inn 34 mill. kroner til rehabilitering av vannledning Flatset-Møst, samt 10 mill. kroner til omlegging av vannledning Rensvik.

Avløp og avløpsrensing

Det er en omfattende eksisterende anleggsstruktur på avløp, som krever betydelig standardbevarende tiltak og suppleringer for å unngå alvorlige lekkasjer av avløpsvann til sårbare resipienter og boområder. Det er hvert år mange uforutsette, men dyre strakstiltak som er avhengig av at det finnes finansiering gjennom sekkepost for rask iverksetting.

Hovedplan avløp og vannmiljø legger opp til at det skal bygges et avløpsrenseanlegg for nordre Frei i Nerdalen. Videre utbygging av boligområder på nordre Frei er avhengig av at dette anlegget bygges ut. Dette er det vesentligste tiltaket i planperioden, hvor det er lagt inn 126 mill. kroner de neste 4 årene.

Plan og byggesak

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- Veiledning og behandling av private reguleringsplaner
- Byggesak
- Oppmåling og forvaltning av geodata
- Eierseksjonering og matrikkel
- Naturforvaltning

Tjenesten ivaretar kommunens rolle som myndighetsutøver etter plan- og bygningsloven, naturmangfoldloven, konsesjonsloven, eierseksjonsloven, geodataloven og matrikkeloven. Tjenesten har også ansvar for kommuneplanens arealdel, og ivaretar rollen som samfunnsaktør i byutvikling, særlig innenfor fysisk planlegging og byutforming.

Styringsdata

KOSTRA-funksjon	Mer-/mindreforbruk (mill. kroner) sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9			
	2021	2020	2019	2018
301 Plansaksbehandling	-2,43	-1,50	-2,45	-1,29
302,304,305 Byggesak og deling	-1,83	0,92	1,02	1,04
303 Kart og oppmåling	-1,88	-1,11	-1,43	-1,00
Sum	-6,15	-1,69	-2,86	-1,24

*Normert nivå = Landsgjennomsnitt korrigert for utgiftsbehov

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområdet med kommunegruppe 9 (K9).

Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene innen plan og byggesak hadde et lavere utgiftsnivå med 6,15 mill. kroner i 2021 sammenlignet med K9.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
Opprinnelig budsjett 2022	5 040	5 040	5 040	5 040
Tidligere vedtatte tiltak				
-	-	-	-	-
Sum tidligere vedtatte tiltak				
Konsekvensjusteringer	146	146	146	146
Sak 59/22 Ekstraordinær lønns og prisvekst	22	22	22	22
Lønnsoppgjør 2022 og prisvekst	124	124	124	124
Konsekvensjustert ramme	5 186	5 186	5 186	5 186
Nye tiltak				
Krav til innsparing	-83	-83	-83	-83
Sum nye tiltak	-83	-83	-83	-83
Ny ramme	5 103	5 103	5 103	5 103

(tall i tusen)	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
				2024	2025	2026
Brutto driftsutgifter	23 569	18 049	18 112	18 112	18 112	18 112
Brutto driftsinntekter	-17 883	-13 009	-13 009	-13 009	-13 009	-13 009
Netto ramme	5 686	5 040	5 103	5 103	5 103	5 103

Det er lagt til grunn kompensasjon for lønns- og prisvekst i 2022 for budsjettrammen for 2023 på 0,12mill. kroner.

Rammeområdet får krav til innsparing på 0,08 mill. kroner, for at økonomiplanen skal gå i balanse.

Investeringsbudsjett

Det er ikke foreslått investeringstiltak på rammeområdet i økonomiplanperioden.

Eiendomsdrift

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- Kommunens byggherrefunksjon
- Kjøp og salg av bebygde eiendommer
- Forvaltning og vedlikehold av kommunale bygg
- Renhold- og vaktmestertjeneste i kommunale formålsbygg

Tjenesten er i stor grad rettet mot interne forhold i kommunen, men innenfor områder som kjøp/salg, entreprise og boligforvaltning har tjenesten mange eksterne kontakter/brukere. Tjenesten forestår strategiske oppkjøp, bygger og driver kommunale bygg samt forvalter, vedlikeholder og utvikler den kommunale bygningsmassen. Tjenesten ivaretar også innleie av eiendom i det private markedet på vegne av kommunens virksomhet.

Styringsdata

KOSTRA-funksjon	Mer-/mindreforbruk (mill. kroner) sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9			
	2021	2020	2019	2018
265 Kommunalt disponerte boliger	9,45	4,74	-1,63	-5,10
Sum	9,45	4,74	-1,63	-5,10

*Normert nivå = Landsgjennomsnitt korrigert for utgiftsbehov

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområdet med kommunegruppe 9 (K9).

Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene innen kommunalt disponerte boliger hadde et høyere utgiftsnivå i 2021 på 9,45 mill. kroner sammenlignet med K9.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
Opprinnelig budsjett 2022	29 049	29 049	29 049	29 049
Tidligere vedtatte tiltak				
-	-	-	-	-
Sum tidligere vedtatte tiltak				
Konsekvensjusteringer	2 208	2 208	2 208	2 208
Sak 59/22 Ekstraordinær lønns og prisvekst	130	130	130	130
Sak 59/22 Underbudsjettering av drift for nybygg Sommero	836	836	836	836
Sak 59/22 Kostnadsøkning forsikring mer enn deflator-inngått avtale etter anbud.	492	492	492	492
Lønnsoppgjør 2022 og prisvekst	750	750	750	750
Konsekvensjustert ramme	31 257	31 257	31 257	31 257
Nye tiltak				
Eiendomsforvalter	860	860	860	860
Byggdrifter	662	662	662	662
Sum nye tiltak	1 522	1 522	1 522	1 522
Ny ramme	32 779	32 779	32 779	32 779

(tall i tusen)	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
				2024	2025	2026
Brutto driftsutgifter	103 608	85 835	89 565	89 565	89 565	89 565
Brutto driftsinntekter	-71 301	-56 786	-56 786	-56 786	-56 786	-56 786
Netto ramme	32 307	29 049	32 779	32 779	32 779	32 779

Under bystyresak 59/22 den 16. juni 2022 ble rammen styrket med 0,13 mill. kroner for ekstraordinær lønns- og prisvekst. Rammen ble videre styrket med 0,83 mill. kroner for underbudsjettering for nybygg Sommero, samt at man mottok en styrkning i forbindelse med kostnadsøkninger på forsikringer på 0,49 mill. kroner.

Lønns- og prisvekst for 2022 er kompensert i budsjettet for 2023. For rammen utgjør dette 0,37 mill. kroner.

For ny økonomiplan har rammen blitt styrket med 0,86 mill. kroner for et årsverk eiendomsforvalter, samt 0,66 mill. kroner for et årsverk bygghrifter. Det er også lagt inn en styrking for redusert momskompensasjon på 0,37 mill. kroner.

Investeringsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
Bygg og eiendom - biler og utstyr	850	1 350		
Myndighetspålegg	4 000	4 000	4 000	4 000
Nordmøre krisesenter - nybygg for utleie	3 000	43 000		
Utkjøp av frivillighetssentralen fra Skolegata 12 borettslag	10 000			
Oppgradering Kongens Plass - torget mellom Folkets hus og Kaibakken.	500	5 000		
Rådhuset - toalett og infrastruktur torget	1 000			
Grunnarbeid mv. samt park- og oppholdsonetiltak utenomhus Normoria	8 500	10 000		
Oppgradering eksisterende ladepunkt for elbiler samt betalingsløsning	500			
Installasjon av nye ladepunkt for voksende elbilpark	1 000			
Legionella installasjoner i boligbygg med brukere i risikogruppen	550			
Ikt-verktøy for Eiendomsdrift	1 000	500	500	
Boliger	5 000	5 000	5 000	5 000
Oppgradering kommunale bygg	3 500	3 500	3 500	3 500
Nytt adgangskontrollsystem med toppsystem	6 500	2 500	2 500	
El-sikkerhet kommunale bygg	1 000	1 000	1 000	1 000
Etablering av SD-anlegg i bygg som ikke har SD-anlegg	600		1 400	
Skyreise og SD-anleggene	4 700	500		
ENØK-tiltak	5 000	5 000	5 000	5 000
Sum investeringstiltak	57 200	81 350	22 900	18 500

Boliger

Prosjektet "Boligtiltak" benyttes til å fornye kommunens boligmasse, og til å skaffe mer hensiktsmessige boliger til leietakerne. Dette er en "netto budsjettsum". Eiendomsdrift kjøper og selger boliger gjennom året, og både anskaffelseskostnader og salgsinntekter føres på dette prosjektet.

Oppgradering kommunale bygg

Posten oppgradering av kommunale bygg, blir i løpet av året fordelt ut til ulike prosjekter på kommunens bygg. Dette kan være både til skoler, barnehager og andre formålsbygg. Eiendomsdrift prioriterer disse midlene i samråd med kommunalsjefene i forhold til behov.

ENØK-tiltak

Vesentlige prosjekter under Eiendomsdrift sin ramme vedrører ENØK-tiltak ved ulike bygg. Disse midlene fordeles til ulike konkrete prosjekter, hvor kommunen også kan søke om tilskuddsmidler fra Enova.

Myndighetspålegg

Det er avsatt 4,0 mill. kroner årlig til å lukke myndighetspålegg. Vilårene for bruk av midlene er at det kan klassifiseres som et investeringsprosjekt og at det foreligger pålegg fra tilsynsmyndighet.

Nytt adgangskontrollsystem

Nytt adgangskontrollsystem skal breddes ut i kommunen for å skape mer brukervennlig og sømløs adgang til kommunens bygg for både brukere og ansatte. Det er lagt inn totalt 14,9 mill. kroner til dette prosjektet i fra 2022-2026.

Nordmøre krisesenter - nybygg for utleie

Dagens lokaler tilfredsstiller ikke krav til krisesenter. Kristiansund kommune er vertskommune i Nordmøre Krisesenter IKS, og har i den forbindelse et ansvar for å stille egnede lokaler til disposisjon. Foreløpig kostnadsestimat er på 46 mill. kroner.

Grunnarbeid mv. samt park- og oppholdsonetiltak utenomhus Normoria

Normoria-prosjektet vil få vesentlig merverdi og stor ekstra nytte for innbyggerne med en større og videre satsing på utvikling av tilliggende utenomhus-områder enn det som ligger inne i prosjektet fra før. Det er viktig og svært kostnadsbesparende å gjennomføre slike nye tiltak nå for at de kan bli koordinert med byggingen av selve Normoria, fremfor å gjennomføre disse svært ønskelige/nødvendige arbeider senere. Å vente med de aktuelle tiltak vil føre til at det senere må påregnes store vansker med å gjennomføre tiltrengte anlegg, og det vil senere på flere vis forstyrre bruk og driften av Normoria i den krevende oppstartstiden etter at bygget nettopp er tatt i bruk. Tiltakene er ellers en del av reguleringsplanarbeidet samt inngår i målsettingene for byfornyelse.

Utkjøp av frivillighetssentralen fra Skolegata 12 borettslag

Borettslaget i Skolegata 11-13 eier lokalene hvor Frivillighetssentralen holder hus, det såkalte «Gaupsethjørnet». Lokalene har adresse Skolegata 12. Lokalene ble pusset opp og satt i stand til formålet frivillighetssentralen bedriver. Borettslagets lån på 9 mill. kroner skulle finansieres av momsrefusjon, med avdragstid 10 år. Nå falt momsrefusjonen bort i 4 år frem til etablering av bemannet base, og kommunedirektøren mener det ikke er riktig at beboerne i borettslaget skal belastes med tilleggsutgiftene på grunn av bortfallet.

Kristiansund kommune har tidligere tatt opp lån på 9 mill. kroner til videreutlån til borettslaget Skolegata 12. Ansvar for dette lånet overtas i sin helhet av Kristiansund kommune og legges inn i økonomiplanen. I dette ligger det at Frivillighetssentralen overføres til Kristiansund kommune. Det er tillagt 1 mill. kroner, som vedrører eventuelle renter, dokumentavgift og øvrige kostnader.

Brann og redning

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- Interkommunal brann- og redningstjeneste
- Feiing og tilsyn i private boliger
- Tilsyn i særskilte objekt som hotell, sykehjem, skoler med mer
- Beredskap for hendelser på sjø og ferskvann i egen kommune
- Vertskommune for kjemikalieberedskap og mot akutt forurensning på sjø og land for 11 kommuner

Tjenesten sikrer en effektiv beredskap og god samfunnssikkerhet for befolkningen, hvor formålet er å sikre mennesker, dyr og materielle verdier mot brann samt begrense skadevirkningene i branntilfeller og andre ulykkesituasjoner. Tjenesten ivaretar miljøet ved akutt forurensning og innbyggernes behov på andre områder selv om dette ikke er underlagt brannlovgivningen.

Styringsdata

KOSTRA-funksjon	Mer-/mindreforbruk (mill. kroner) sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9			
	2021	2020	2019	2018
339 Beredskap mot branner og andre ulykker	-3,40	-1,57	-0,75	1,19
Sum	-3,40	-1,57	-0,75	1,19

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområdet med kommunegruppe 9 (K9).

Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene innen beredskap mot brann og andre ulykker hadde et lavere utgiftsnivå med 3,4 mill. kroner i 2021 sammenlignet med K9.

Driftsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
Opprinnelig budsjett 2022	20 671	20 671	20 671	20 671
Tidligere vedtatte tiltak				
-	-	-	-	-
Sum tidligere vedtatte tiltak				
Konsekvensjusteringer	610	610	610	610
Sak 59/22 ekstraordinær lønns og prisvekst	91	91	91	91
Lønnsoppgjør 2022 og prisvekst	510	510	510	510
Konsekvensjustert ramme	21 272	21 272	21 272	21 272
Nye tiltak				
Utstyr drift	100	100	100	100
Krav til innsparing	-340	-340	-340	-340
Sum nye tiltak	-240	-240	-240	-240
Ny ramme	21 032	21 032	21 032	21 032

(tall i tusen)	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
				2024	2025	2026
Brutto driftsutgifter	43 326	42 343	42 703	42 703	42 703	42 703
Brutto driftsinntekter	-24 105	-21 671	-21 671	-21 671	-21 671	-21 671
Netto ramme	19 220	20 671	21 032	21 032	21 032	21 032

Under bystyresak 59/22 den 16. juni 2022 ble rammen styrket med 0,91 mill. kroner for ekstraordinær lønns- og prisvekst. Lønns- og prisvekst for 2022 er kompensert i budsjettet for 2023. For rammeområdet utgjør dette 0,51 mill. kroner.

Det er lagt til en økning på 0,1 mill. kroner for utstyr i drift.

Det er lagt til grunn videreføring av tiltak i gjeldende økonomiplan, som i hovedsak gjelder effektivisering som følge av det interkommunale samarbeidet innen brann og redning.

Rammeområdet får krav til innsparing på 0,34 mill. kroner, for at økonomiplanen skal gå i balanse.

Investeringsbudsjett

(tall i tusen)	Budsjett 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
Ny brannstasjon	112 000	90 000	0	0
Sum investeringstiltak	112 000	90 000	0	0

Ny brannstasjon

Det er vedtatt at kommunen skal etablere ny [brannstasjon](#). Total kostnadsramme for prosjektet ble av bystyret i februar 2020 hevet til 155 mill. kroner, i sak 20/4.

Det er gjennomført samspillentreprise i prosjektet, hvor det har vært utfordrende å holde prosjektet innenfor de økonomiske rammene.

Siste politiske behandling av saken er i bystyret 29.09.22, sak 88/22. Her er det gjort følgende vedtak:

1. *Kristiansund kommune utvider den økonomiske rammen for bygging av ny brannstasjon på Goma med 90 mill. kroner. Ny økonomisk ramme blir 245 mill. kroner. Økningen innarbeides i budsjett- og økonomiplanen for 2023-2026.*
2. *Det åpnes opp for alternative tilbud.*
3. *Kunstnerisk utsmykking begrenses ved bygging av brannstasjon til 0,5 % av total bygge kostnad. Fasaden på bakkeplan prioriteres for at bygget skal bidra som en forskjønnelse av nærområdet og være innbydende på gateplan.*

I samsvar med innstillingen i denne saken, er økningen på 90 mill. kroner innarbeidet i økonomiplanen.

Det er et krav om rapportering til Arbeidstilsynet om framdrift i prosjektet, da avvik som er gitt tidligere ikke kan lukkes før stasjonen er tatt i bruk.